

๑๑ ๑๐๑๑

๑๑ ๑๐๑๑

๑ ๑

การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการประพาสศิลปะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑
ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ปริญญาณิพนธ์

ของ

บุญเริ่ม สุพัฒนา

๑๑
๑๑
๑๑
๑๑
๑๑
๑๑

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษา

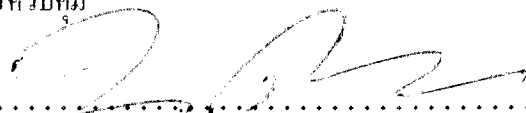
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา

พฤษภาคม ๒๕๔๑

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

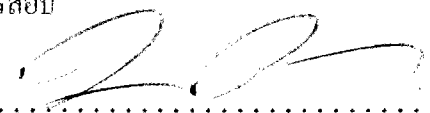
คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณาปริญญาบัตรฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ยุพา มานะจิตต์)

คณะกรรมการสอบ

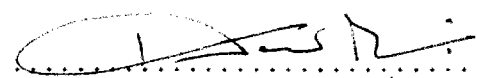

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญญอนันตพงษ์)

..... กรรมการ
(อาจารย์ยุพา มานะจิตต์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์อาวุธ วัฒนสิน)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาบัตรฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 15 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2541

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	2
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	3
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
สถานการณ์เกี่ยวกับศีลธรรมของเด็กในสังคมไทย	8
ศีล 5 สิ่งควรเว้นไม่ควรปฏิบัติ 5 ประการ ของหลักพุทธ	11
ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	34
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	42
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	43
ประชากร	43
กลุ่มตัวอย่าง	43
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	44
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	50
ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	52
เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน	53
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55

5	สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	82
	สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า	82
	กลุ่มตัวอย่าง	83
	เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	83
	วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	84
	สรุปผลการวิจัย	84
	อภิปรายผล	90
	ข้อเสนอแนะ	96
	บรรณานุกรม	98
	ภาคผนวก	102
	ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	150

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	43
2 แสดงรายชื่อ โรงเรียนและจำนวนนักเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง	44
3 แสดงเกณฑ์การให้คะแนนของแบบวัดพฤติกรรมการประพจน์ผิดศีล 5	45
4 แสดงค่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างเจตคติต่อการประพจน์ผิดศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพจน์ผิดศีล 5 กับเจตนาประพจน์ผิดศีล 5.....	55
5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการประพจน์ผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด พระนครศรีอยุธยา	60
6 แสดงความสัมพันธ์ของเจตคติทางตรง และเจตคติทางอ้อมต่อการประพจน์ผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนคร ศรีอยุธยา	61
7 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 1 หรือการฆ่าสัตว์ ของกลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ กับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์	62
8 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 2 หรือการลักขโมย ของกลุ่มเจตนาจะลักขโมย กับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย	63
9 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 3 หรือการประพจน์ผิดในกาม ของกลุ่มเจตนาจะประพจน์ผิดในกาม กับกลุ่มเจตนา จะไม่ประพจน์ผิดในกาม	64
10 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 4 หรือการพูดเท็จ ของกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ กับกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ	65
11 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 5 หรือการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ของกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด กับ กลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด	66
12 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม เจตนาจะฆ่าสัตว์ กับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์	67
13 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม เจตนาจะลักขโมย กับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย	68

14 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
 เจตนาจะประพฤติผิดในกาม กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดในกาม 69

15 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
 เจตนาจะพูดเท็จ กับกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ 70

16 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
 เจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด กับกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด.....71

17 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล ข้อ 1
 หรือการฆ่าสัตว์ ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรม
 การฆ่าสัตว์ ต่ำ 72

18 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล
 ข้อ 2 หรือการลักขโมย ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูง กับกลุ่มที่มี
 พฤติ กรรมการลักขโมยต่ำ 73

19 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล
 ข้อ 3 หรือการประพฤติผิดในกาม ของกลุ่มประพฤติผิดในกามสูง กับกลุ่ม
 ประ พฤติผิดในกามต่ำ 74

20 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับการประพฤติผิด
 ข้อ 4 หรือการพูดเท็จ ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการพูดเท็จสูง กับกลุ่มที่มี
 กรรมการพูดเท็จต่ำ 75

21 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล
 ข้อ 5 หรือการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและ
 เสพสิ่งเสพติดสูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ 76

22 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
 ที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ 77

23 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
 ที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยต่ำ 78

24 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
 ประพฤติผิดในกามสูงกับกลุ่มที่ประ พฤติผิดในกามต่ำ 79

25	แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมกาการพูดเท็จสูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกาการพูดเท็จต่ำ	80
26	แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมกาการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกาการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ	81
27	แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพฤติผิตศีล ข้อ 1 หรือ การฆ่าสัตว์ ของ นัก เรียบ น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	104
28	แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพฤติผิตศีล ข้อ 2 หรือ การลักขโมยของนัก เรียบ น ชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6	105
29	แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพฤติผิตศีล ข้อ 3 หรือ การประพฤติผิตในกามของ นัก เรียบ น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	105
30	แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพฤติผิตศีล ข้อ 4 หรือ การพูดเท็จของ นัก เรียบ นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	106
31	แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพฤติผิตศีล ข้อ 5 หรือ การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดของ นัก เรียบ นชั้นมัธยมศึกษาปีที่6.....	106
32	แสดงจำนวน ผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพฤติผิตศีล 5 ข้อ 1 หรือการฆ่าสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6.....	107
33	แสดงจำนวน ผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพฤติผิตศีล 5 ข้อ 2 หรือการลักขโมย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	107
34	แสดงจำนวน ผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพฤติผิตศีล 5 ข้อ 3 หรือการประพฤติผิตในกาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	108
35	แสดงจำนวน ผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพฤติผิตศีล 5 ข้อ 4 หรือการพูดเท็จ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	108
36	แสดงจำนวน ผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพฤติผิตศีล 5 ข้อ 5 หรือการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	109
37	แสดงจำนวน ผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพฤติผิตศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	109

38 แสดงความถี่ ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 1 หรือ การฆ่าสัตว์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	110
39 แสดงความถี่ ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 2 หรือ การลักขโมยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	111
40 แสดงความถี่ ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 3 หรือ การประพจน์ผิดในกาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	111
41 แสดงความถี่ ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 4 หรือ การพูดเท็จ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	112
42 แสดงความถี่ ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล ข้อ 5 หรือ การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6	112
43 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบวัดพฤติกรรมการประพจน์ผิดศีล 5	114
44 แสดงค่าการตรวจสอบความสอดคล้องรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยการหาค่า สหสัมพันธ์ Item - test correlation ของเพียร์สัน	118

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์โดยตรง เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	25
2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนา และพฤติกรรมกรรมการบริจาคโลหิต (ดัดแปลงมาจาก โปมาแซล และ แจกคาร์ด. 1976)	37
3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	41
4 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมการประพุดิฝิตศีล 5 ตามทฤษฎี การกระทำด้วยเหตุผล.....	49
5-7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประพุดิฝิตศีล 5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิตศีล 5 และ เจตนาประพุดิฝิตศีล 5 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ภาพประกอบ 5 ประพุดิฝิตศีล ข้อ 1 ภาพประกอบ 6 ประพุดิฝิตศีล ข้อ 2 ภาพประกอบ 7 ประ พุดิฝิตศีล ข้อ 3	58
8-10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประพุดิฝิตศีล 5 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงใน การประพุดิฝิตศีล 5 และ เจตนาประพุดิฝิตศีล 5 ภาพประกอบ 8 ประพุดิฝิตศีล ข้อ 4 ภาพประกอบ 9 ประพุดิฝิตศีล ข้อ 5 ภาพประกอบ 10 ประพุดิฝิตศีล 5	59

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในการพัฒนาประเทศให้บังเกิดผลดีโดยแท้ ควรมีการพัฒนาทั้งทางด้านวัตถุ และ บุคลากรควบคู่กันไป แต่ในสถานการณ์ปัจจุบัน จะเห็นว่ามีความสำเร็จทางด้านวัตถุ และ เทคโนโลยี รุดหน้าอย่างรวดเร็ว แต่สำหรับมนุษย์โดยเฉพาะทางด้านศีลธรรมนั้น หาได้เจริญ ควบคู่ หรือเป็นสัดส่วนที่พอเหมาะกับความเจริญทางด้านวัตถุไม่ จนกว่าด้านศีลธรรมนี้ถูกมอง ซ้ำลงไป ดังที่ได้พบและ ได้ยินข่าวเกี่ยวกับการแก่งแย่งชิงดี การขาดความรับผิดชอบ การทุจริตต่อ หน้าที่ ปัญหาอาชญากรรม การกระทำผิดทางเพศ การละเมิดกฎหมายและศีลธรรมอันดีงาม เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่ชี้ให้เห็นความเสื่อมโทรมด้านศีลธรรม ของประชาชนนั่นเอง

สาเหตุที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ศีลธรรมของประชาชนเสื่อมทรามลง ก็คือความ กดดันทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นสาเหตุการเอารัดเอาเปรียบกันในสังคม เกิดระบบการแข่งขัน ทำให้ค่านิยมที่ค้ำจุนต่าง ๆ และความเชื่อเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย จากสังคมที่เคยยกย่องคนประพฤติ ดีประพฤติชอบ ก็กลับมายกย่องบุคคลที่มีทรัพย์สินสมบัติ หรือมีเงินแทน โดยไม่ใส่ใจว่าบุคคลนั้น จะได้เงินมาโดยวิธีใด บุคคลจึงเกิดแรงขับที่ต้องตอบสนองความต้องการทางวัตถุ มีการ เบียดเบียนกันทั้งทางตรงและทางอ้อม นับตั้งแต่ การจี๋ ปล้น ฆ่า เพื่อประสงค์ทรัพย์สิน ฆ่าล้าง แก้น ช่มจีนสตรี และผู้เยาว์ มัวเมาในทางอบายมุขหรือแหล่งกามารมณ์ รวมไปถึงการทุจริต คดโกงกัน ดังเป็นข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์เสมอ ปัญหาเหล่านี้เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดความ เสื่อมด้านศีลธรรมของบุคคล และแผ่ขยายไปถึงเยาวชนด้วย ถ้าปล่อยให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้ ขยาย ต่อไป จะเกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ เพราะเหตุว่าประเทศชาติจะก้าวหน้า หรือพัฒนาไปได้ ก็ขึ้นอยู่กับ การประพฤติปฏิบัติของคนในชาติเป็นสำคัญ โดยเฉพาะเยาวชนในโรงเรียนระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นวัยที่จะพัฒนาไปเป็นแรงงานระดับกลาง หรือเรียนต่อเป็นปัญญาชน ของชาติต่อไป ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าจะใช้อะไรเป็นเครื่องยับยั้งจิตใจ ไม่ให้มนุษย์กระทำชั่วหรือเป็น ทาสทางอารมณ์ คำตอบที่น่าจะเห็นตรงกันก็คือศาสนา นั่นคือต้องเข้าใจศาสนาของตนเองอย่างถูก ต้อง และปฏิบัติตามหลักการของศาสนานั้น ๆ ตามหลักศาสนาพุทธนั้นถือว่าศีลนั้นเป็นข้อปฏิบัติ ชั้นเริ่มแรกที่สุด มุ่งไปที่ความประพฤติพื้นฐาน โดยเน้นการละเว้นความชั่วต่าง ๆ (พระศรีสุทธี โมลี 2524 : 173-174) การส่งเสริมให้เยาวชนระดับนั้นมีศีลธรรม ควรเริ่มต้นที่การส่งเสริมให้ ปฏิบัติตามเบญจศีลก่อน ซึ่งส่วนมากก็ได้มีการปฏิบัติกันอยู่แล้ว มากบ้างน้อยบ้างแตกต่างกันไป

และเบญจศีลเป็นเพียงหญ้าปากคอก หากประพฤติตามกันไม่ได้ก็ไม่มีประโยชน์จากการเป็น พุทธศาสนิกชน (สมเด็จพระสังฆราช. 2525 : 8)

จุดมุ่งหมายของการศึกษาของไทยนั้น มุ่งปลูกฝังความคิด การทำความดี ละเว้นความชั่ว ส่งเสริมความเข้าใจ และปฏิบัติสิ่งที่ถูกต้องตามวัย นอกจากนี้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2533 ได้กำหนดจุดประสงค์ไว้ชัดเจนในเรื่องคุณธรรม เพียงแต่ผู้มีหน้าที่ให้การศึกษา แก่เยาวชน จะต้องนำมาเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนา คุณลักษณะของเยาวชนอย่างจริงจัง จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่าศีล 5 เป็นขั้นแรกที่มีความ สำคัญยิ่งเกี่ยวกับการปลูกฝัง ความเชื่อ ค่านิยม อุดมคติ และแนวทางในการดำเนินชีวิตสำหรับ เยาวชน แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเยาวชนประพฤติผิดศีล 5 มากขึ้นทุกวัน ผู้วิจัยต้องการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรม การประพฤติผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีการ กระทำด้วยเหตุผลของพีช ไบน์และไอเซน เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการส่งเสริม ศีลธรรมให้แก่เยาวชนของชาติ อันเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. หากความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 และการคล้อยตาม กลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 กับเจตนาประพฤติผิดศีล 5
2. เพื่อทำความเข้าใจตัวแปรต่าง ๆ
 - 2.1 ศึกษาเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - 2.2 หากความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรง ต่อการประพฤติผิดศีล 5 กับ เจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิด ศีล 5
 - 2.3 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่เจตนา จะประพฤติผิดศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพฤติผิดศีล 5
 - 2.4 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่มที่เจตนาจะ ประพฤติผิดศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพฤติผิดศีล 5
 - 2.5 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่ ประพฤติผิด ศีล 5 สูง กับกลุ่มที่ประพฤติผิดศีล 5 ต่ำ
 - 2.6 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่ประพฤติผิดศีล 5 สูง กับกลุ่มที่ประพฤติผิดศีล 5 ต่ำ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. ผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะทำให้เข้าใจถึงพฤติกรรมการประพาศติผิตศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อเป็นแนวทางในการปรับเปลี่ยนความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศติผิตศีล 5

2. ทำให้ทราบความแตกต่างของความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศติผิตศีล 5 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงของกลุ่มที่เจตนาประพาศติผิตศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพาศติผิตศีล 5 เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึกและความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศติผิตศีล 5

3. ทำให้ทราบความแตกต่างของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ในการประพาศติผิตศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศติผิตศีล 5 สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศติผิตศีล 5 ต่ำ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างจิตสำนึก และปรับเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มที่มีพฤติกรรมผิตศีล 5 สูง

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2539 มีจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 1,435 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนทั้งสิ้น 316 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3.1 การหาความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเจตคติต่อการประพาศติผิตศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติผิตศีล 5 กับเจตนาประพาศติผิตศีล 5

ตัวแปรเกณฑ์ คือ เจตนาประพาศติผิตศีล 5

ตัวแปรทำนาย คือ เจตคติต่อการประพาศติผิตศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติผิตศีล 5

3.2 การศึกษาเจตคติต่อการประพาศติผิตศีล 5

ตัวแปรที่ศึกษา คือ เจตคติทางตรงต่อการประพาศติผิตศีล 5 และเจตคติทางอ้อมต่อการประพาศติผิตศีล 5

3.3 การหาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการประพตติผิตศีล 5 และเจตคติทางอ้อมต่อการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปร คือ เจตคติทางตรงต่อการประพตติผิตศีล 5 และเจตคติทางอ้อมต่อการประพตติผิตศีล 5

3.4 การเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรตาม คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรอิสระ คือ เจตนาประพตติผิตศีล 5

3.5 การเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรตาม คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรอิสระ คือ เจตนาประพตติผิตศีล 5

3.6 การเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรตาม คือ ความเชื่อเกี่ยวกับการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมการประพตติผิตศีล 5

3.7 การเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรตาม คือ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพตติผิตศีล 5

ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมการประพตติผิตศีล 5

ข้อตกลงเบื้องต้น

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ถือว่านักเรียนเป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลที่ตนมีอยู่อย่างเป็นระบบ นักเรียนพิจารณาผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำของตน ก่อนตัดสินใจทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล หมายถึง ทฤษฎีของฟิชไบน์และไอเซน ที่กล่าวถึงโครงสร้าง หรือหลักการที่ใช้ทำนายพฤติกรรม ซึ่งโยงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อพฤติกรรม การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กับเจตนาเชิงพฤติกรรม

2. เจตคติต่อพฤติกรรม (A_B) หมายถึง การประเมินการแสดงพฤติกรรมนั้นในทางบวกและทางลบของแต่ละบุคคล ในแนวคิดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมีวิธีวัด 2 วิธี คือ

2.1 เจตคติทางตรง วัดโดยการประเมินความรู้สึกของบุคคลต่อพฤติกรรมในลักษณะของความชอบ - ไม่ชอบ หรือ ดี - เลว ซึ่งงานวิจัยนี้ใช้วัดจากมาตราจำแนกความหมายของ ออสทูก และคณะ

2.2 เจตคติทางอ้อม หาได้จากการรวมผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำนั้น (b_i) กับการประเมินผลของการกระทำแต่ละอย่าง (e_i) ซึ่งเขียนเป็นความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$A_E = \sum_{i=1}^n (b_i e_i)$$

2.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ หมายถึง การที่บุคคลเชื่อว่าเมื่อกระทำพฤติกรรมนั้นแล้วจะเกิดผลกับตนเองอย่างไร

2.2.2 การประเมินผลของการกระทำ หมายถึง การที่บุคคลเชื่อมั่นว่าพฤติกรรมนั้น จะนำไปสู่ผลของการกระทำนั้นเพียงใด

3. การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่มีต่อผู้อื่น ที่เขาให้ความสำคัญโดยรับรู้ว่ามีผู้อื่นที่เขาคิดว่าเขาคควรหรือไม่ควรแสดงพฤติกรรมที่ระบุนั้น ในแนวคิดของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล มีวิธีการวัด 2 วิธี คือ

3.1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง วัดโดยการประเมินความเชื่อของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความเห็นของบุคคลส่วนมากที่มีความสำคัญต่อเขา คิดว่าเขาควรหรือไม่ควรแสดงการกระทำที่ระบุนั้น

3.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม หาได้จากการรวมผลคูณของความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_i) กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (MC_i) ซึ่งเขียนเป็นความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$SN = \sum_{i=1}^n (NB_i MC_i)$$

3.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง หมายถึง การรับรู้ความคาดหวังของบุคคลต่าง ๆ ที่แวดล้อมตัวเขา ซึ่งเขาจะพิจารณาว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรกระทำหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น

3.2.2 แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่จะกระทำตามบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขา

4. เจตนาเชิงพฤติกรรม หมายถึง ระดับความตั้งใจของบุคคลว่าเขาจะแสดงพฤติกรรมที่ระบุนั้นมากน้อยเพียงใด ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ทำการวัดได้โดยการประเมินระดับความตั้งใจของกลุ่มตัวอย่างตามพิสัยของความตั้งใจ

5. พฤติกรรมการประพาศศีล 5 หมายถึง พฤติกรรมที่ประพาศศีล 5 บางข้อ หรือทุกข้อตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา

6. ศีล หมายถึง ความประพาศทางกาย วาจา และใจ ให้ตั้งอยู่ในความดีงาม การรักษากฎศีลตามระเบียบวินัยปกติ มารยาทที่ปราศจากโทษ

7. ศีล 5 หมายถึง ข้อปฏิบัติเบื้องต้นในการเว้นจากความชั่ว เพื่อความเป็นปกติ ทางกาย วาจา อันจะทำให้อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสุข โดยการไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น 5 ประการ

ศีลข้อที่ 1 ปาณาติ ปา ตา เวมณี หมายถึง เว้นจากการทำลายชีวิตสัตว์หรือมนุษย์ที่ยังมีชีวิต โดยเจตนา เว้นจากการกระทำ 2 อย่าง คือ

1. การฆ่า หมายถึง การทำลายชีวิตสัตว์ให้ตายลง ไม่ว่าจะคนหรือสัตว์ล้วนผิดศีลทั้งสิ้น

2. การทำร้าย รวมถึงการทรมาน หมายถึง การทำให้สัตว์นั้นเจ็บปวด รับความทุกข์ยาก ลำบาก พิการ

ศีลข้อที่ 2 อทินนา ทานา เวมณี หมายถึง เว้นจากการถือเอาทรัพย์สินของผู้อื่น ของสังคัม มาเป็นของตนเอง ในลักษณะที่ไม่ชอบ เว้นจากการกระทำ 3 อย่าง คือ

1. โจรกรรม หมายถึง ลักษณะ 12 อย่าง คือ ลัก ฃก กรร โชภ ปล้น ตู๋ ฃ่อ หลอก ตระบัด เบียดบัง สับเปลี่ยน ลักลอบ ฃกขอก

2. อนุโลมโจรกรรม หมายถึง การให้ความอุปการะแก่โจร หรืออุปการะผู้ประพาศศีลศีลธรรม รวมไปถึงการปกกลอก ลวง โดยการคบกับผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ และการรับสินบนของผู้อื่น เพื่อกระทำในทางผิดกฎหมาย หรือผิดศีลธรรม

3. ฉายาโจรกรรม หมายถึง การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่น หรือหยาบฉวยมาด้วยความมั่งง่าย โดยคิดว่าเจ้าของคงไม่ว่าอะไร

ศีลข้อที่ 3 กามสุ มิจฉา จารา เวมณี หมายถึง เว้นจากการประพาศผิดในกาม ร่วมประเวณีกับชายหรือหญิงต้องห้าม รวมถึงการพยายามแตะเนื้อต้องตัว พุดจาแตะ โสมแสดงอาการรักใคร่ในทางชู้สาวกับชายหรือหญิงที่ยังมีสามีหรือภรรยา

1. หญิงต้องห้าม หมายถึง

- 1.1 หญิงมีสามี
- 1.2 หญิงมีญาติปกครอง
- 1.3 หญิงมีจารีตรักษา ได้แก่ นักบวช

2. ชายต้องห้าม หมายถึง

- 1.1 ชายอื่นนอกจากสามีตน
- 1.2 นักบวช

ศีลข้อ 4 มุสาวาทา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการพูดไม่ตรงกับความจริง โดยเจตนาจะให้ผู้อื่นเข้าใจตามที่ตนพูด อันทำให้เกิดผลเสียแก่ผู้ฟัง เว้นจากการกระทำต่อไปนี้

1. มุสาวาทา หมายถึง การพูดเท็จ มี 7 ลักษณะ คือ

- 1.1 ปด คือ การพูดตรงกันข้ามกับความจริง
- 1.2 ทนสาบาน คือ การทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด
- 1.3 มารยา คือ การทำกริยาเสแสร้ง ทำกริยาตรงกันข้ามกับความเป็นจริง
- 1.4 ทำเล่ห์ คือ การอวดว่าตัวเองเป็นผู้วิเศษเหนือกว่าผู้อื่น
- 1.5 ทำเลศ คือ การตั้งใจพูดเท็จ แต่ทำเป็นเล่นสำนวนให้คู่สนทนาพูดผิดเอง
- 1.6 เสริมความ คือ พูดเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ให้ดูเป็นเรื่องใหญ่
- 1.7 อ้าความ คือ เรื่องใหญ่ ๆ แต่ไม่พูดกลัวตนเองและผู้อื่นจะเสียหาย

2. อนุโลมมูสา หมายถึง การพูดไม่จริงโดยไม่หวังให้ผู้ฟังเชื่อตามนัก ได้แก่ การพูดประชดประชัน พูดเสียดสี พูดล้อเสียด

3. ปฎิสสวะ หมายถึง การสัญญากับผู้อื่นด้วยคำพูดแล้วไม่ปฏิบัติตาม

ศีลข้อที่ 5 สุรา เมรย มัชชปมา ทัญฐานา เวรมณี หมายถึง เว้นจากการดื่มน้ำเมา หรือสุราเมรัย การเสพสิ่งมีนเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ทำตนเองให้แปรปรวนไปจากดีเป็นชั่ว รวมถึงสิ่งข้อมใจนานา ที่ทำให้ตนเองขาดสติสัมปชัญญะจนทำชั่ว เน้นความแปรปรวนจากความดีเป็นใหญ่ เว้นจากการกระทำต่อไปนี้

1. ทาสของน้ำเมาเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ทำให้สติพินเพื่อน น้ำเมาที่วานี้ ได้แก่ สุรา และ เมรัย หรือเครื่องดองของเมา
2. ทาสของอบายมุขทุกชนิด หรือ สิ่งมีนเมาเสพติด ทั้งรูปธรรมและนามธรรม อันเป็นทางแห่งความประมาทมัวเมา

บทที่ 2

เอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้เสนอเนื้อหาต่าง ๆ ดังนี้

1. สถานการณ์เกี่ยวกับศีลธรรมของเด็กในสังคมไทย
2. ศีล 5 สิ่งจงดเว้นไม่ควรปฏิบัติ 5 ประการ ของหลักพุทธศาสนา
3. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล
5. สมมุติฐานในการค้นคว้า

สถานการณ์เกี่ยวกับศีลธรรมของเด็กในสังคมไทย

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ (2539) ได้เสนอข่าววัยรุ่นหญิงคู่อริในร้านอาหารแห่งหนึ่งที่ตั้งจังหวัดชลบุรี เมื่อเวลา 03.30 น. ของวันที่ 27 เมษายน พ.ศ. 2539

หนังสือพิมพ์ข่าวสด (2539) ได้เสนอข่าวจับครูสอนวิชาพลศึกษาของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้ทำการหลอกหลวงเด็กนักเรียนชายจำนวน 4 คน เพื่อสำเร็จความใคร่ เหตุเกิดเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2539 และหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวกันนี้ ได้เสนอข่าวการฆ่าตัวตายของ นายนิรันดร เรืองกาญจนเศรษฐ์ ซึ่งใช้อาวุธปืนยิงจ่อที่ขมับตัวเอง หลังจากที่วางแผนและจ้างวานให้ผู้อื่นฆ่าพ่อของตนเองตาย เหตุเกิดเมื่อวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2539

อาจารย์มาลี วรปัญญา (2539) เขียนไว้ในคอลัมน์โลกวัยเด็ก เกี่ยวกับเด็กชายและเด็กหญิงเร่ร้อนที่ถูกตำรวจรถไฟบังคับให้แสดงบทรักกันในโบกี้รถไฟ ว่าเป็นอุทาหรณ์ที่เจ็บปวดมากในสายตาของคนในสังคม และยังกล่าวอีกว่าโลกทุกวันนี้ยังเต็มไปด้วยความวุ่นวาย ยังมีความทุกข์ ความสุข ก็เพราะมนุษย์เราขาดธรรมะในหัวใจ

ส. ศิวรักษ์ (2538) กล่าวว่า สังคมไทยจะไม่ค่อยมีการล่วงละเมิดทางเพศ เพราะสถาบันศาสนามีความสำคัญ คนไทยยึดมั่นในคำสอนของพุทธศาสนา แต่ในปัจจุบันสังคมไทยเปิดรับวัฒนธรรมจากชาติตะวันตกมากขึ้น เป็นสังคมบริโภคนิยม คือ กิน กาม เกียรติ ทำให้มีการล่วงละเมิดศีลห้าทุกข้อ ไม่ว่าจะเป็นการฆ่ากัน การทำร้ายร่างกาย การข่มขืนแล้วฆ่า หรือสิ่งเสพติด ต่าง ๆ สถาบันศาสนาอ่อนกำลังลงมากแทบจะไม่มี ความหมายในสังคมไทย คนรุ่นใหม่สนใจแต่เรื่อง กิน กาม เกียรติ เพราะเชื่อว่าจะนำความสุขมาให้ ไม่สนใจเรื่องนรก สวรรค์ เมืองไทยมีโสเภณีมากกว่า 1,000,000 คน เป็นตัวเลขที่ไม่เป็นทางการ หรือเทียบง่าย ๆ คือ ทุก ๆ 30 คน 1 คนจะมีอาชีพเป็นโสเภณี และในจำนวนนี้ 1 ใน 3 เป็นเด็กอายุ 12 - 13 ปี ที่ถูกบังคับให้ค้า

ประเพณี ทุกชั่วโมงจะมีกรณีประทุษร้ายทางเพศ คือคดีข่มขืน เกิดขึ้นชั่วโมงละ 30 ราย ในจำนวนนี้เป็นคดีข่มขืนและฆาตกรรมด้วย นี่เป็นสถิติตั้งแต่ปี 2531 ซึ่งได้จาก นายแพทย์ อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม และยังมีรายงานว่า จากปี 2527 - 2534 มีคนไทยติดเชื้อไวรัสเอดส์ 2,000 คน และเป็นที่น่าเศร้าใจว่า มีการพบเชื้อในหมู่พระสงฆ์ด้วย นี่เป็นผลพวงของพฤติกรรมทางเพศ วิปริตในสังคมไทยเรา

พระพยอม กัลยาโณ (2539) ได้กล่าวไว้ใน พระพยอมชี้ทางธรรม หัวข้อ ศิลธรรมกลับมาเพื่อโลกสว่างไสวว่า เวลานี้โลกกำลังจะร้อน กำลังจะวินาศ เราร้อนทุกวัน ๆ ไม่ว่าจะเส้นทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ระบายนี้กำลังร้อนระอุไปทุกหนทุกแห่งของโลก พร้อมทั้งจะระเบิดให้โลกวินาศได้อยู่ตลอดเวลา แผ่นดินก็ไม่สงบเย็นไปทั่วทุกหัวระแหง ยกตัวอย่าง เช่น เขมรได้เกิดมีการทิ้งระเบิดการรบร่ากันด้วยอาวุธยุทธโศปกรณ์หลายร้อยหลายพันชนิด จนเกิดมีขนาดเจ็บล้มตาย และพิการไปบ้างก็มี ผืนแผ่นดินตรงนั้นแทนที่จะเป็นที่หวานที่ไฉ่ ปลุกผักปลุกหญ้า ทำไร่ทำสวน แต่กลับกลายเป็นที่หวานที่ฝิงถูระเบิด แทนที่จะฝิงเม็ดถั่วเม็ดงา ตลอดจนเม็ดพืชเจริญงอกงามได้กินได้ใช้ ดูเถละมนุษย์เขาเอาปัญญามาจากไหน ไม่ได้เอาปัญญามาจากพุทธศาสนา เอาปัญญามาจากกิเลสตัณหา ทำโลกต้องเสียความสงบเย็นนั้น เพราะพระปรมาตมธรรมไม่กลับมา ถ้าปรมาตมธรรมกลับมาโลกก็จะสว่างไสว

พระเทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต : 2535) กล่าวถึงปัญหาเรื่องศีลธรรมในสังคมว่า สังคมไทยเสื่อมโทรมมากด้านศีลธรรม เพราะเราปล่อยปละละเลยมานานจนปัญหารุนแรงมากจึงแก้ไข จึงเป็นการยากที่จะแก้ไขได้ ยกตัวอย่างว่ามีปัญหาอาชญากรรมมาก เช่น การฆ่ากันตาย เมืองไทยมีชื่อเสียงมากในเรื่องการฆ่ากันตาย มากขนาดเข้าสถิติโลกและดูเหมือนว่าจะเป็นอันดับสองของโลก และปัญหาอบายมุขประเทศไทยเป็นประเทศที่มีอบายมุขแพร่หลายในด้านต่าง ๆ มากเหลือเกิน การติดยาเสพติดก็ระบาดทั่วไป โดยเฉพาะเด็กวัยรุ่น ถ้าจับเอามาพิจารณา ตามหลักศีลธรรมโดยเอาศีลห้าเป็นเกณฑ์วัด ก็จะเห็นว่า ประเทศไทยของเรานี้ เป็นประเทศที่ปัจจุบันขาดศีล 5 มากจนแทบจะพูดได้ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศที่ไร้ศีล ถ้าพูดออกมาอย่างนี้ก็เข่น้อย แต่ถ้ามองเขาก็ยาก เพราะว่า ตั้งแต่ข้อที่ 1 เว้นปาณาติบาต ก็บอกได้ว่าประเทศไทยฆ่ากันตายมากจนแทบจะที่สุดในโลก ศีลข้อเว้นปาณาติบาต

ในข้อปาณานี้ต้องพูดถึงสัตว์มนุษย์ก่อน คำว่าสัตว์ในภาษาบาลีมีความหมายกว้าง คือมิใช่หมายถึงเฉพาะสัตว์เดรัจฉาน ความจริงคำว่า "สัตว์" ในภาษาบาลี พอพูดขึ้นมาก็หมายถึง "มนุษย์" ก่อนอื่นเลย แล้วจึงจะไปถึงสัตว์อย่างอื่น มนุษย์เป็นสัตว์ลำดับที่หนึ่ง อันดับแรก แต่เป็นสัตว์ที่ต่อมาได้เรียกกันว่าเป็นสัตว์ประเสริฐ ว่ากันไป ตอนนี้ก็ไม่ว่าประเสริฐหรือไม่ประเสริฐ เพราะไม่ค่อยจะมีศีลเสียแล้ว

เป็นอันว่า ศิลข้อที่ 1 ก็แล้งไปแล้วจากสังคมไทย ข้อที่ 2 "อทินนา" อาชญากรรมด้านที่เกี่ยวกับการลักขโมยอะไรต่าง ๆ ตลอดจนกระทั่งการคอร์รัปชันก็แพร่หลาย ส่วนสามข้อท้ายคือ "กาเม, มุสา, สุรา" ก็ระบาดทั่วไปหมด แปลว่า ปัญหาสังคมเรานี้พรรณากันไปได้ไม่รู้จักจบสิ้น ถ้ามีมาพูดเรื่องรายละเอียดปัญหาจริยธรรมก็คงไม่ต้องทำอะไรอื่นก็ได้แต่พูดถึงปัญหาที่ตนเอง

ต่อไปก็คือการขาดความรับผิดชอบ เรื่องนี้ที่พูดกันมากกว่า เด็กไทยไม่ค่อยจะรับผิดชอบในชีวิตในการทำงาน และต่อสังคม และยังมีปัญหาเรื่องการคอร์รัปชัน ซึ่งก็อาจไปสัมพันธ์กับการชอบบริโภค ไม่ชอบผลิตด้วย เพราะว่าชอบบริโภคมากก็ฟุ่มเฟือยมาก ฟุ่มเฟือยมากก็ต้องหาทรัพย์สินเงินทองมาก เมื่อไม่ได้โดยแนวทางที่ถูกต้อง ก็ต้องได้มาโดยทางไม่สุจริต

"ลมเปลี่ยนทิศ" (2539) จากคอลัมน์ หมายเหตุแห่งประเทศไทย กล่าวถึงเรื่องการค้ายาเสพติดในเมืองไทยว่า มีนักการเมืองผู้ใหญ่ระดับรองหัวหน้าพรรคการเมืองใหญ่ มีส่วนพัวพันในการค้ายาเสพติด แต่ก็ไม่มีการจับกุมดำเนินคดีแต่อย่างใด ถ้านักการเมืองผู้นี้ได้มีโอกาส เป็นใหญ่ในบ้านเมือง ก็น่าจะเป็นหัวเมืองไทยอย่างยิ่ง เพราะการปราบปรามยาเสพติดนั้นคงจะกระทำโดยความยากลำบาก

ฉลามเขียว (2539) พูดไว้ในคอลัมน์ ชายคาหน้า 3 เรื่องฆ่าหมู่ว่า การฆ่าหมู่นกพิราบที่ห้องสนามหลวงนั้นเป็นการไม่สมควร ถึงแม้นกพิราบจะก่อความเสียหายต่อพระบรมมหาราชวัง น่าเชื่อไวรัสที่ทำให้คนป่วยเป็นโรคเชื้อหุ้มสมองอักเสบก็ตาม น่าจะมีวิธีจัดการกับนกพิราบที่ห้องสนามหลวงที่ดีกว่าการฆ่าหมู่น่าจะร่วมมือกันหาวิธีจับไล่นกพิราบเหล่านี้ให้ไปอยู่ที่อื่นได้ สิ่งที่นำวิตกในขณะนี้ก็คือ กลัวว่าเมื่อถูกสังคมโจมตีอย่างนี้แล้ว เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบจะเกิดอาการใจฝ่อ หรืออาจจะถึงขั้นหยุดการขจัดนกพิราบเหล่านี้ไปอย่างสิ้นเชิง ดังนั้นสังคมเราควรจะช่วยกันคิด และช่วยกันตรองว่าระหว่างการเมตตาสัตว์ กับการที่ต้องคำนึงถึงความเสียหายที่สัตว์ชนิดนี้มีต่อมนุษย์นั้น เราสมควรจะแยกแยะอย่างไรจึงจะเกิดความพอดี

ประภัสสร เตียว (2539) พูดในคอลัมน์ คุณภาพสังคม กล่าวถึงปัญหาเกี่ยวกับเด็กในปัจจุบันว่า ปัญหาเด็กในปัจจุบันนี้มีมากมาย เช่น ข่าวดังร้ายแรงแฉนักเรียน คาวกานนักการเมืองดังหรือข่าวเด็กนักเรียนน้อยใจพ่อแม่ควั่นคัดสินใจลาโลก เป็นต้น เพียงสัปดาห์เดียวมีข่าวเกี่ยวกับเด็กมากมาย และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ทั้งที่หลายหน่วยงานพยายามช่วยกันแก้ไขปัญหานี้

ส.ส. อภิลิทธิ์ เวชชาชีวะ กล่าวถึงปัญหาเด็กและเยาวชนว่า ควรจะแยกแยะเงื่อนไขเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น ปัญหาแรงงานเด็กข้ามชาติ สิ่งเหล่านี้ไม่ควรนำมาเป็นข้อต่อรองทางการค้า ส่วนการแก้ปัญหาเด็กควรทำให้ครบวงจร เช่น ปัญหาเรื่องโสเภณีเด็ก การใช้ตำรวจ

จับไม่ใช้การแก้ปัญหาที่ถูกต้อง หากแต่รัฐควรขยายโอกาสทางการศึกษาให้ทั่วถึง และควรป้อนอาชีพให้เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา

แสงชัย สุนทรวัฒน์ (2539) พูดไว้ในคอลัมน์ โลกสีเขียว ว่า มีข้อมูลเกี่ยวกับเมืองไทยที่ไหลอยู่ในเครือข่ายคอมพิวเตอร์ยักษ์ของโลก อินเทอร์เน็ต ขณะนี้เรื่องชักชวนกันไม่ให้ซื้อสินค้าจากประเทศไทย เพราะเมืองไทยปล่อยให้มิโสเภณีเด็กในบ้านเมือง ชาวโลกกำลังต่อต้านเมืองไทยเรื่องโสเภณีเด็ก และเรื่องขาสพฤติ ทำให้ภาพลักษณ์ของประเทศเสียหายมาก เรามีตำรวจระดับนายพลมากมาย แสดงว่าเป็นตำรวจฝีมือดี แต่กลับแก้ปัญหาเหล่านี้ไม่ได้

ชาติชาย ศิริพัฒน์ (2539) พูดในคอลัมน์คุณภาพสังคม เรื่อง มองหาสาเหตุนักเรียนตีกัน ว่าเหตุการณ์นักเรียนอาชีวะยกพวกถล่มคู่อริเกิดขึ้นเป็นประจำ ถึงขั้นเสียชีวิตและบาดเจ็บ และทำให้ผู้บริสุทธิ์ไม่รู้เรื่องราวพลอยได้รับบาดเจ็บและ สัมตายน้อยครั้งเช่นกัน ทุกครั้งที่มีการทำนองนี้ ก็จะมีหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องช่วยกันแก้ปัญหา แต่เหตุการณ์ก็ไม่ดีขึ้นกลับหนักยิ่งกว่าเก่า คือตอนก่อนจะก่อเรื่องแต่เฉพาะกับคนที่เคยมีเรื่องมีราวกันเท่านั้น แต่เดี๋ยวนี้ แค่รู้ว่าเป็นนักเรียนของโรงเรียนที่ตัวเองไม่ชอบก็ฆ่ากันได้เลย สาเหตุของปัญหาที่นักเรียนตีกันนั้น จากการวิเคราะห์ข้อมูลของกองกำกับการสวัสดิภาพเด็กและเยาวชน กองบัญชาการตำรวจนครบาลพบว่าสาเหตุเกิดจาก

1. มีความเชื่อในค่านิยมเรื่องสถาบันรุนแรง
2. การแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบันแบบกีฬาแพ้แต่คนไม่แพ้
3. แย่งกันจับผู้หญิง
4. การจัดกิจกรรมภายในสถานศึกษา แล้วอาจารย์ดูแลไม่ทั่วถึง มีบุคคลภายนอกปะปนเข้ามาจนมีเหตุทำให้กระทบกระทั่งกัน
5. ลักษณะธรรมชาติของเด็กวัยรุ่นที่มีความคิดคึกคะนอง ชอบทำทายเป็น
6. จากการดื่มสุรา

ฉลามเขียว (2539) พูดไว้ในคอลัมน์ ชายคาหน้า 3 เรื่อง การกินเมือง ว่า ผลการวิจัยของ ป.ป.ป. มีการแถลงออกมาแล้วว่า ไม่ว่ารัฐบาลทหารที่มาจากการปฏิวัติ หรือรัฐบาลพลเรือนที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชน ก็มีการโกงพอ ๆ กัน

ศีล 5 ถึงฉนวนไม่ลวรปฏิบัติ 5 ประการของหลักพระพุทธศาสนา

ความหมายและองค์ประกอบของเบญจศีล

องค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงพิจารณาเห็นว่าโลกนี้จะสงบร่มเย็นเมื่อคนเราเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน ไม่เบียดเบียนทางกาย วาจา อันมีพื้นฐานมาจากจิตใจ ทรงชี้ให้เห็นว่าสัตว์ทุกชีวิตรัก

ทรัพย์สิน รักบุตรภรรยา มีความต้องการให้ผู้อื่นกล่าวคำไพเราะให้ฟัง ไม่ชอบการกล่าวคำเท็จและคำหยาบกันทั้งนั้นเมื่อเราไม่ต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติต่อเรา เราก็ไม่ควรปฏิบัติเช่นนั้นต่อผู้อื่น การปฏิบัติเพื่อมิให้ผิดศีลนั้นต้องมีการระมัดระวังวาจา โดยมีสติที่รู้ตัวอยู่เสมอ สิ่งหนึ่งที่เป็นตัวทำลายสติคือการดื่มน้ำเมา การดื่มน้ำเมาที่เรียกว่าสุราเมรัย นอกจากไม่มีประโยชน์แล้วยังนำไปสู่ความประมาท ทำให้ทรัพย์สินเสียหาย เสียเกียรติยศชื่อเสียง บางครั้งอาจทำให้เกิดผิดศีลข้ออื่น ๆ จนถึงกับทำให้ตนเองหรือผู้อื่นต้องเสียชีวิตลงได้ ดังนั้นการปฏิบัติตามศีลห้าจึงเป็นการปฏิบัติตามแนวพระพุทธศาสนาขั้นต้นสำหรับฆราวาสทั่ว ๆ ไป ซึ่งศีลห้านี้มีอิทธิพลต่อสังคมมาก โดยถือว่าเป็นบรรทัดฐานทางสังคมด้านศีลธรรมของพุทธศาสนิกชนตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน

พระราชมนู (ประยูรค์ ปรุคโต) ได้ให้ความหมายของศีลห้าว่า หมายถึงการรักษา กาย วาจา ให้เรียบร้อย เป็นการรักษาปกติตามระเบียบวินัยหรือข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว (The Five Percepts of Morality) เดิมเรียกสิกขาบท 5 เป็นข้อปฏิบัติในการฝึกตน ใครปฏิบัติได้ตามนี้เรียกว่ามีศีลเบื้องต้น

พระราชวรมุนี (2518 : 70) กล่าวไว้สรุปได้ว่าศีลคือภาวะของผู้ที่มีหลักความประพฤติถูกต้องทาง กาย วาจา ระบบศีลเป็นอย่างไร เครื่องวัดเข้มงวดเพียงใดขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของระบบครองชีวิตแบบนั้นๆ โดยปกติถือว่าศีลห้า เป็นหลักความประพฤติสามัญสำหรับมนุษย์ ไม่ว่าจะครองชีวิตอยู่ในระดับใด ศีลสำหรับระบบชีวิตแต่ละอย่างต้องมีวินัยจำเพาะให้ฝึก นอกจากเบญจศีลในฐานะที่เป็นมนุษย์คนหนึ่งแล้ว นักเรียนต้องมีศีลของนักเรียนคือวินัย เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีเยี่ยมต่อดังกล่าวของการดำเนินชีวิตในโรงเรียน ฯลฯ

พุทธทาสภิกขุ (2519 ก : 137 - 141) ให้ความเห็นว่าศีลมีขอบเขตตรงที่ปรากฏทางกาย วาจา เป็นการกระทำที่ทำให้ผู้ประพฤติสบาย กาย สบายใจ และโลกมีสันติภาพโดยการปฏิบัตินี้เน้นการควบคุมตนเอง เห็นได้จากการอาราธนาศีลและศีลไมใช่พิธีรีตรอง ศีลเป็นพื้นฐานมี 5 ข้อ ได้แก่เบญจศีล

ปิ่น มุฑกัณท์ (2518 : 185 -189) กล่าวว่าศีลห้า หมายถึง การตั้งใจรักษาปกติของกนทางกายและวาจา

สมทรง ปุณฺณฤทธิ์ (2523 : 50) เสนอให้สอนเด็กให้รักษาศีล โดยให้ครูนำเด็กรักษาศีลจริง ๆ แรก ๆ ก็รักษาศีลห้า แล้วค่อย ๆ ฝึกศีลที่สูงขึ้นไป เมื่อรักษาแล้วให้ทำรายงานส่งครูว่าต้องสู้กับกิเลสในใจอย่างไร ผลเป็นอย่างไร

จากความหมายที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า เบญจศีล คือข้อกำหนด หรือ ข้อปฏิบัติเบื้องต้นในการเว้นจากการทำชั่ว โดยการรักษากาย วาจาให้เป็นปกติ เพื่อช่วยให้กิจกรรมของสังคมดำเนินไปอย่างปกติสุข ทั้งส่วนปัจเจกบุคคลและสังคมโดยรวม

องค์ประกอบของศีลห้า

ศีลเป็นเบื้องต้น เป็นที่ตั้ง เป็นบ่อเกิดแห่งความดีทั้งหลาย เป็นประธานแห่งธรรมทั้งปวง (พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. 2514 : 42) เจตนาเป็นศีล ความสำรวมเป็นศีล (พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. 2514 : 42)

เบญจศีล เป็นข้อปฏิบัติในฐานะมนุษย์ ทุกคนควรปฏิบัติโดยการควบคุมตนเองให้มี กาย วาจา อยู่ในข่ายของศีล กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2521 : 95) กล่าวถึงเบญจศีลไว้ดังนี้

เบญจศีล หมายถึง ข้อปฏิบัติเบื้องต้นในการเว้นจากการทำชั่ว 5 ประการ

1. เว้นจากการฆ่า เบียดเบียนคนและสัตว์
2. เว้นจากการลักขโมย ยักยอก น้อ โกง ตีชิงฉ้อโกง
3. เว้นจากการประพฤติดีประเพณีอันดีงามในเรื่องเพศสัมพันธ์
4. เว้นจากการพูดเท็จ พูดส่อเสียด พูดหยาบคาย ไร้สาระ
5. เว้นจากการดื่มสุราเมรัย และสิ่งเสพติดให้โทษ

สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส. 2521 : 1 - 85) ทรงรจนารื่องเบญจศีล เพื่อเป็นแบบเรียนแก่ภิกษุ เป็นใจความว่า ความประมาทเป็นมูลเหตุของการเบียดเบียนกันในโลก ซึ่งเป็นไปได้โดยทางกาย 3 ทาง ทางวาจา 4 ทาง นักปราชญ์ทั้งหลายมีพระพุทธเจ้าเป็นประธาน จึงบัญญัติศีลมีองค์ 5 คือ เว้นจาก

1. การทำชีวิตสัตว์ให้ตกลงอันเป็นการเบียดเบียนชีวิต ร่างกาย ทั้งที่กระทำด้วยตนเอง และใช้ผู้อื่นกระทำ เน้นเมตตาจิตเป็นใหญ่ จึงหมายถึงการเว้นจาก

- 1.1 การฆ่า
- 1.2 การทำร้ายให้พิการ เสียโฉม เจ็บปวด
- 1.3 การทรกรรมโดยการใช้งาน กักขัง นำไปเล่นสนุก ผจญสัตว์

ศีลข้อนี้ หมายรวมถึงการสร้างเครื่องมือให้ผู้อื่นกระทำการ

2. การถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ อันเป็นการเบียดเบียนทรัพย์สินสมบัติ เน้นความชอบธรรมในทรัพย์สินของผู้อื่นเป็นใหญ่ จึงหมายถึงการเว้นจาก

2.1 กิริยาโจรกรรม คือ การลัก ฉก กรรโชก ปล้น ตู๋ น้อ หลอกหลวง ปลอม ตระบัด เบียดบัง สับเปลี่ยน ยักยอก กิริยาโจรกรรมนี้จะทำด้วยตนเองหรือใช้ผู้อื่นกระทำ ก็ได้ทั้งสิ้น

2.2 อนุโลมโจรกรรม คือ การสมโจร (สมรู้ร่วมคิด) ปลอกลอก รับสินบน

2.3 ฉายาโจรกรรม คือ ผลาญ หยิบฉวย

3. การประพฤติดุคในทางกามทั้งหลาย อันเป็นการเบียดเบียนประเพณี เน้นการประพฤตินในเรื่องรักใคร่ ถูกต้องตามประเพณี จึงหมายถึงการเว้นจาก การร่วมรัก เหล้าคสิ่ง เกี่ยวพาราณี แสดงอาการปฏิบัติ แม้แต่ชายตาต่อบุคคลอื่นต้องห้าม ได้แก่

- 3.1 หญิงหรือชายที่มีคู่ครองแล้ว
- 3.2 หญิงหรือชายที่จารีตห้าม เช่น ผู้ถือบวช เทือกเถาเหล่ากอตนเอง
- 3.3 หญิงในพิทักษ์ของท่าน เช่น มีผู้ปกครอง คู่หมั้น

4. การมุสาอันเป็นการประพฤดิเสียทางวาจา เน้นความซื่อสัตย์เป็นใหญ่ จึงหมายถึง การพูดหรือแสดงอาการที่สื่อความหมายได้โดย

- 4.1 มุสา คือ ปด ทนสาบาน ทำเล่ห์กระเท่ห์ มารยา ทำเลศนัย เสริมความ อ้ำกวม
- 4.2 อนุโลมมุสา คือ เสียดแทง สับปลับ
- 4.3 ปฏิสวะ คือ การผิดสัญญา คินคำ

ยกเว้นจากคำจำพวก ความตามธรรมเนียม คำอุปมาอุปไมย สำคัญผิดหลัง และถอนคำ (ในกรณีที่ถอนสัญญากับคนชั่วว่าจะทำชั่ว)

5. การเสพสิ่งมีนเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ทำตนเองให้แปรปรวนไปจากดี เป็นชั่ว หมายรวมถึงสิ่งข้อมใจนานา ที่ทำให้ตนเองขาดสติสัมปชัญญะจนทำชั่ว เน้นความแปรปรวนจากความดีเป็นใหญ่

อภิธรรมมุนิธิ (2520 : 66 - 110) อธิบายเรื่องเบญจศีล มีใจความดังนี้ การกระทำทุจริตทั้งหลาย ต้องประกอบด้วยเจตนา 3 คือ

1. เจตนาก่อนกระทำ คือ ความดำริว่าจะกระทำอะไร อย่างไร
2. เจตนาขณะกระทำ คือ ความดำริที่กำลังกระทำอะไร อย่างไร
3. เจตนาเมื่อกระทำแล้ว คือ ความดำริถึงรสของการกระทำว่าอะไร อย่างไร

การกระทำทุจริตกระทำได้ 4 วิธี คือ

1. ทำด้วยตนเอง
2. ใช้ให้คนอื่นทำ
3. กล่าวแสดงประโยชน์ของการกระทำ
4. มีความยินดี พอใจในการกระทำ

การกระทำทุจริตมีองค์ประกอบของการกระทำทุจริต ดังต่อไปนี้

ทางกาย

1. การก้าวล่วงความเบียดเบียนชีวิตสัตว์ให้ตกลงไปก่อนเวลาอันสมควร มีองค์ประกอบ การก้าวล่วงกรรมบท ดังนี้

- 1.1 สัตว์มีชีวิต
- 1.2 รู้ว่าสัตว์นั้นมีชีวิต
- 1.3 มีจิตคิดจะฆ่า (หมายรวมถึงการทำร้ายอื่น ๆ)
- 1.4 ทำความเพียรเพื่อให้ตาย (หรือล่าบากกาย)
- 1.5 สัตว์ตาย (หรือล่าบากกาย) เพราะความเพียรนั้น

ถ้าครบองค์ห้า เรียกว่าผิดศีลข้อปาณาติปาต ๗ ถ้าไม่ครบองค์ห้าเรียกว่าค้างพร้อยในศีล และใน

ข้อที่ว่า "ทำความเพียรเพื่อให้ตาย" ขยายความได้ว่า

1. พยายามทำด้วยตนเอง
2. ใช้ให้ผู้อื่นกระทำ
3. กระทำทางอ้อมโดยปล่อยอาวุธ เช่น ขว้าง ปา
4. สร้างเครื่องประหารไว้อย่างถาวร เช่น ขायอาวุธ ขุดหลุมพราง กับดัก
5. ใช้วิชาอาคม เช่น ไสยศาสตร์ สะกดจิต
6. ใช้อำนาจ อิทธิฤทธิ์อื่น ๆ

2. การก้าวล่วงความเบียดเบียนทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น คิดยึดเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่อนุญาต ว่าเป็นให้ มีองค์ประกอบของการก้าวล่วงกรรมบท ดังนี้

- 2.1 วัตถุสิ่งของนั้นมีเจ้าของเก็บรักษาไว้
- 2.2 รู้ว่าวัตถุสิ่งของนั้นมีเจ้าของเก็บรักษา
- 2.3 มีจิตคิดจะลักของสิ่งนั้น
- 2.4 ทำความเพียรเพื่อลักทรัพย์นั้น
- 2.5 ไล่สิ่งของนั้นมาด้วยความเพียรนั้น

ถ้าครบองค์ห้า เรียกว่า ผิดศีลข้ออทินนาทาน ๗ ถ้าไม่ครบองค์ห้า เรียกว่าค้างพร้อยในศีล และในข้อ 4 ที่ว่า "ทำความเพียรเพื่อลักทรัพย์" ขยายความได้ว่า

1. ลักทรัพย์ด้วยตนเอง
2. ใช้คนอื่นลักทรัพย์โดยวาจาหรือเขียนหนังสือสั่ง
3. เสี่ยงภาษีหรือสิ่งที่จะต้องมอบให้คนอื่น ๆ ด้วยวิธีการต่าง ๆ
4. ส่งพรรคพวกไว้ให้ขโมยเมื่อได้โอกาส

5. ใช้เล่ห์กล เวทมนต์ ที่ทำให้เจ้าของหลงใหลขึ้นทรัพย์ให้ หรือใช้วิชาทำให้เจ้าของหลับแล้วเข้าลักทรัพย์

6. ใช้อำนาจที่ตนมีอยู่บังคับเอาโดยตรงหรือทางอ้อม

ที่ว่า "ได้สิ่งของนั้นมาด้วยความเพียร" นั้นขยายความได้ว่า เพียงแต่ทำให้สิ่งของของคนที่ตนมีเจตนายึดเอาโดยมิชอบนั้น เคลื่อนจากสิทธิของเจ้าของ เช่น เคลื่อนย้ายไปจากที่ที่เจ้าของเก็บรักษา หรือทำให้เจ้าของเคลื่อนจากทรัพย์นั้น แล้วโกงเอา ก็ถือว่าลักทรัพย์นั้นแล้ว

ทรัพย์ที่คิดจะลักคือความถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ทรัพย์เคลื่อนที่ได้ เช่น แก้วแหวนเงินทอง
2. ทรัพย์ที่เคลื่อนที่ไม่ได้ เช่น ที่ดิน ลิขสิทธิ์ สิทธิบัตร
3. ทรัพย์มีวิญญาน เช่น สัตว์เลี้ยง คนในปกครอง
4. ทรัพย์ไม่มีวิญญาน เช่น เงินทอง บ้าน ที่ดิน

การล่วงกรรมบทสี่แต่ละข้อมักอยู่ในรูปผิดศีลเมื่อกระทำแล้ว แต่สำหรับข้ออื่นนาทานฯ อาจล่วงกรรมบทตั้งแต่ยังไม่ทำการลัก ซึ่งเป็นไปได้ในกรณีต่อไปนี้

1. เมื่อใช้ผู้อื่นไปลักทรัพย์ ผู้ถูกใช้ก็ไปลักตามที่ใช้ ผู้ใช้ล่วงกรรมบทอื่นนาทานฯ ทันทีที่ใช้ มิใช่ล่วงกรรมบทเมื่อผู้ถูกใช้ลักทรัพย์สำเร็จ

2. เมื่อทรัพย์เคลื่อนไปจากที่เดิมโดยความพยายามลัก แม้ของนั้นยังไม่เป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ลัก เช่น ย้ายหลักเขตที่ดิน ขณะที่ทำการย้ายถือว่าครอบครองชั่วคราวนาทานฯ แล้ว

3. คณะบุคคลร่วมกันคิดขโมย แต่ขโมยมีคนเดียว พอทรัพย์ที่ขโมยเคลื่อนที่จากเดิมคนที่สมคบถือว่าครอบครองชั่วคราวนาทานฯ แล้ว ทั้ง ๆ ที่มีได้เป็นผู้ขโมย

4. ใช้ผู้อื่นไปลักขโมยโดยกำหนดเวลาให้ ถ้าผู้ถูกใช้ไปลักตามกำหนดเวลา ถือว่าผู้ใช้ล่วงกรรมบทอื่นนาทานฯ ในเวลาที่กำหนดนั้น

5. การให้สัญญาผู้อื่น เช่น ขกมือ เป่าปาก ถ้าผู้ถูกใช้ขโมยตามอาณัตินั้นผู้ให้ล่วงกรรมบททันที

3. การก้าวล่วงความประพฤติทางรักใคร่ที่บัณฑิตติเตียน มีองค์ประกอบการก้าวล่วงกรรมบท ดังนี้

- 3.1 วัตถุนั้น ไม่ควรเกี่ยวข้องกับ (วัตถุ หมายถึง คน สัตว์ สิ่งของ)
- 3.2 มีจิตคิดจะเสพในวัตถุนั้น
- 3.3 มีความพยายามเสพวัตถุนั้นในทางรักใคร่
- 3.4 มีความพอใจในการประกอบการเสพนั้น

ถ้าครอบครองสี่ ถือว่าก้าวล่วงกรรมบทกามสมมุติจนจารฯ ถ้าไม่ครอบครองสี่ ก็ถือว่าค้างพร้อยในศีล

อนึ่ง การดื่มสุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท อนุโลมเข้าในกาเมสุมิฉาจารย์ เพราะการเสพลิงมีนเมา มีนเมาอารมณ์เช่นเดียวกับความมีนเมาในความพอใจในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส (กิอามารมณ์) แต่ถ้าเสพลิงมีนเมาแล้วก้าวล่วงกรรมบทอื่น ๆ ก็สงเคราะห์ว่าผิดศีลข้อนั้น โดยเน้นลักษณะที่ช่วยให้กุศลธรรม ข้อนั้นสำเร็จลง

ทางวาจา

การกระทำทุจริตทางวาจา หมายถึง การสื่อความหมายทุกวิธีที่ให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เช่น การพยักหน้า การเขียน การพูด การนิ่ง การทุจริตทางวาจามี 4 ทางดังนี้

1. การพูดไม่ตรงความจริงโดยมีเจตนาให้ผู้อื่นเสียประโยชน์เพราะเข้าใจผิด มีองค์ประกอบการก้าวล่วงกรรมบทดังนี้

- 1.1 เรื่องราวหรือสิ่งของนั้นไม่ใช่ความจริง
- 1.2 มีจิตคิดจะมุสา
- 1.3 ทำความเพียรเพื่อมุสา
- 1.4 ผู้อื่นเชื่อ ตามที่มุสานั้น

ถ้าครอบงำก็ถือว่าก้าวล่วงกรรมบทข้อมุสาวาจาเวรมณี มุสานี้เน้นประโยชน์ของผู้ถูกมุสาเป็นสำคัญ ถ้าไม่เสียหายก็ถือว่ายังไม่ล่วงกรรมบท เพียงแต่ศีลต่างพร้อย

และคำว่า “ทำความเพียร เพื่อมุสา” ขยายความได้เป็น

1. พยายามมุสาด้วยตนเอง
2. ใช้ผู้อื่นให้มุสา
3. เขียนเรื่องที่ไม่จริงส่งให้ผู้อื่น เช่น แผ่นปลิว จดหมาย ประกาศวิหุ บัตรสนเท่ห์
4. ประกาศเรื่องที่ไม่จริงโดยถาวร

2. พูดส่อเสียด พูดบดความสามัคคี หมายรวมถึงการพูดให้ผู้อื่นรักตน เกลียดผู้อื่น มีองค์ประกอบการก้าวล่วงกรรมบทดังนี้

- 2.1 มีผู้ถูกทำให้แตกแยก
- 2.2 มีเจตนามุ่งให้แตกแยกกัน
- 2.3 ทำความเพียรให้แตกจากกัน
- 2.4 ผู้ฟังความรู้เรื่องราวนั้น

ข้อนี้เพียงแต่ผู้อื่นรู้เนื้อความ ก็ถือว่าผู้ทำความเพียรนั้นล่วงกรรมบทแล้ว

3. พูดโดยทำความเดือดร้อนให้แผ่ไปในหัวใจ หรือพูดคำหยาบ แสลงหู มีองค์ประกอบ การก้าวล่วงกรรมบทดังนี้

3.1 มีความโกรธ

3.2 มีคนฟังคำแสดงโทษนั้น เช่น คำคำ แข่ง ประชด ฯลฯ

3.3 มีการกล่าววาจา คำแข่ง ด้วยความโกรธ

ข้อนี้มีเพียงแต่การกล่าววาจาด้วยความโกรธก็ถือว่าล่วงกรรมบทแล้ว ไม่ต้องมีคน

โต้ตอบ

4. พุคไร้สาระที่ทำลายประ โยชน์และความสุข หมายถึงการพูดเรื่องที่ไม่ประเทืองปัญญา แก่ทุกข์ได้ เช่น การเล่าเรื่องการเล่น เรื่องตลกกลามก มีองค์ประกอบการก้าวล่วงกรรมบท ดังนี้

4.1 เจตนา กล่าววาจาไร้ประโยชน์

4.2 กล่าววาจาที่ไม่เป็นประโยชน์นั้นขึ้น

การก้าวล่วงกรรมบทในข้อ 3-4 นี้จะเกิดผลต่อผู้ฟังหรือไม่สำคัญ ถ้าได้กล่าวออกมา ก็ถือว่าล่วงกรรมบทแล้ว

พุทธทาสภิกขุ (2519 ข : 146 -154) ให้นิยามคำว่าศีล 5 ดังนี้

1. อย่าประทุษร้ายร่างกายของบุคคลอื่น สัตว์อื่น
2. อย่าประทุษร้ายทรัพย์สินสมบัติของผู้อื่น สัตว์อื่น
3. อย่าประทุษร้ายของรักของใคร่ของบุคคลอื่น สัตว์อื่น
4. อย่าประทุษร้ายสิทธิอันชอบธรรมหรือเป็นธรรมของผู้อื่นด้วยวาจา
5. อย่าประทุษร้ายสติสมปติของตนเอง ศีลข้อนี้สำคัญถ้าเสีย ไปก็ยากที่จะรักษาศีลข้ออื่น

สี่ข้อไว้ได้

ส่วน ปีน มุทุกัณฑ์ (ปีน มุทุกัณฑ์. 2518 : 185 -189) ได้กล่าวถึงเบญจศีลไว้ดังนี้

ศีลห้าประกอบด้วยข้อละเว้น 5 ประการ คือ

ศีลข้อที่ 1

ปามาติ ปา ตา เวมณี แปลว่า เจตนางดเว้นจากการทำลายชีวิตสัตว์ ความมุ่งหมายของศีล

ข้อนี้ คือ มุ่งให้มนุษย์มีเมตตากรุณาต่อกันและเพื่อแผ่แก่สัตว์ทั้งปวงด้วย

ข้อห้าม

เว้นจากการกระทำ 3 อย่าง คือ

1. การฆ่า หมายถึง การทำลายชีวิตสัตว์ให้ตายลง ไม่ว่าจะฆ่าคนหรือสัตว์ส่วนผิดศีลทั้งสิ้น ความบาปจะมากขึ้นอยู่กับเจตนาและชนิดของคนหรือสัตว์ที่ฆ่า ฆ่าผู้มีพระคุณก็บาปมาก ฆ่า สัตว์มีคุณก็บาปมากกว่าสัตว์เดรัจฉานและถ้าฆ่าโดยวิธีการอัน โหดเหี้ยม สัตว์หรือคนนั้นตายด้วยความทุกข์ทรมานก็บาปมากกว่าฆ่าโดยไม่ตั้งใจ

2. การทำร้าย ได้แก่ การทำให้สัตว์นั้นเจ็บปวด ทุกข์ยากหรือพิการ

3. ทรกรรม ได้แก่ การทำให้สัตว์ได้รับความทุกข์ยาก ลำบาก เช่น ใช้งานสัตว์เลี้ยงโดยขาดความเมตตา ไม่ให้ข้าวให้น้ำ ให้ทำงานโดยไม่ได้พักผ่อนหรือจับขังกรง จนสัตว์นั้นได้รับความทุกข์เวทนา หรือเอาสัตว์นั้นไปโดยวิธีทรมาณ เช่น มัดขาเอาหัวลงดิน หรือรวมไปถึงการเอาสัตว์นั้นไปทรมาณเพื่อความสนุกสนาน เช่น กัดปลา ตีไก่ ชนโค เป็นต้น

หลักวินิจฉัย ปาณาติบาต

1. ปาโณ สัตว์นั้นมีชีวิต
2. ปาปณสญญิตา คนรู้ว่าสัตว์นั้นมีชีวิต
3. วรกจิตต จิตคิดจะฆ่าให้ตาย
4. อุปกกโม พยายามฆ่า
5. เตนมรณ สัตว์นั้นตายลงด้วยความพยายามนั้น

การฆ่าเป็นสุทธทางความโหดร้าย ใช้ให้ผู้อื่นฆ่าหรือฆ่าด้วยตนเองก็บาปทั้งสิ้น

ศีลข้อ 2

อทินนา ทานา เวมณี แปลว่า เจตนาถวุ่นจากการลักทรัพย์ ความมุ่งหมายของศีลข้อนี้คือ มุ่งป้องกันการทำลายกรรมสิทธิ์ในทรัพย์ของกันและกัน ให้ทุกคนตั้งหน้าทำมาหากินเลี้ยงชีพโดยสุจริต

ข้อห้าม

1. โจรกรรม หมายถึง ลักษณะ 12 อย่าง คือ ลัก ฉก กรร โชก ปล้น ตู๋ ล้อ ๗ ออก ๓ ระเบิด เบียดบัง สับเปลี่ยน ลักลอบ ชักขอก ซึ่งทั้ง 12 ประการที่กล่าวมาเป็นอาการของโจร
2. อนุโลมโจรกรรม หมายถึง การให้ความอุปการะแก่โจร หรืออุปการะผู้ผิดศีลธรรม รวมไปถึงการปกปิด ลวง โดยการคบกับผู้อื่นเพื่อผลประโยชน์ เมื่อได้ก็เลิกคบ และการรับสินบนของผู้อื่นเพื่อกระทำในทางที่ผิดกฎหมายหรือผิดศีลธรรม ผู้ประพฤติดังกล่าวมีศีลค้างพร้อย
3. ฉายาโจรกรรม หมายถึง การทำลายทรัพย์สินของผู้อื่นหรือหยิบฉวยมา ด้วยความมั่งง่ายโดยคิดว่าเจ้าของคงไม่ว่าอะไร ผู้ประพฤติดังกล่าวมีศีลค้างพร้อย

หลักวินิจฉัย อทินนาทานา

อทินนาทานา มีองค์ห้า คือ

1. ปรีปรคคหิต ของนั้นมีเจ้าของ
2. ปรีปรคิตสญญิตา คนก็รู้ว่ามิใช่เจ้าของ
3. เถยยจิตต จิตคิดจะลัก
4. อุปกกโม พยายามเพื่อจะลัก
5. เตนมรณ นำของนั้นมาด้วยความพยายามนั้น

ศีลข้อที่ 3

กามสุ มิจฉา จารา เวมณิ แปลว่า เจตนาจงดเว้นจากการประพฤติดิในกาม ความมุ่งหมายสำคัญของศีลข้อนี้อยู่ที่การสร้างความเป็นปึกแผ่น สร้างความสามัคคีและป้องกันการแตกร้างในหมู่มนุษย์

ข้อห้าม

ห้ามทั้งชายหญิงไม่ให้ผิดประเวณีสำหรับบุคคลต่อไปนี้

1. หญิงต้องห้าม

1.1 หญิงมีสามี (สสุลามิกา)

1.2 หญิงมีญาติปกครอง (ญาติรุกชิตา) ยังไม่เป็นคู่ของใคร เมื่ออยากได้ต้องไปขออนุญาตหรือผู้ปกครอง

1.3 หญิงมีจารีตรักษา (จาริตา ชมมรุกชิตา) คือ หญิงที่มีศีลธรรม กฎหมาย หรือจารีตนิยมคุ้มครอง ได้แก่ นักบวช หญิงห้ามของพระราชสมัย์ก่อน และหญิงที่เป็นเทือกเถาเหล่ากอของชาย

หลักวินิจฉัย กามสุมิจฉาจาราฯ

1. กคมนิยวตฺถุ หญิง(ชาย)ต้องห้าม
2. ตสมิเสวนาจิตต เจตนาจะเสพ
3. เสวนาปโยโค ประกอบการเสพ
4. มคเคนมคคปปฏิปัตติ มรรคถึงกัน

ศีลข้อที่ 4

มุสาวาท เวมณิ แปลว่า เจตนาจงดเว้นจากการพูดเท็จ ความมุ่งหมายของศีลข้อนี้บัญญัติเพื่อป้องกันการทำลายประโยชน์ของตนและผู้อื่นด้วยการพูดเท็จ และให้รู้จักรักษาวาจาของตนให้เป็นที่เชื่อถือได้

ข้อห้าม

1. มุสาวาท หมายถึง การพูดเท็จอันจะทำให้ศีลขาด มี 7 ลักษณะ คือ

- 1.1 ปด คือ การพูดตรงข้ามกับความจริง เช่น จริงว่าไม่จริง
- 1.2 ทนสาบาน คือ ทำผิดแล้วไม่ยอมรับผิด
- 1.3 มารยา คือ การเสแสร้งทำกริยาให้ตรงข้ามกับสิ่งที่จริง
- 1.4 ทำเล่ห์ คือ การอวดว่าตัวเองเป็นผู้วิเศษเหนือกว่าผู้อื่น
- 1.5 ทำเลศ คือ การตั้งใจจะพูดเท็จแต่พูดเป็นเล่นสำนวนให้คู่สนทนาพูดผิดเอง
- 1.6 เสริมความ คือ พูดเรื่องเล็กๆน้อยๆให้เลวเป็นเรื่องใหญ่

1.7 อ้าความ คือ เรื่องใหญ่ๆ หรือสำคัญๆ กลับไม่พูดเพราะกลัวตนหรือผู้อื่น
เสียหาย

2. อนุโลมมูสา คือ การพูดไม่จริงโดยไม่หวังให้ผู้อื่นเชื่อตามนัก ได้แก่ การพูดประชด
ประชัน พูดเสียดสี พูดล้อเสียด

3. ปฏิสวระ คือ การสัญญา กับผู้อื่นด้วยคำพูดแล้ว ไม่ปฏิบัติตาม หรือปฏิบัติไม่ได้ จนทำ
ให้ผู้อื่นเสียผลประโยชน์ ผู้ประพฤติดังกล่าวมีศีลต่างพร้อย

หลักวินิจฉัย มุสาวาท

1. อตถ วตถุ เรื่องไม่จริง
2. วิสวาทนจิต จิตคิดจะพูดให้ผิด
3. ตชโข วายาโม พยายามพูดออกไป
4. ปรสตตทตถวิชานน คนอื่นเข้าใจในเนื้อความนั้น

ศีลข้อที่ 5

สุรา เมรยมชช ปนาท ทฎฐานา เวมณิ แปลว่า เจตนางดเว้นจากการดื่มน้ำเมา อันเป็นที่
ตั้งแห่งความประมาท ความมุ่งหมายเพื่อให้บุคคลรู้จักรักษาสติของตนเองให้สมบูรณ์

ข้อห้าม

ห้ามดื่มน้ำเมาอันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท ทำให้สติฟั่นเฟือน นำมาที่ว่า ได้แก่ สุรา
และเมรัย หรือเครื่องคองของเมา

หลักวินิจฉัย สุรา ปานะ (การดื่มสุรา)

1. มทนีย น้ำเมา
2. ปาตุกมมยตาจิตต จิตคิดจะดื่มน้ำเมา
3. ตชโขวายาโม พยายามดื่มน้ำเมา
4. ปีตปปลเสวน น้ำเมาล่องล้าคองลงไป

ความสำคัญของเบญจศีล

การปฏิบัติตามเบญจศีล หมายถึง การมีเจตนางดเว้นจากการทำความชั่ว 5 อย่างดังที่ได้
กล่าวมาแล้ว ซึ่งการงดเว้นดังกล่าวเรียกว่า วิรติ แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ (ปิ่น มุทกัณห์. 2518 :
434 - 450)

1. สัมปิตตวิรติ หมายถึง งดเว้นขณะประจวบ
2. สมาถานวิรติ หมายถึง งดเว้นด้วยการสมาทาน
3. สมนุทเททวิรติ หมายถึง งดเว้นอย่างเด็ดขาด

ถ้าผู้ใดมีวิริตี 3 อย่างนี้อย่างใดอย่างหนึ่ง ผู้นั้นก็มีศีล ถ้าไม่มีวิริตีก็หมายความว่าผู้นั้นไม่มีศีล และเมื่อใจมีวิริตีขึ้นก็มีศีลทันที ไม่ว่าจะคิดตั้งใจไว้จะรับจากพระมาตั้งใจไว้ จะตั้งใจด้วยตนเองก็ได้ เมื่อปฏิบัติด้วยการกระทำ พุค ที่ไม่ผิข้อย้ำที่ไหว้วุ่นไว้ จะตื่นหรือหลับอยู่ก็มีศีลตลอดเวลา

1. สัมปัตตวิริตี ได้แก่ เจตนาจงดเว้นซึ่งเกิดขึ้นในทันทีทันใดที่ประจวบกับเหตุที่จะทำให้เกิดเสียศีล หมายความว่าเคิมไม่ได้ตั้งใจจะรักษาศีลไม่ได้สมาทานศีลไว้ แต่เมื่อพบกับเหตุการณ์ที่ตนจะล่วงศีลได้ จึงคิดจะงดเว้นในขณะนั้น เช่น เห็นสัตว์ที่พอจะฆ่าได้น่าจะฆ่าแต่คิดเว้นไม่ฆ่า พบกระเป๋เงินที่เข้าของเขาวางไว้ แม้จะขโมยก็พอขโมยได้ แต่ก็งัดขโมย มีหญิงที่ล่วงประเวณีได้ มีช่องทางและโอกาสอำนวยทุกอย่าง แต่ใจคิดงดเว้นการล่วงประเวณีนั้น จะเล่าข้อความเท็จให้ใครฟังก็ได้ แต่ก็งดเว้นกล่าวข้อความเท็จนั้น มีสุราอยู่มีโอกาสดื่มแต่ก็งดเว้น การตั้งใจงดเว้นขณะประจวบเข้ากันกับเหตุการณ์อย่างนี้ เรียกว่า สัมปัตตวิริตี ผู้งดเว้นดังกล่าวเป็นผู้มีศีล

2. สมาทาน แปลว่า รับ สมาทานวิริตี แปลว่า จงดเว้น การสมาทานข้อนี้ หมายความว่า เราได้ตั้งใจไว้ก่อนว่าจะรักษาศีล ครั้นพบเหตุการณ์ชักชวนให้ล่วงศีลก็ไม่ล่วง เพราะถือว่าตนได้สมาทานศีลไว้แล้ว จะล่วงก็เสียขายศีล กลัวศีลจะขาด การงดเว้นจากการล่วงศีลด้วยคำนี้ถึงศีลที่ตนได้สมาทานไว้อย่างนี้ เรียกว่า สมาทานวิริตี ซึ่งลักษณะนี้พุทธศาสนิกชนทั่วไปนิยมปฏิบัติกันอยู่ในปัจจุบัน อาจไปสมาทานกับพระสงฆ์ ผู้ทรงศีล ผู้ที่เคารพนับถือ หรือสมาทานด้วยตนเองก็ได้

3. สมุทเทวิริตี แปลว่า จงดเว้นโดยเด็ดขาด หมายถึง การงดเว้นของพระโสดาบัน หรือผู้สิ้นกิเลส ไม่สามารถละเมิดเบญจศีลได้ เรียก สมุทเทวิริตี

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ และไอเซน (ธีระพร อุวรรณโณ. ม.ป.ป.; อ้างอิงมาจาก Fishbein and Ajzen. 1975,1980) ซึ่งได้เริ่มศึกษาทฤษฎีนี้เมื่อปี ค.ศ.1967 และเสนอเป็นรูปแบบเมื่อปี ค.ศ.1980 โดยข้อตกลงเบื้องต้นของทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล คือมนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ตนมีอย่างมีระบบ มนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำของตนก่อนตัดสินใจลงมือทำหรือไม่ทำพฤติกรรมหนึ่ง สำหรับเนื้อหาของทฤษฎีสามารถสรุปได้ดังนี้ (ธีระพร อุวรรณโณ.2527 : 11 - 12)

1. พฤติกรรมส่วนมากอยู่ภายใต้การควบคุมของเจตนาของบุคคล เจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention : I) ของบุคคลจึงเป็นตัวกำหนดที่ใกล้ชิดกับการกระทำ

2. เจตนาเชิงพฤติกรรมขึ้นอยู่กับตัวกำหนด 2 ตัว คือ

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการประเมินทางบวก - ลบ ของบุคคลต่อการกระทำ เรียกว่า เจตคติต่อพฤติกรรม (A_B) A_B ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral

beliefs : b) และการประเมินผลการกระทำ (Evaluation of consequences : e) เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$A_B = F \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

2.2 ปัจจัยทางสังคม เป็นการประมาณของบุคคลว่าตนจะมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norm : SN) เพียงใด กลุ่มอ้างอิง หมายถึง บุคคลใกล้ชิดที่มีความสำคัญต่อบุคคลนั้น SN ขึ้นอยู่กับความเชื่อเกี่ยวกับทรศนะของกลุ่มอ้างอิงต่อการกระทำของตน (Normative Belief : NB) ซึ่งหมายถึงความเชื่อที่ว่าบุคคลแต่ละคนที่อยู่ในกลุ่มอ้างอิงประสงค์ให้ตนทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้นเพียงใด และ SN ยังขึ้นอยู่กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Motivation to Comply : MC) เขียนเป็นสมการได้ว่า

$$SN = F \sum_{i=1}^n NB_i MC_i$$

3. จากข้อ 1 และข้อ 2 สามารถเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$B \sim I = F [A_B W_1 + SN W_2$$

W_1 และ W_2 เป็นน้ำหนักที่จะได้จากการคำนวณสมการถดถอยพหุคูณ

4. ความสำคัญของเจตคติต่อพฤติกรรมและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนหนึ่งขึ้นกับเจตนาเชิงพฤติกรรมหรือพฤติกรรมเองนั่นคือ พฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจถูกกำหนดโดยเจตคติต่อพฤติกรรมมากกว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ส่วนพฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากกว่าเจตคติต่อพฤติกรรม แต่พฤติกรรมบางพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทั้งสองแตกต่างกัน จากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกบุคคลหนึ่ง

5. ตัวแปรภายนอก (External variables) เช่น ตัวแปรชีวสังคม เจตคติต่อเป้าหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนั้นๆ หรือบุคลิกภาพจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมก็ต่อเมื่อตัวแปรนั้นๆ มีอิทธิพลต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม ซึ่งมีอิทธิพลต่อการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หรือมีอิทธิพลต่อนำหนักความสำคัญของตัวแปรทั้งสองนี้ต่อเจตนาเชิงพฤติกรรม

6. การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษาจำเป็นต้องกำหนดโดยคำนึงถึง

6.1 การกระทำ (Action) จะต้องกำหนดว่าเป็นการกระทำอย่างเดี่ยว (Single act) เช่น การให้ลูกกินอาหาร การสูบบุหรี่ เป็นต้น หรือเป็นประเภทพฤติกรรม (Behavior

category) เช่น การออกกำลังกาย ซึ่งอาจประกอบด้วยกิจกรรมย่อยๆ หลายกิจกรรม เป็นต้น เช่น การวิ่ง การกระโดดเชือก หรือการเล่นฟุตบอล

6.2 ที่หมาย (Target) หมายถึง เป้าหมายของการกระทำ เช่น การให้ลูกกินอาหารข้างต้นอาจกำหนดให้เป็นนมแม่

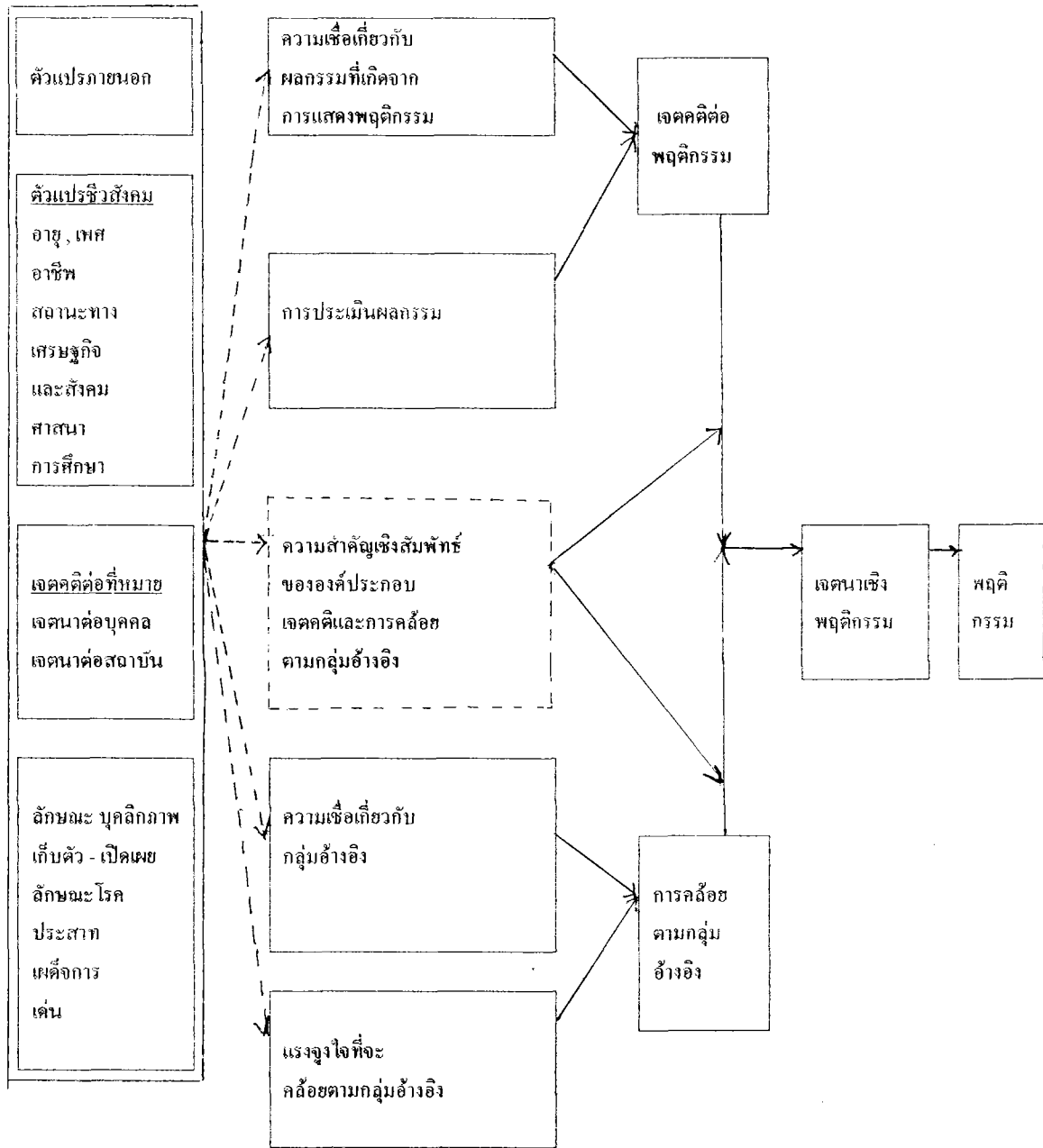
6.3 เวลา (Time) หมายถึง เวลาที่พฤติกรรมที่เราสนใจจะศึกษาจะเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ตอนค่ำ

6.4 บริบท (Context) หมายถึง สถานการณ์ที่พฤติกรรมที่เราสนใจจะศึกษาเกิดขึ้น เช่น การกินนมแม่ที่บ้าน

การกำหนดพฤติกรรมที่จะศึกษานี้ สามารถกำหนดให้มีความจำเพาะได้ตามที่เราสนใจจะศึกษา เมื่อกำหนดพฤติกรรมได้แล้วการวัดเจตคติต่อพฤติกรรม ก็ต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรม เช่น เจตคติต่อการให้ลูกกินนมแม่ที่บ้านตอนหัวค่ำ ส่วนการวัดพฤติกรรมจำเป็นต้องวัดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่กำหนดขึ้น (ธีระพร อุวรรณโณ. 2527 :11 - 12)

ข้อจำกัดของทฤษฎี

1. อาจมีพฤติกรรมบางพฤติกรรมที่ทฤษฎีอธิบายไม่ได้ เช่น การระบายอารมณ์ทันทีทันใด หรือพฤติกรรมในการทำงานที่คนมีทักษะอยู่แล้ว เช่น การขับรถ การเปิดหน้าต่าง
2. อาจมีบางคนที่ทฤษฎีอธิบายไม่ได้ เช่น คนที่มีการตัดสินใจโดยกระบวนการที่แตกต่างไปจากแนวของทฤษฎีนี้ หรือคนที่แสดงพฤติกรรมโดยไม่ได้คิดไตร่ตรองเลย
3. การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงอาจจะยังไม่เป็นวิธีที่ดีที่สุด
4. อาจมีองค์ประกอบอย่างอื่นที่มีความสำคัญอีก แต่ปัจจุบันยังไม่มีหลักฐานเพียงพอจากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล สามารถเขียนเป็นแผนภูมิดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงความสัมพันธ์โดยตรง เชื่อมโยงระหว่างตัวแปรต่างๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ต่อไปจะกล่าวถึงรายละเอียดของตัวแปรแต่ละตัวตามทฤษฎีนี้

1. พฤติกรรม (Behavior) การที่จะเข้าใจถึงพฤติกรรมได้จะต้องทำความเข้าใจสิ่งเหล่านี้ (ราชนัน บุญธิมมา, ม.ป.ป., อ้างอิงมาจาก Ajzen and Fishbein, 1980)

1.1 พฤติกรรมและผล (Behaviors Versus Outcome) ผลกับพฤติกรรมต่างกัน เพราะผลอาจเกิดกับปัจจัยอื่นๆ ที่นอกเหนือจากพฤติกรรมและพฤติกรรมหลายๆ พฤติกรรมที่ต่างกันอาจจะนำมาซึ่งผลเดียวกัน เช่น การที่ทำคะแนนสอบได้ดีอาจมาจากพฤติกรรมต่างๆ กัน เช่น ตั้งใจเรียน อ่านหนังสือมาก จำเนื้อหาได้มาก หรือลอกคำตอบของคนอื่นเวลาตอบ ดังนั้นในการศึกษาเราต้องกำหนดให้แน่ชัดว่า เราจะศึกษาพฤติกรรมหรือผล

1.2 การกระทำเดี่ยวและประเภทพฤติกรรม (Single Action Versus Behavioral Categories) เราไม่สามารถที่จะสังเกตพฤติกรรมได้โดยตรง เพราะว่าประเภทพฤติกรรมหนึ่งๆ ประกอบด้วยการกระทำหลายๆ การกระทำ เช่น เราไม่สามารถที่จะสังเกต “ความก้าวร้าว” ได้ แต่เราสามารถสังเกตการกระทำเฉพาะหรือการกระทำเดี่ยว ซึ่งเรานิยามเป็นความก้าวร้าวหรือไม่ก้าวร้าวได้

1.2.1 การกระทำเดี่ยว (Single Action) การกระทำเดี่ยวเป็นพฤติกรรมเฉพาะที่บุคคลกระทำ เราสามารถวัดการกระทำเดี่ยวได้แต่ต้องให้คำนิยามชัดเจนเพียงพอ เพื่อที่เราจะได้กำหนดอย่างถูกต้องว่า การกระทำนั้นถูกต้องหรือไม่ การกระทำบางอย่างสังเกตได้ยาก เช่น การอ่านคำเตือนเกี่ยวกับสุขภาพบนซองบุหรี่ ดังนั้นปัญหาที่ก็จะต้องนิยามการกระทำให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดความตรงกันในการสังเกตของผู้สังเกต โดยประเมินจากธรรมชาติความเชื่อมั่นระหว่างผู้สังเกต

1.2.2 ประเภทพฤติกรรม (Behavioral Categories) ประเภทพฤติกรรมเป็นกลุ่มของการกระทำ เราไม่สามารถที่จะสังเกตประเภทพฤติกรรมได้โดยตรงแต่ต้องอนุมานจากการกระทำเดี่ยว ปัญหาการวัดประเภทพฤติกรรมคือ จะต้องใช้การกระทำเดี่ยวจำนวนเท่าใดจึงจะเพียงพอ ดังนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดการกระทำเดี่ยวที่สัมพันธ์กับประเภทพฤติกรรมนั้นๆ ให้มากที่สุด

1.3 ความจำเพาะของพฤติกรรม การวัดพฤติกรรมไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมเดี่ยวหรือประเภทพฤติกรรมจะมีความเที่ยงตรงมากขึ้นเพียงใดขึ้นอยู่กับความจำเพาะของพฤติกรรม และความจำเพาะของพฤติกรรมขึ้นอยู่กับ

1.3.1 การกระทำ (Action)

1.3.2 ที่หมาย (Target)

1.3.3 บริบท (Context)

1.3.4 เวลา (Time)

(รายละเอียดได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น)

1.4 ระดับการวัดพฤติกรรม การสังเกตหรือการวัดการกระทำเดี่ยวอาจทำได้หลายวิธีต่างๆ กันดังนี้

1.4.1 วิธีที่ให้ผู้คลามีทางเลือก 2 ทาง คือ กระทำพฤติกรรมหรือไม่ กระทำพฤติกรรม เช่น เขาขับรถไปทำงานหรือไม่

1.4.2 วิธีที่ให้ผู้คลามีทางเลือกมากกว่า 2 ทาง ที่เขาสามารถเลือกได้ ทางเลือกเหล่านี้อาจจะมองว่าเป็นกลุ่มของการกระทำเดี่ยวที่จะกระทำหรือมี ๓ ๓

1.4.3 วิธีที่วัดหรือสังเกตปริมาณของการกระทำที่เกิดขึ้น

1.4.4 วิธีสังเกตพฤติกรรมที่ซ้ำๆ กัน ซึ่งมีวิธีการวัด 2 วิธีคือ

ก) ความถี่สัมบูรณ์ (The Absolute Frequency) คือวัดจำนวนครั้งที่บุคคลกระทำพฤติกรรม

ข) ความถี่สัมพัทธ์ (The Relative Frequency) คือหาสัดส่วนหรือหาจำนวนเปอร์เซ็นต์ ที่เขากระทำพฤติกรรมนั้น

1.5 พฤติกรรมจากคำรายงานของตนเอง พฤติกรรมบางอย่างไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง จึงต้องใช้วิธีรายงานด้วยตนเอง ถึงแม้ว่าผลที่ได้จากการรายงานด้วยตนเองจะมีความเที่ยงตรงน้อยกว่าการสังเกตพฤติกรรมโดยตรง แต่ก็ได้รับการยอมรับในการนำมาใช้ถ้าหากว่าพฤติกรรมนั้น ไม่สามารถที่จะสังเกตได้ วิธีการวัดด้วยการรายงานด้วยตนเองของพฤติกรรมจำเป็นต้องบอกกลุ่มพฤติกรรมที่สัมพันธ์ของประเภทพฤติกรรมนั้น แล้วให้เขาตอบว่ากระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ วิธีการรายงานด้วยตนเองเป็นวิธีวัดที่เป็นประโยชน์ ถ้าเราสนใจการรับรู้ตนเองของบุคคล และวิธีนี้เป็นวิธีที่ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย

2. เจตนา (Intention)

จากทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล เจตนาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมแต่ไม่ได้หมายความว่า การวัดเจตนาเป็นการเพียงพอที่จะทำนายพฤติกรรมเสมอไป ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมอื่นๆ ที่มีอิทธิพลต่อความหนักแน่น ในการสังเกตความหนักแน่นระหว่างเจตนาและพฤติกรรม องค์ประกอบเหล่านี้คือ ความสอดคล้องระหว่างเจตนาและพฤติกรรม และความคงอยู่ของเจตนา และถ้าการวัดมี

ลักษณะเป็นนามธรรม หรือมีลักษณะทั่วไปในการวัดเจตนามากเท่าใด ก็ยิ่งมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมมากเท่านั้น

2.1 ความสอดคล้องระหว่างเจตนาและพฤติกรรม ในการใช้เจตนาทำนายพฤติกรรมนั้นถ้าต้องการให้มีความเที่ยงตรงมากขึ้น จำเป็นจะต้องวัดเจตนาและพฤติกรรมให้สอดคล้องกัน ในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ ที่หมาย บริบท และเวลา

2.1.1 ความสอดคล้องกับการกระทำเดี่ยว เจตนาของบุคคลที่มีผลต่อการกระทำเดี่ยว อาจวัดได้โดยถามเขาว่า เขาเจตนาที่จะทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ หรือวัดความน่าจะเป็นของบุคคลว่าจะกระทำพฤติกรรมนั้นหรือไม่ ซึ่งเรียกว่าการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention)

2.1.2 ความสอดคล้องกับพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือก การวัดเจตนาต่อพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือกเป็นการวัดจำนวนทางเลือกของพฤติกรรมที่บุคคลกระทำซึ่งอาจจะเป็นพฤติกรรมที่ต่างกัน เช่น จำนวนเงินที่บริจาค ในกรณีของการกระทำเดี่ยว คาดว่าเจตนาจะทำนายการเลือกได้ ถ้ามีความสอดคล้องกันระหว่างการวัด 2 ครั้ง การวัดเจตนาต่อพฤติกรรมที่มีหลายทางเลือกนี้มีวิธีวัด 2 วิธีคือ

ก. คำถามปลายเปิด

ข. คำถามปลายปิด ใช้เมื่อต้องการวัดเจตนา หรือเมื่อต้องการทราบปริมาณหรือความถี่

2.1.3 ระดับการวัดเจตนาเชิงปริมาณ เป็นการวัดความน่าจะเป็นเชิงอัตนัยของเจตนาที่เลือกกระทำพฤติกรรมแต่ละพฤติกรรม และยังสามารถใช้ทำนายทางเลือกต่าง ๆ ได้อีก

2.1.4 ความสอดคล้องกับประเภทพฤติกรรม การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรมให้สอดคล้องกับประเภทพฤติกรรมนั้นจะต้องวัดเจตนาที่มีต่อการกระทำเดี่ยว โดยการวัดเจตนาและการกระทำเดี่ยวนั้นๆ จะต้องมีความสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ ที่หมาย บริบท และเวลา และเราสามารถคำนวณหาอัตราของเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ เช่นเดียวกับการวัดประเภทพฤติกรรม

2.2 ความคงอยู่ของเจตนา การวัดเจตนาไม่ใช่เป็นตัวทำนายพฤติกรรมที่ดีเสมอไป เพราะว่าเจตนาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และการวัดเจตนาก่อนที่จะสังเกตพฤติกรรมอาจจะต่างจากเจตนาขณะที่พฤติกรรมนั้นถูกสังเกต นั่นคือยิ่งระยะเวลาในการวัดเจตนาและพฤติกรรมห่างกันมากเท่าใด การทำนายพฤติกรรมจากเจตนา ก็ยิ่งมีความเที่ยงตรงลดลงมากเท่านั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีเหตุการณ์ต่างๆ เข้ามาในระหว่างนั้นหรือ ได้รับข้อมูลใหม่ๆ เพิ่มขึ้นทำให้

เจตนาเปลี่ยนไป ดังนั้นเพื่อให้การทำนายพฤติกรรมจากเจตนามีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องวัดเจตนาให้ใกล้เคียงกับการวัดพฤติกรรมมากที่สุด

ในการทำนายพฤติกรรมจากเจตนาโดยทั้งช่วงเวลานานนั้นโดยปกติมักไม่นิยมวัดเป็นรายบุคคล แต่จะวัดแนวโน้มของพฤติกรรมในกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ของประชากร เพราะว่าเจตนาโดยรวมของคนกลุ่มใหญ่จะมีความคงอยู่นานกว่าเจตนาเป็นรายบุคคล

ในการทำนายพฤติกรรมจากเจตนาโดยทั้งช่วงเวลานานนั้นต้องพยายามแยกเหตุการณ์เฉพาะที่อาจจะเกิดขึ้น ซึ่งอาจจะเปลี่ยนเจตนาของบุคคลไปโดยเพิ่มเข้าไปในการวัดเจตนา เช่น ผู้ผลิตรถยนต์คาดว่าราคาน้ำมันจะสูงขึ้น ก็เพิ่มเหตุการณ์นี้เข้าไปในการวัด ดังนั้นในการวัดเจตนาตั้งแต่แรกจึงควรถามว่า “ถ้าราคาน้ำมันเพิ่มขึ้น 20% หรือมากกว่านั้นเราจะซื้อรถยนต์หรือไม่” การวัดเจตนาอย่างมีเงื่อนไขนี้ สามารถทำนายพฤติกรรมได้เที่ยงตรงมากขึ้น

นอกจากนั้นประสบการณ์ตามการวัดเจตนาหลังจากเกิดเหตุการณ์ขึ้นหรือ นำเหตุการณ์นั้นมาพิจารณาด้วย จะเพิ่มความหนักแน่นของความสัมพันธ์ระหว่างเจตนา กับพฤติกรรมมากขึ้น

3. ใจัยส่วนบุคคล

เจตคติที่มีต่อพฤติกรรม หมายถึง การตัดสินของบุคคลที่จะกระทำพฤติกรรมว่าเป็นสิ่งที่ดีหรือเลว ซึ่งเขาสนับสนุนหรือต่อต้านการกระทำนั้น หรือหมายถึง การประเมินทางบวกหรือทางลบของแต่ละบุคคลที่มีต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น

พิช ไบน์และ ไอเซนเสนอการวัดเจตคติที่มีต่อพฤติกรรม 2 วิธี คือ การวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม และการวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม

3.1 การวัดเจตคติทางตรงต่อพฤติกรรม เป็นการประเมินความรู้สึกโดยทั่วๆ ไปของบุคคล ที่มีในทางที่เห็นด้วยหรือคัดค้านต่อการกระทำพฤติกรรมนั้น ซึ่งแบบวัดเจตคติทางตรงที่ได้มาตรฐานมีหลายแบบวัด แต่แบบวัดที่ใช้กันมากและมีความสัมพันธ์กับแบบวัดเจตคติทางอ้อม คือ แบบวัดมาตราจำแนกความหมายของออสกู๊ดและคณะ ที่เสนอไว้ในปี 1957 ความหมายน้อยของความน่าจะเป็นโดยอัตนัย เรียกว่าความหนักแน่นของความเชื่อ (Belief Strength) ความเชื่อที่เป็นรากฐานของเจตคติที่มีต่อพฤติกรรม เรียกว่าความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ (Behavioral Belief) บุคคลที่เชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมอย่างหนึ่งจะนำไปสู่ผลการกระทำทางบวก จะมีเจตคติที่ดีต่อการกระทำนั้น ขณะที่บุคคลเชื่อว่าการกระทำพฤติกรรมจะนำไปสู่ผลการกระทำทางลบจะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการกระทำนั้นๆ เช่น นาย ก เชื่อว่าการซื้อวิดีโอเกมส์จะทำให้ลูกๆ ของเขามีความสุข และมีโอกาสให้ครอบครัวของเขาอยู่พร้อมหน้ากัน นาย ก ก็จะมีเจตคติทางบวกต่อการซื้อวิดีโอเกมส์ ในทางตรงกันข้าม ถ้าเขาเชื่อว่าการซื้อวิดีโอเกมส์เป็นเพียงการเพิ่มจำนวนของประดับบ้านที่ไม่ใช้แล้ว ปล่อยให้ฝุ่นเกาะเขาก็จะมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการซื้อวิดีโอเกมส์

ฟิชไบน์และไอเซน กล่าวว่าถึงแม้บุคคลจะมีความเชื่อจำนวนมากเกี่ยวกับที่หมายหนึ่งๆ แต่เขาสามารถที่จะใส่ใจกับความเชื่อได้จำนวนน้อยในขณะหนึ่งๆ ซึ่งจากการวิจัยช่วงความสนใจ ความเข้าใจ และขบวนการของข่าวสาร เสนอว่า มนุษย์แต่ละคนสามารถที่จะใส่ใจกับข่าวสาร เพียง 5 - 9 ข้อความในขณะหนึ่งๆ ความเชื่อเหล่านี้ถือเป็นความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) และความเชื่อเด่นชัดเหล่านี้เป็นตัวกำหนดเจตคติของบุคคล ความเชื่อเด่นชัดอาจเปลี่ยนไปได้ อาจหนักแน่นมากขึ้น หรือหนักแน่นน้อยลง หรืออาจถูกความเชื่ออื่นมาแทนที่ เพื่อที่จะเข้าใจว่าทำไมบุคคลจึงมีเจตคติต่อที่หมายเช่นนั้น จึงต้องประเมินความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับที่หมาย โดยใช้คำถาม ปลายเปิดให้ตอบอย่างอิสระ ซึ่งจะถามเกี่ยวกับลักษณะของที่หมายของเจตคติ โดยถือว่าความเชื่อ 5 - 9 ความเชื่อเป็นความเชื่อเด่นชัด เมื่อได้ความเชื่อแล้ว

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อที่แตกต่างกันของบุคคล

ขั้นที่ 2 จัดกลุ่มความเชื่อที่คล้ายกันเข้าด้วยกัน ถ้าความเชื่อไหนที่คล้ายกันแต่เป็นของผู้ตอบคนเดียวกันก็แยกความเชื่อออกจากกันไม่จัดเข้ากลุ่ม

3.2 การวัดเจตคติทางอ้อมต่อพฤติกรรม ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำและการประเมินผลของการกระทำ จะเห็นได้ว่าตัวกำหนดต่อพฤติกรรมคือ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำและการประเมินผลของการกระทำ

ประสบการณ์ในชีวิตของบุคคลจะนำไปสู่ความเชื่อต่อที่หมายต่างๆ กัน ซึ่งฟิชไบน์และไอเซนได้แบ่งความเชื่อออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. ความเชื่อเชิงบรรยาย (Descriptive Belief) เป็นความเชื่อที่เกิดจากประสบการณ์ตรง ซึ่งพบว่าที่หมายมีความสัมพันธ์กับลักษณะเฉพาะอย่าง
2. ความเชื่อที่เกิดจากรอนุมาน (Inferential Belief) เช่น นาย ก. สูงกว่านาย ข. และ นาย ข. สูงกว่านาย ค. บุคคลจะเชื่อว่านาย ก. สูงกว่านาย ค. โดยใช้หลักตรรกศาสตร์
3. ความเชื่อที่ได้จากข้อมูล (Informational Belief) เป็นความเชื่อที่สร้างขึ้นจากการยอมรับในข่าวสารจากแหล่งภายนอก ซึ่งอาจเป็นหนังสือ การบรรยาย การเล่าต่อๆ กันมาเป็นต้น เช่น เชื่อว่าพระพุทธเจ้าเป็นชาวอินเดีย

ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความเชื่อ หมายถึง ความน่าจะเป็นโดยอ้อมของบุคคลที่เชื่อว่าที่หมายมีความสำคัญกับลักษณะเฉพาะอย่าง

ขั้นที่ 3 คัดเลือกข้อความเชื่อที่เด่นชัด ซึ่งอาจจะใช้วิธีต่างๆ ดังต่อไปนี้

- เลือกความเชื่อที่มีความถี่สูงสุด 10 - 12 ความเชื่อ หรือ
- เลือกข้อความเชื่อทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 10 - 12 % กล่าวถึง หรือ

- เลือกข้อความเชื่อที่มีความถี่สูงสุดจนถึงความเชื่อที่รวมความถี่ได้ 75% ของความถี่ทั้งหมด ดังนั้นความเชื่อที่ได้มาสร้างแบบวัดจะมีพื้นฐานมาจากกลุ่มของความเชื่อเด่นชัด

ฟิชไบน์ และ ไอเซน กล่าวว่า การจัดอันดับความเชื่อเด่นชัดมีความสัมพันธ์กันสูงกับความหนักแน่นของความเชื่อ โดยเฉพาะความเชื่อเด่นชัดที่มีความถี่สูงมากๆ (Modal Salient Belief) หรือ 10 - 12 ความเชื่อ (Fishbein and Ajzen, 1975 : 219)

เจตคติของบุคคลที่มีพฤติกรรมถูกกำหนดโดยกลุ่มของความเชื่อเด่นชัดที่มีต่อการกระทำ พฤติกรรม การที่จะเข้าใจเจตคติต้องเข้าใจความเชื่อเด่นชัดก่อน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า เจตคติมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ ซึ่งฟิชไบน์และ ไอเซน ได้กล่าวไว้ว่า เจตคติที่มีต่อที่หมายมีความสัมพันธ์กับความเชื่อ เกี่ยวกับที่หมาย นั้น ดังนี้ (Fishbein and Ajzen)

1. บุคคลที่มีความเชื่อมากมายเกี่ยวกับที่หมายหนึ่งๆ นั่นคือ อาจเชื่อว่าที่หมายมีความสัมพันธ์กับลักษณะบางอย่าง ที่หมายอื่น หรือเป้าหมายบางอย่าง (b)
 2. ลักษณะที่มาสัมพันธ์กับเป้าหมายนี้ มักมีการประเมินควบคู่อยู่ด้วย ซึ่งอาจเรียกได้ว่าเป็นเจตคติต่อลักษณะนั้นๆ (e_i)
 3. อาศัยการเรียนรู้จากการวางเงื่อนไข บุคคลจะเรียนรู้ในการเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อที่สัมพันธ์กับที่หมายของเจตคติ
 4. ความเชื่อที่สัมพันธ์กับที่หมายโดยมีการประเมินอยู่ด้วย จะรวมตัวกัน (b_i e_i)
 5. ในโอกาสข้างหน้า ที่หมายของเจตคติจะกระตุ้นให้บุคคลแสดงความเชื่อ โดยรวมที่สัมพันธ์กับที่หมายโดยมีการประเมินอยู่ด้วย หรือเป็นการแสดงเจตคติโดยส่วนรวมนั่นเอง
- จากทฤษฎีเจตคตินี้ทำให้มีการพัฒนาสมการเกี่ยวกับการวัดเจตคติขึ้น คือ

$$A_B = \sum_{i=1}^n b_i e_i$$

A_B = เจตคติต่อพฤติกรรม

b_i = ความเชื่อเกี่ยวกับผลการกระทำ

e_i = การประเมินผลการกระทำ

n = จำนวนความเชื่อเกี่ยวกับพฤติกรรม

เนื่องจากเจตคติมีความสัมพันธ์ทางตรงกับการทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมของบุคคล และความเชื่อเด่นชัดกำหนดเจตคติที่มีต่อพฤติกรรม ดังนั้นในการวัดความเชื่อเด่นชัดและเจตคติควรให้มีการสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 คือ การกระทำ ที่หมาย บริบท และเวลา

4. ปัจจัยทางสังคม

การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (Subjective Norms) หมายถึง การรับรู้ของบุคคลที่ว่า บุคคลส่วนใหญ่ที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่า เขาควรหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น

พีชไบน์และไอเซน เสนอการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงไว้ 2 วิธี คือ การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง และการวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

4.1 การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง เป็นการประเมินความเชื่อของเขาที่มีต่อความคิดเห็นของบุคคลส่วนมากกว่า เขาควรหรือไม่ควรกระทำพฤติกรรมนั้น ๆ

4.2 การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม ได้จากผลรวมของผลคูณระหว่างความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงและแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

การหากลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (กลุ่มอ้างอิงที่มีความสำคัญ) โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนถึงกลุ่มอ้างอิงที่สำคัญ โดยถาม 3 คำถามให้ตอบแบบอิสระ คือ

1. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดที่สนับสนุนการกระทำพฤติกรรม x
2. บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดที่คัดค้านการกระทำพฤติกรรม x
3. บุคคลอื่นที่เข้ามาในใจของคุณเมื่อคุณคิดจะทำพฤติกรรม x

แล้วเลือกกลุ่มอ้างอิงเด่นชัดที่มีความถี่สูง ๆ แล้วจึงวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในแต่ละกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด จึงจะได้การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ดังสมการต่อไปนี้

$$SN = f \sum_{i=1}^n NB_i MC_i$$

SN = การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

NB_i = ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

MC_i = แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง

n = จำนวนกลุ่มอ้างอิง

ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของเจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (W1, W2) โดยส่วนมากแล้วจะพบว่าบุคคลจะมีเจตคติทางบวกต่อพฤติกรรม ถ้าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาควรทำพฤติกรรมนั้น และมีเจตคติทางลบถ้าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่าเขาไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น แต่บางครั้งองค์ประกอบทั้งสองก็ไม่เป็นไปด้วยกัน เช่น บุคคลอาจจะมีเจตคติทางบวกต่อการกระทำพฤติกรรม แต่เชื่อว่าบุคคลที่มีความสำคัญต่อเขาคิดว่า เขาไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น ดังนั้นเจตคติของบุคคลจะขึ้นอยู่กับความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบทั้งสองของแต่ละคน (องค์ประกอบเกี่ยวกับเจตคติ และองค์ประกอบเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง) องค์ประกอบทั้งสองจะมีน้ำหนักที่บ่งบอกถึงความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ที่เป็นตัวบ่งบอกเจตนา น้ำหนักของความสำคัญเชิงสัมพัทธ์นี้อาจเปลี่ยนจากพฤติกรรมหนึ่ง ไปอีกพฤติกรรมหนึ่ง และจากบุคคลหนึ่ง ไปอีกบุคคลหนึ่ง น้ำหนักขององค์ประกอบทั้งสองนี้ร่วมกันทำนาย เจตนาเชิงพฤติกรรม

การผันแปรตัวใดตัวหนึ่งในความจำเพาะทั้งสิ้นของพฤติกรรม (การกระทำ ที่หมาย บริบท และเวลา) อาจจะมีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์เชิงสัมพัทธ์ขององค์ประกอบเจตคติและกลุ่มอ้างอิง เช่นพบว่าเจตคติมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการแข่งขันมากกว่าพฤติกรรมการร่วมมือ ในขณะที่กลุ่มอ้างอิงมีความสำคัญต่อพฤติกรรมการร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

5. ตัวแปรภายนอก (External Variables)

ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลต่างจากทฤษฎีอื่นตรงที่ไม่พยายามที่จะอธิบายพฤติกรรมโดยอ้างอิงถึงตัวแปรภายนอกซึ่งได้แก่

5.1 ตัวแปรชีวสังคม (Demographic Variables) เช่น อายุ เพศ อาชีพ สถานะทางเศรษฐกิจ และ สังคม ศาสนา การศึกษา

5.2 เจตคติที่มีต่อที่หมาย เจตคติต่อบุคคล และเจตคติต่อสถาบัน

5.3 ลักษณะบุคลิกภาพ (Personality Traits) เช่น ลักษณะเก็บตัว ลักษณะเปิดเผยตัวเอง มีอาการทางประสาท ลักษณะมีอำนาจ และมีลักษณะเด่น

ทฤษฎีนี้ไม่ปฏิเสธว่าตัวแปรภายนอกบางครั้งก็มีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรม แต่คิดว่ามันมีผลต่อพฤติกรรมทางอ้อม นั่นคือ ถ้าตัวแปรภายนอกจะมีส่วนสัมพันธ์กับพฤติกรรม หากว่ามันมีความสัมพันธ์กับตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งในทฤษฎี นั่นคือ ถ้าตัวแปรภายนอกมีอิทธิพลต่อความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง หรือแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมของบุคคล และทำให้มีผลกระทบต่อพฤติกรรม ถ้าเจตนาหรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมได้ และเจตนาเชิงพฤติกรรมมีความสัมพันธ์กันสูง ถึงแม้จะพบว่าตัวแปรภายนอกมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมในเวลาหนึ่ง แต่มันจะสัมพันธ์กันไปไม่นาน ดังนั้น ฟิชไบน์และไอเซน จึงกล่าวว่า ไม่

มีความจำเป็นที่จะหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรภายนอกและพฤติกรรม เพราะว่ามันมีผลที่ไม่คงเส้นคงวาต่อความเชื่อที่เป็นรากฐานของพฤติกรรม

สรุป เจตคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรมถูกทำนายโดยความเชื่อที่เด่นชัด การกระทำพฤติกรรมนำไปสู่ผลกระทบที่เป็นไปได้อะไรบ้าง การประเมินผลการกระทำเหล่านั้น การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของบุคคลถูกทำนายโดยความเชื่อของเขาที่ว่า กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดเชื่อว่าเขาควรทำหรือไม่ควรทำพฤติกรรมนั้น กับแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงของเขา และองค์ประกอบของเจตคติ และกลุ่มอ้างอิงจะทำนายพฤติกรรมได้เสมอ

ถ้าการวัดทุกชั้นตอนสอดคล้องกันในความจำเพาะทั้ง 4 (การกระทำ ที่หมาย บริบทและเวลา) และความสามารถในการทำนายพฤติกรรมขึ้นอยู่กับความหนักแน่นของความสัมพันธ์ระหว่างเจตนา และพฤติกรรมการวัดเจตนา และพฤติกรรมจะต้องมีความสอดคล้องในความจำเพาะทั้ง 4 เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะมีผลต่อพฤติกรรมโดยใช้เจตนาเป็นสื่อ ถ้าเจตนาไม่สามารถทำนายพฤติกรรมได้อย่างเพียงพอ ถึงแม้เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงจะทำนายเจตนาได้ แต่เจตคติและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงก็ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมได้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

ได้มีการนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมาทดสอบ และใช้ในการวิจัยกันอย่างกว้างขวางทั้งต่างประเทศและในประเทศ ซึ่งผลที่พบส่วนมากจะเป็นไปตามทฤษฎี ดังมีงานวิจัยที่น่าสนใจ ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไปศึกษา ต่อไปนี้

งานวิจัยต่างประเทศ

สเปอร์ ฟิชไบน์ และ ไอเซน (Sperber, Fishbein and Ajzen 1980 : 114 - 129) ได้ศึกษาการทำนายและทำความเข้าใจเจตนาในการเลือกประกอบอาชีพของผู้หญิง ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนไฮสกูล เกรด 11 และ 12 จำนวน 111 คน เป็นหญิง 96 คน ผิดำ 13 คน และอื่นๆ 2 คน ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างอ่านเรื่องราวสั้นๆ ของเจนซึ่งเป็นหญิงที่ประกอบอาชีพ และเรื่องของแม่ซึ่งเป็นแม่บ้าน เมื่ออ่านเรื่องทั้ง 2 จบแล้ว ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย

1. การวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม (I) โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบคำถาม 3 ข้อ
2. การวัดเจตคติต่อพฤติกรรม (A_{ij}) โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบตามความรู้สึกเกี่ยวกับการมีอนาคตคล้ายเจนและมีอนาคตคล้ายแม่รี บนมาตรา 7 ช่วง 2 ข้อ
3. การวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง (SN) 2 ทาง คือ

3.1 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง จำนวน 2 ข้อ

3.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางอ้อม

3.2.1 วัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการมีอนาคตคล้ายเงินและมี
อนาคต คล้ายแมรี (NB_i) 9 กลุ่ม คือ

3.2.1.1 แม่

3.2.1.2 พ่อ

3.2.1.3 เพื่อนสนิท

3.2.1.4 คู่รัก

3.2.1.5 พระ

3.2.1.6 นักแนะแนวในโรงเรียน

3.2.1.7 ครู

3.2.1.8 ผู้หญิงที่ทำงาน

3.2.1.9 ผู้หญิงที่เป็นแม่บ้าน

3.2.2 วัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการวางแผนอนาคต
(MC) บนมาตรา 7 ช่วงจากต้องการมาก - ไม่ต้องการเลย จำนวน 9 ข้อ

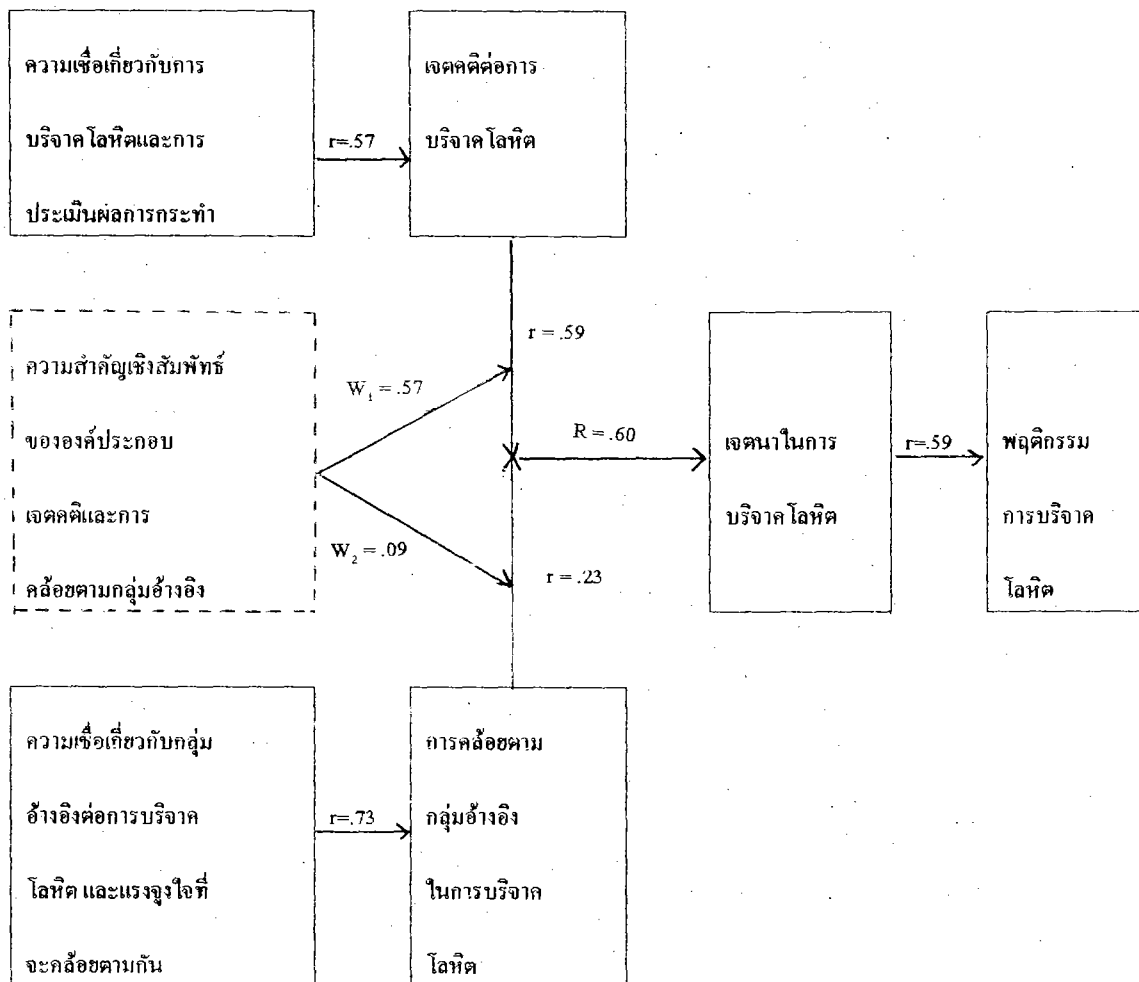
4. การวัดความเชื่อเกี่ยวกับการมีอนาคตคล้ายเงิน และการมีอนาคตคล้ายแมรี (b_i)
อย่างละ 20 ความเชื่อ โดยการประเมินบนมาตรา 7 ช่วง จากเป็นไปได้ - เป็นไปไม่ได้

5. การวัดการประเมินการกระทำของการมีอนาคตคล้ายเงินและการมีอนาคตคล้ายแมรี
(e_i) จำนวน 20 ข้อ โดยให้ประเมินมาตรา 7 ช่วง จาก ดี - เลว

ผล ผลการวิจัยพบว่า ความแตกต่างของเจตนา (Differentiation Intention) คือการนำเจตนาที่จะมี
อนาคตคล้ายเงินลบด้วยเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายแมรี สามารถทำนายเจตนาที่จะเลือกกระทำทาง
เลือก 2 ทาง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=.87$) และมีค่าสหสัมพันธ์สูงกว่าการหาค่าสหสัมพันธ์
ระหว่างเจตนาที่จะเลือก 2 ทาง กับเจตนาที่จะมีอนาคตคล้ายแมรี ($r=.79$) จากข้อค้นพบนี้ แสดงว่า
การทำนายสภาพการที่มีทางเลือก 2 ทาง การทำนายด้วยความแตกต่างระหว่างเจตนาต่อทางเลือก
ทั้ง 2 นั้น จะทำนายได้ดีกว่าเจตนาต่อทางเลือกแต่ละอย่าง (Ajzen and Fishbein, 1980 : 118)

ความแตกต่างของเจตคติ (Differential Attitude) และความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง
(Differential Subjective Norm) ซึ่งหาได้ด้วยวิธีการทำนองเดียวกันกับความแตกต่างของเจตนา
ซึ่งทั้ง 2 ตัวนี้ร่วมกันทำนายความแตกต่างของเจตนาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R=.86$) โดยที่
ความแตกต่างของเจตคติทำนายความแตกต่างของเจตนาได้สูงกว่าความแตกต่างของการคล้อยตาม
กลุ่มอ้างอิง ($W1 = .67$) และ ($W2 = .29$) ตามลำดับ

งานวิจัยที่นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลร่วมกับองค์ประกอบทางจริยธรรมในการ
 ทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมช่วยเหลือ ได้แก่งานวิจัยของ โปมาแซล และ เจคคาร์ด
 (Pomazal and Jaccard, 1976 : 317-326) ซึ่งชเวอร์ต และ เทสส์เลอร์ (Schwartz and Tersler 1972)
 เสนอไว้ว่า ความเชื่อเกี่ยวกับจริยธรรมของบุคคล เป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนด
 เจตนา นอกเหนือจากองค์ประกอบหลักใน รูปแบบจำลองของฟิชไบน์ (Pomazal and Jaccard
 1976 ; citing Fishbein.n.d.)การศึกษาของโปมาแซล และ เจคคาร์ด ครั้งนี้ได้ศึกษาความเชื่อ เจตคติ
 และเจตนาที่มีต่อการบริจาคโลหิต ของกลุ่มตัวอย่างชายและหญิงจาก มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์
 (Illinois) จำนวน 270 คน อายุเฉลี่ย 19 -25 ปี เคยมีประสบการณ์บริจาคโลหิต 61 % แบบสอบ
 ถามสร้างขึ้นจากความเชื่อเด่นชัด 10 ความเชื่อ และกลุ่มอ้างอิง 6 กลุ่ม ผลการวิจัยแสดงให้เห็น
 ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ที่น่าสนใจในงานวิจัยนี้คือ การ
 ทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมด้วยระบบความสามารถ หมายถึง กลุ่มตัวอย่างที่สามารถ และ ไม่
 สามารถบริจาคโลหิตได้ในขณะนั้น (อาจเป็นเพราะความเจ็บป่วย พึงจะบริจาคโลหิตไปเร็ว ๆ นี้
 หรือ เลือดใช้ไม่ได้) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของเจตคติต่อพฤติกรรม และการคล้อย
 ตามกลุ่มอ้างอิงต่อเจตนาในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถบริจาคโลหิตได้ จำนวน 202 คน $R=.64, p<.01$
 และกลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถบริจาคโลหิตได้ 68 คน $R=.38, p<.01$ กล่าวได้ว่าความสัมพันธ์
 ระหว่างเจตนาและพฤติกรรมอาจได้รับอิทธิพลจากระดับความสามารถ นอกจากนี้การแสดง
 พฤติกรรมยังอาจขึ้นอยู่กับ บุคคลอื่น หรือ เหตุการณ์อื่น ๆ เช่น การไว้วางใจบุคคล หรือเหตุการณ์
 ที่ทำให้การทำนายพฤติกรรมด้วยเจตนามีความสัมพันธ์สูงขึ้น

ภาพประกอบ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ เจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนา และ พฤติกรรมการบริจาคโลหิต (ดัดแปลงจาก โปมาแซล และแจกการ์ด. 1976)

ในปีเดียวกัน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (Sumwung Pitayanuwat., 1975) ได้นำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลมาใช้ ในการทำนายพฤติกรรมด้านการเรียนการสอนร่วมกับตัวแปรภายนอกต่างๆ โดยสร้างแบบวัดเจตคติ และเจตนาของนักเรียนที่มีต่อวิชา คณิตศาสตร์ โดยใช้ทฤษฎีเจตนาเชิงพฤติกรรมของฟิชไบน์ (Fishbein's Theory of Behavioral Intention) หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาไปสู่สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ การประเมินของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ และตัวแปรภายนอก 2 ตัว คือ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง และเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยกับเด็กเกรด 7 โรงเรียน

ประถมศึกษา 3 แห่งจำนวน 227 คน ในรัฐมินนิโซต้า ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบทั้ง 3 คือ เจตนาใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ เจตคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญในกลุ่มย่อย (Subgroup) ซึ่งได้แก่ เพศ (ชาย หญิง) เชื้อชาติ (ผิวขาว ผิวดำ อินเดียแดง และ ชาวตะวันออก) ความสามารถของนักเรียน (อ่อน ปานกลาง เก่ง) โรงเรียน (จอร์แดน จูเนียร์ไฮสกูล แอนวาทินมิคเคิล และ เซนทรัลจูเนียร์ จูเนียร์ไฮสกูล) ในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กที่เรียนอ่อนพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีค่าสูง ($r=.53$ $p<.01$) รองลงมา คือ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ และเจตคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ ($r=.50$, $p<.01$) ในขณะที่เด็กกลุ่มปานกลางและเก่ง มีค่าสหสัมพันธ์ระหว่างเจตนาใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ และ เจตคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์สูงสุด ($r=.51$, $p<.01$ $r=.62$, $p<.01$ ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังพบว่าเจตนาใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในกลุ่มเด็กอ่อน และปานกลาง แต่ไม่พบความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญในเด็กเก่ง สำหรับผลการวิจัยเกี่ยวกับนักเรียนทั้งหมดพบว่า สัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญสูง กับการประเมินของครูเกี่ยวกับพฤติกรรมสัมฤทธิ์ผลของนักเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ กล่าวคือ มีค่า .74 .76 .73 และ .76 เมื่อให้เจตคติที่มีต่อการประกอบพฤติกรรมเกี่ยวกับวิชาคณิตศาสตร์ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาใฝ่สัมฤทธิ์ในวิชาคณิตศาสตร์ และเจตคติที่มีต่อวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าคงที่ตามลำดับ

ได้มีการนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลไปทดสอบกับสถานการณ์เลือกตั้งของสหรัฐอเมริกาเป็นครั้งแรก โดยทำนาย และทำความเข้าใจกับการลงคะแนนเสียง ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกาในปี ค.ศ. 1976 และศึกษาผลกระทบของตัวแปรภายนอก ในการศึกษารุ่นนี้ สนใจเฉพาะผู้สมัครรับเลือกตั้งที่เป็นตัวเก็ง 2 คน คือ คาร์เตอร์ และ ฟอร์ด ในขั้นต้นหาความเชื่อเด่นชัดที่จะลงคะแนนเสียงให้ คาร์เตอร์ และ ฟอร์ด แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามเพื่อวัด เจตนา เจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงที่จะลงคะแนนให้ คาร์เตอร์ และ ฟอร์ด นอกจากนั้นยังวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ การประเมินผลการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง และแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง หลังจากการเลือกตั้ง 1 สัปดาห์ ก็ติดตามสอบถามว่ากลุ่มตัวอย่างลงคะแนนเสียงให้ใคร ผลการหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

ในการศึกษาผลกระทบของตัวแปรภายนอก ปรากฏว่าตัวแปรภายนอกต่าง ๆ เช่น ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ชื่อเสียงของพรรคการเมือง ความเป็นเสรีภาพ อนุรักษ์นิยม ลักษณะทางชีวสังคมอื่น ๆ

ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเลือกตั้ง ก็จะมีอิทธิพลต่อเจตนาในการออกเสียงเลือกตั้งในระดับที่ใกล้เคียงกัน และเมื่อรวมตัวแปรภายนอกที่มีความสัมพันธ์สูงกับความแตกต่างของเจตคติ และความแตกต่างของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการทำนายเจตนาต่อการออกเสียงเลือกตั้งพบว่าค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อย นอกจากนี้พบว่าคนที่มีความสัมพันธ์สูงกับตัวแปรภายนอกแตกต่างกันในด้านความเชื่อเกี่ยวกับผลของการออกเสียงเลือกตั้ง การประเมินผลของการกระทำ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง หรือแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นว่าตัวแปรภายนอกที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม จะมีผลกระทบอย่างเป็นระบบต่อโครงสร้างความคิด ที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐานของเจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ถ้าตัวแปรภายนอกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม ก็ย่อมไม่มีผลกระทบต่อองค์ประกอบ เจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงด้วยเช่นกัน

งานวิจัยในประเทศ

วรรณิ จีระชุตติโรจน์ (2527) ได้ศึกษาเจตคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรม และพฤติกรรมในการใช้บริการการปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 760 คน ซึ่งพบว่าเจตคติต่อการใช้บริการการปรึกษาอาจารย์แนะแนวในโรงเรียน สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการใช้บริการการปรึกษากับอาจารย์แนะแนวในโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมการใช้บริการการปรึกษากับอาจารย์แนะแนวในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 การวัดพฤติกรรมนี้ได้จากการเลขท่ามากน้อยเพียงใดในอดีต มากกว่าจะเป็นการวัดพฤติกรรมจริง หลังจากการวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม

ชาญศิลป์ อุทโยธา (2528) ได้ศึกษาองค์ประกอบต่างๆ ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ในการทำนายและทำความเข้าใจพฤติกรรมการเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ในการสอบโควต้าภาคเหนือ ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2528 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โปรแกรม วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนสันป่าตองวิทยาคม จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ชาญศิลป์ ได้แยกเป็น 6 ชุด คือ

ชุดที่ 1 วัดความตั้งใจ 1 ข้อ และหาความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับการเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์ ในการสอบโควต้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2528

ชุดที่ 2 วัดเจตคติ 4 ข้อ

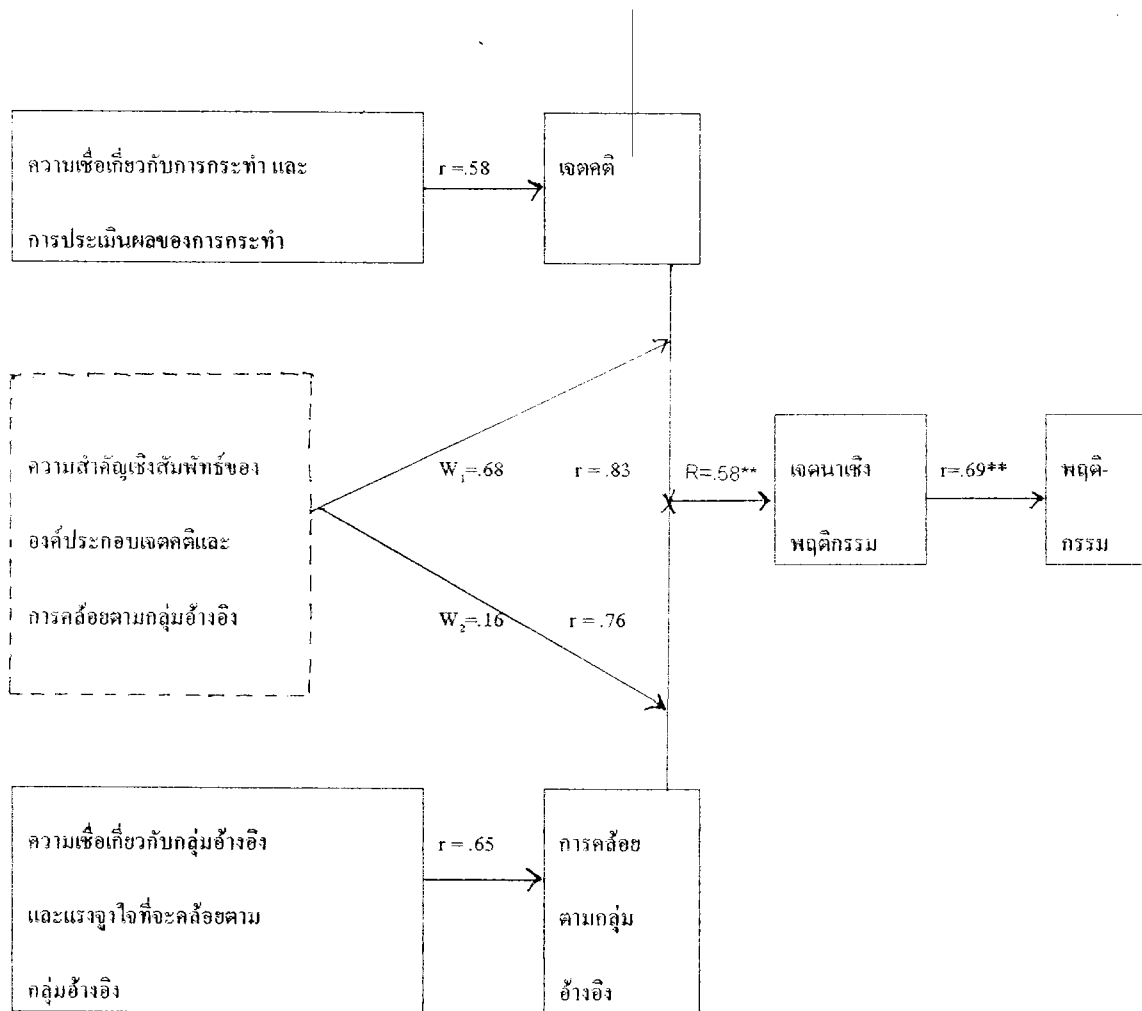
ชุดที่ 3 วัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ 8 ข้อ

ชุดที่ 4 วัดการประเมินของการกระทำ 8 ข้อ

ชุดที่ 5 วัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง 5 ข้อ

ชุดที่ 6 วัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 5 ข้อ

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแต่ละชุดเว้นระยะห่างกัน 1 วัน เพื่อป้องกันการย้อนกลับไปดูคำตอบในข้อคำถามก่อน ซึ่งตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลแล้ว การย้อนกลับไปดูคำตอบเดิมไม่น่าจะมีอิทธิพลต่อการตอบแบบสอบถามเลย ถ้ากลุ่มตัวอย่างตอบแบบทดสอบตามความเชื่อ ความคิดและความรู้สึกของตนอย่างแท้จริง ผลการศึกษาพบว่า เจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเลือกเรียนต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 เจตคติในการเลือกเรียนต่อคณะวิศวกรรมศาสตร์ กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกเรียนต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ สามารถร่วมกันทำนายเจตนาในการเลือกเรียนต่อในคณะวิศวกรรมศาสตร์ได้อย่าง มีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎี ปรากฏดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ ตามทฤษฎี

ถาวร แซ่ตั้ง (2529) ได้ทำการวิจัย “การทำนายพฤติกรรมการเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร” โดยนำทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์และไอเซน เป็นหลักของการศึกษา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสำรวจความรู้สึกริक्तคิของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อเลือกคณะวิทยาศาสตร์ ในการสมัครสอบคัดเลือกเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ประจำปีการศึกษา 2529 ซึ่งสร้างตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ประกอบด้วยแบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำ 14 ข้อ แบบวัดประเมินผลของการกระทำ 14 ข้อ แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง 7 ข้อ แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 7 ข้อ แบบวัดเจตคติทางตรง 7 ข้อ แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง 1 ข้อ และแบบวัดเจตนาเชิงพฤติกรรม 1 ข้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียน วิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ จำนวน 440 คน ผลการศึกษาพบว่า เจตคติต่อการเลือกเรียนต่อ

ในคณะวิทยาศาสตร์ ประกอบกับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกเรียนต่อในคณะวิทยาศาสตร์ สามารถทำนายเจตนาเชิงพฤติกรรมในการเลือกศึกษาต่อในคณะวิทยาศาสตร์ได้อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเจตนาเชิงพฤติกรรมกับพฤติกรรมการเลือกเรียนต่อในคณะวิทยาศาสตร์ มีความสัมพันธ์กันที่ระดับ .001 และจากผลการศึกษายังพบว่า องค์ประกอบการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการเลือกเรียนต่อ ในคณะวิทยาศาสตร์ มีบทบาทต่อเจตนาเชิงพฤติกรรมในการสมัครเรียนต่อในคณะวิทยาศาสตร์ มากกว่าเจตคติการเรียนดีในคณะวิทยาศาสตร์ เมื่อวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (N=440, W =.37, W =.23)และวิเคราะห์เฉพาะผู้สมัครสอบเข้าศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐก็พบผลเช่นเดียวกัน (N=378, W = .40 , W =.23)

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เจตคติต่อการประพุดิผิตศีล 5 กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 มีความสัมพันธ์ร่วมกัน ต่อเจตนาประพุดิผิตศีล 5
2. เจตคติทางตรงต่อการประพุดิผิตศีล 5 กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพุดิผิตศีล 5 มีความสัมพันธ์กัน
3. นักเรียนที่เจตนาประพุดิผิตศีล 5 และเจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5 มีความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิตศีล 5 ต่างกัน
4. นักเรียนที่เจตนาประพุดิผิตศีล 5 และเจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5 มีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 ต่างกัน
5. นักเรียนที่มีพฤติกรรมประพุดิผิตศีล 5 สูง และมีพฤติกรรมประพุดิผิตศีล 5 ต่ำ มีความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิตศีล 5 ต่างกัน
6. นักเรียนที่มีพฤติกรรมประพุดิผิตศีล 5 สูง และมีพฤติกรรมประพุดิผิตศีล 5 ต่ำ มีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 ต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 29 โรงเรียน จำนวนห้องเรียนทั้งหมด 38 ห้องเรียน และมีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 1435 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียน และจำนวนห้องเรียน 9 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียน 316 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) และมีลำดับขั้นการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 กะประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดด้วยความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = .05$) ซึ่งเทียบมาจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (อ้างอิงจาก ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ 2536) ปรากฏว่าใช้กลุ่มตัวอย่าง 316 คน

ขั้นที่ 2 เทียบอัตราส่วนระหว่างขนาดของกลุ่มตัวอย่างและขนาดของประชากร ได้ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดของโรงเรียน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (คน)
ใหญ่พิเศษ	128
ใหญ่	48
กลาง	130
เล็ก	10

ขั้นที่ 3 กลุ่มห้องเรียนตามสัดส่วนขนาดของโรงเรียนมา 7 ห้องเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 316 คน ดังรายละเอียดในตาราง 2

ตาราง 2 แสดงรายชื่อโรงเรียน และจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อโรงเรียน	จำนวนห้องเรียน	จำนวนนักเรียน (คน)
จอมสุรางค์อุปถัมภ์	2	80
อยุธยาวิทยาลัย	2	80
อยุธยาอนุสรณ์	1	40
บางช้างวิทยา	1	30
ลาดบัวหลวงไพโรจน์วิทยา	1	32
เสนา เสนาประสิทธิ์	1	32
ท่าช้างวิทยาคม	1	22
รวม	9	316

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ แบบวัดพฤติกรรมการประพาศติผิตศีล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเองตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน และพีชไบน์

ลักษณะของเครื่องมือ

- เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีทั้งหมด 8 ชุด ดังนี้
- ชุดที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพาศติผิตศีล 5 (b_i)
 - ชุดที่ 2 แบบวัดการประเมินผลของการประพาศติผิตศีล 5 (e_i)
 - ชุดที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการประพาศติผิตศีล 5 (A_B)
 - ชุดที่ 4 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติผิตศีล 5 (NB)
 - ชุดที่ 5 แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติผิตศีล 5 (MC)
 - ชุดที่ 6 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN)
 - ชุดที่ 7 แบบวัดเจตนาต่อการประพาศติผิตศีล 5 (I)
 - ชุดที่ 8 แบบวัดพฤติกรรมการประพาศติผิตศีล 5 (B)

ซึ่งแบบวัดทั้ง 8 ชุด แสดงไว้ในภาคผนวก ง หน้า 123

ตาราง 3 แสดงเกณฑ์การให้คะแนน ของแบบวัดพฤติกรรมการประพฤตินิสิต 5 ดังนี้

ชุดที่	ค่าขั้วปลายมาตรวัด	การให้คะแนน
1. แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับ ผลของการประพฤตินิสิต ศีล 5 (b ₁)	เป็นไปได้ - เป็นไปไม่ได้	+3 ถึง -3
2. แบบวัดผลการประเมินผล ของการประพฤตินิสิต 5 (e ₁)	ดี - เลว	+3 ถึง -3
3. แบบวัดเจตคติต่อการประ พฤตินิสิต 5 (A ₂)	คำคุณศัพท์ทางบวก - คำคุณศัพท์ทางลบ	+3 ถึง -3
4. แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับ กลุ่มอ้างอิงในการประพฤ ตินิสิต 5 (NB ₁)	เป็นไปได้ - เป็นไปไม่ได้	+3 ถึง -3
5. แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อย ตามกลุ่มอ้างอิงในการ ประ พฤตินิสิต 5 (MC ₁)	ไม่ต้องการ - ต้องการ	1 ถึง 7
6. แบบวัดการคล้อยตามกลุ่ม อ้างอิงทางตรง ในการประ พฤตินิสิต 5 (SN)	เป็นไปได้ - เป็นไปไม่ได้	+3 ถึง -3
7. แบบวัดเจตนาต่อการประ พฤตินิสิต 5 (I)	ตั้งใจจะทำ - ตั้งใจจะไม่ทำ	+3 ถึง -3
8. แบบวัดพฤติกรรมในการ ประพฤตินิสิต 5 (B)	เคยทำบ่อย - นาน ๆ ครั้ง - ไม่เคยทำ	2 - 1 - 0

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

วิธีการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ จะดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบวัด คือ
 - 1.1 เพื่อสร้างแบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพาศิณีศีล 5 (b₁)
 - 1.2 เพื่อสร้างแบบวัดผลการประเมินผลของการประพาศิณีศีล 5 (e₁)
 - 1.3 เพื่อสร้างแบบวัดเจตคติต่อการประพาศิณีศีล 5 (A₅)
 - 1.4 เพื่อสร้างแบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพาศิณีศีล 5 (NB)
 - 1.5 เพื่อสร้างแบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประพาศิณีศีล 5 (MC)
 - 1.6 เพื่อสร้างแบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง (SN)
 - 1.7 เพื่อสร้างแบบวัดเจตนาต่อการประพาศิณีศีล 5 (I)
 - 1.8 เพื่อสร้างแบบวัดพฤติกรรมการประพาศิณีศีล 5 (B) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2. ศึกษานิยาม ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องรวบรวมความรู้ แนวคิดต่าง ๆ ได้แก่ ศีล 5 ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพาศิณีศีล 5 การประเมินผลของการประพาศิณีศีล 5 เจตคติต่อการประพาศิณีศีล 5 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรง เจตนาต่อการประพาศิณีศีล 5 และ พฤติกรรมการประพาศิณีศีล 5 เพื่อสร้างแบบวัดต่าง ๆ ดังที่กล่าวในข้อ 1. โดยสร้างตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ของฟิชไบน์และไอเซน

3. สำรวจหาความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient Reference) และคำคุณศัพท์ ที่มีต่อการประพาศิณีศีล 5 โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังแสดงไว้ในภาคผนวก ง หน้า 123

4. พิจารณาคัดเลือกข้อความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด และคำคุณศัพท์เพื่อที่จะนำไปสร้างข้อความในแบบวัด

4.1 ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพาศิณีศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

4.1.1 นำแบบสอบถามปลายเปิดไปสำรวจความเชื่อจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายกับประชากร จำนวน 150 คน

4.1.2 วิเคราะห์เนื้อหาของความเชื่อต่างๆ ที่แตกต่างกันเป็นรายบุคคล

4.1.3 จัดกลุ่มความเชื่อที่มีผลของการกระทำเหมือนกันเข้าด้วยกัน และนับความถี่ของแต่ละผลของการกระทำในกลุ่ม ซึ่งผลของการกระทำในแต่ละกลุ่มเป็นอิสระต่อกันหรือไม่เกี่ยวข้องกัน

4.1.4 พิจารณาคัดเลือกข้อความเชื่อเหล่านั้น เป็นกลุ่มความเชื่อที่เด่นชัด ซึ่งพิจารณาเลือกข้อความเหล่านี้ด้วยวิธีการเลือกข้อความเชื่อทั้งหมดที่กลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุด 10- 20 % กล่าวถึงความเชื่อนั้น

4.2 กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด หรือกลุ่มบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการประพาศติพิศศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวิธีการพิจารณาเช่นเดียวกันกับ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพาศติพิศศีล 5 โดยนำแบบสอบถามปลายเปิดไปสำรวจความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงจากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาพิจารณาเนื้อหาเกี่ยวกับความเชื่อต่าง ๆ ที่ละความเชื่อ แล้วคัดเลือกกลุ่มอ้างอิงที่มีความถี่สูงไว้ ทั้งที่เป็นฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายคัดค้าน

4.3 คำคุณศัพท์ที่มีต่อการประพาศติพิศศีล 5 โดยผู้วิจัยคัดเลือกคำคุณ ศัพท์อยู่ในมาตราประเมินค่า (Evaluation Scale) ตามแนวของออสกูค และคณะ (1957) มาสร้างแบบวัดเจตคติต่อการประพาศติพิศศีล 5

5. รวบรวมข้อความในชั้นที่ 4 ไปสร้างเป็นแบบวัดชุดต่าง ๆ 8 ชุด ได้ข้อความ 124 ข้อ นำแบบวัดที่ได้ไปให้กรรมการควบคุมปริญญาบัณฑิตตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม ตามจุดมุ่งหมายการวิจัย และทฤษฎี รวมทั้งการใช้ภาษา และนำไปปรับปรุงแก้ไข

6. นำแบบวัดที่สร้างขึ้นไปทดลองเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 150 คน

7. วิเคราะห์ข้อความจากการเก็บข้อมูลครั้งที่ 1 หาค่าอำนาจจำแนกของข้อความเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ t- test ที่มีนัยสำคัญ ที่ระดับ .01 เพื่อคัดเลือกข้อความที่ดีได้จำนวนข้อความ 119 ข้อ (ภาคผนวก ข หน้า 109)

8. เก็บข้อมูลครั้งที่ 2 กับกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 316 คน ตรวจสอบคุณภาพของแบบวัด คือหาค่าความเที่ยงตรงและหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

8.1 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ภายในของแบบวัด โดยหาค่าความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมของแต่ละชุด ผลความสอดคล้องระหว่างคะแนนเป็นรายข้อกับคะแนนรวมแต่ละชุด มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 (ภาคผนวก ค หน้า 117)

8.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดตัวแปรต่าง ๆ และพฤติกรรมกรรมการประพฤติ ผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยคำนวณด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ผลปรากฏว่าแบบวัดทั้ง 8 ชุด จำนวน 119 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8969 ซึ่งแบบวัดนี้ ประกอบด้วย 8 ชุดตัวแปร ดังนี้ คือ

ชุดที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 (b_i) จำนวน 25 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .8854

ชุดที่ 2 แบบวัดการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 (e_i) จำนวน 25 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดเท่ากับ .9015

ชุดที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 (A_{B_i}) จำนวน 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .8342

ชุดที่ 4 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับ กลุ่มอ้างอิง (NB_i) จำนวน 20 ข้อ ค่าความเชื่อมั่น ของแบบวัดเท่ากับ .9451

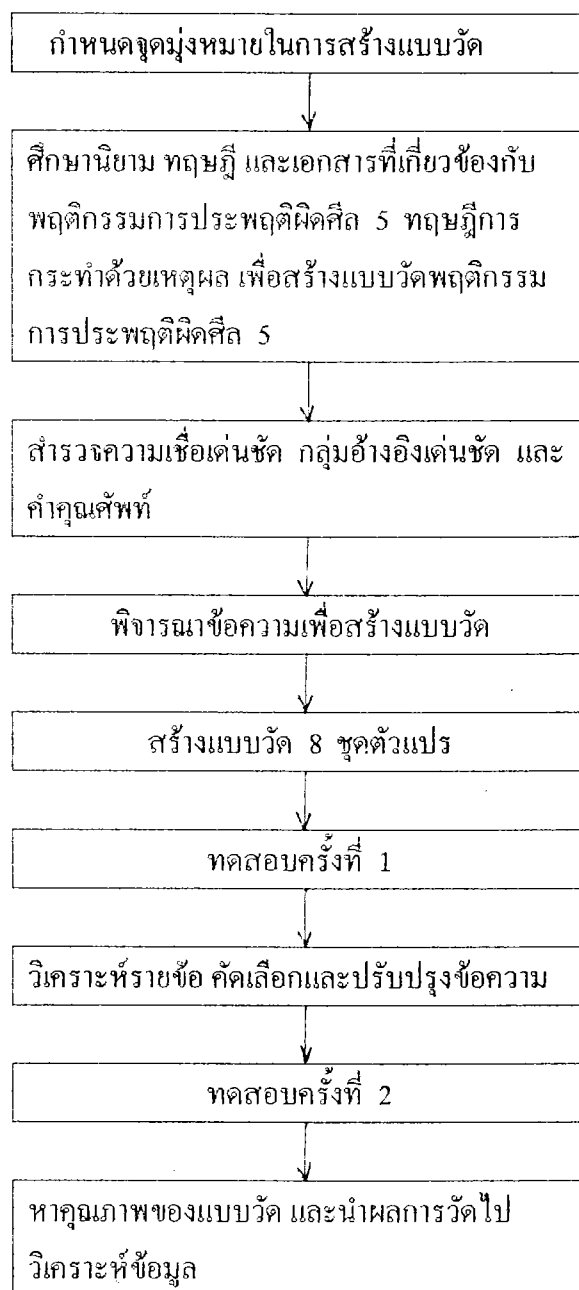
ชุดที่ 5 แบบวัด แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 (Mc_i) จำนวน 4 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .9425

ชุดที่ 6 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 (SN_i) จำนวน 5 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ.9103

ชุดที่ 7 แบบวัดความตั้งใจในการประพฤติผิดศีล 5 (I) จำนวน 5 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8627

ชุดที่ 8 แบบวัดพฤติกรรมกรรมการประพฤติผิดศีล 5 (B) จำนวน 5 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8931

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังแสดงในภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 แสดงลำดับขั้นตอนในการสร้างแบบวัดพฤติกรรมกรรมการประพาศติผิต
ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล สีล 5

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้ามีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2540 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540
2. นำแบบวัดที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปสอบกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 316 คน โดยชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือ เพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง
3. นำแบบวัดที่เก็บมาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ ในการตอบแบบวัดทุกฉบับ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนน
4. นำแบบวัดฉบับสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
5. นำผลการวัดหรือคะแนน มาจัดระเบียบหมวดหมู่ เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

1. หาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ ($R_{y,12}$) และคำนวณค่าน้ำหนักการถดถอยพหุคูณ (β_1, β_2) ระหว่างตัวแปรทำนาย คือเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 (A_B) และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 (SN_A) กับตัวแปรเกณฑ์ คือ เจตนาประพฤติผิดศีล 5 (I)
2. คำนวณหาคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5
3. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการประพฤติผิดศีล 5 กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิดศีล 5
4. หาค่าความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของคะแนนในการประพฤติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มเจตนาประพฤติผิดศีล 5 กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดศีล 5 และระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพฤติผิดศีล 5 สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพฤติผิดศีล 5 ต่ำ ด้วยการทดสอบค่าที (t - test)

5. หาค่าความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการ
ประพาศิผิตสีล 5 ระหว่างกลุ่มเจตนาประพาศิผิตสีล 5 กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพาศิผิตสีล 5
และระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศิผิตสีล 5 สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศิผิตสีล 5 ต่ำ
ด้วยการทดสอบค่าที (t - test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลผลการวิเคราะห์จะกระทำตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
- n แทน จำนวนข้อของแบบวัด
- \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
- SD แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
- t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
- α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบวัด
- r แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
- R แทน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ
- β_1 แทน ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 ของนักเรียน
- β_2 แทน ความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ของการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 ของนักเรียน
- A_{E_i} แทน เจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5
- SN_i แทน การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5
- b_i แทน ความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5
- e_i แทน การประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5
- NB_i แทน ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5
- MC_i แทน แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5
- I แทน เจตนาประพฤติผิดศีล 5
- B แทน พฤติกรรมการประพฤติผิดศีล 5

เกณฑ์การแปลความหมายคะแนน

เพื่อแปลความหมายของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินคะแนนตามค่าของมาตรวัดหรือเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criterion) ดังต่อไปนี้

1. คะแนนเฉลี่ยของแบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศติผีคดี 5 (b_i) แบบวัดการประเมินผลของการประพาศติผีคดี 5 (e_i) แบบวัดเจตคติต่อการประพาศติผีคดี 5 (A_B) แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_i) แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงทางตรงในการประพาศติผีคดี 5 (SN_i) แบบวัดเจตนาต่อการประพาศติผีคดี 5 ใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
2.13 ถึง 3.00	ตัวแปรนั้นมีค่าสูง
1.27 ถึง 2.12	ตัวแปรนั้นมีค่าค่อนข้างสูง
0.41 ถึง 1.26	ตัวแปรนั้นมีค่าสูงเล็กน้อย
-0.45 ถึง 0.40	เป็นกลาง
-1.30 ถึง -0.44	ตัวแปรนั้นมีค่าต่ำเล็กน้อย
-2.15 ถึง -1.29	ตัวแปรนั้นมีค่าต่ำค่อนข้างมาก
-3.00 ถึง -2.14	ตัวแปรนั้นมีค่าต่ำมาก

2. คะแนนเฉลี่ยแบบวัดแรงงูใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติผีคดี 5 (MC_i) ใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 ถึง 1.85	มีแรงงูใจต่ำมาก
1.86 ถึง 2.71	มีแรงงูใจต่ำ
2.72 ถึง 3.57	มีแรงงูใจค่อนข้างต่ำ
3.58 ถึง 4.43	มีแรงงูใจปานกลาง
4.44 ถึง 5.29	มีแรงงูใจค่อนข้างสูง
5.30 ถึง 6.15	มีแรงงูใจสูง
6.16 ถึง 7.00	มีแรงงูใจสูงมาก

3. คะแนนเฉลี่ยของแบบวัดพฤติกรรมการประพาศติผิดศีล 5 ใช้เกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
1.34 ถึง 2.00	ประพาศติผิดศีล 5 มาก
0.67 ถึง 1.35	ประพาศติผิดศีล 5 บ้าง
0 ถึง 0.66	ไม่เคยประพาศติผิดศีล 5

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 การหาความสัมพันธ์พหุคูณ ระหว่างเจตคติต่อการประพาศติผิดศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติผิดศีล 5 กับเจตนาประพาศติผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังรายละเอียดที่แสดงไว้ในตาราง 4

ตอนที่ 2 การศึกษาตัวแปรต่างๆ

2.1 การศึกษาเจตคติต่อการประพาศติผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเสนอผลการวิเคราะห์ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 5

2.2 การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการประพาศติผิดศีล 5 กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพาศติผิดศีล 5 โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 6

2.3 การศึกษาการเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่เจตนาจะประพาศติผิดศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพาศติผิดศีล 5 โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศติผิดศีล 5 ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 7 - 11

2.4 การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพาศติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่เจตนาจะประพาศติผิดศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพาศติผิดศีล 5 โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ในการประพาศติผิดศีล 5 ด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ดังรายละเอียดที่เสนอในตาราง 12 - 16

2.5 การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่ประพาศติผิดศีล 5 สูง กับกลุ่มที่ประพาศติผิดศีล 5 ต่ำ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับประพาศติผิดศีล 5 ดังรายละเอียดที่เสนอในตาราง 17 - 21

2.6 การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่ประพุดิฝิดศีล 5 สูง กับกลุ่มที่ประพุดิฝิดศีล 5 ต่ำ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิดศีล 5 ดังรายละเอียดที่เสนอไว้ในตาราง 22 - 26

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทำนาย คือ เจตคติต่อการประพุดิฝิดศีล 5 (A_B) และการกล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิดศีล 5 (SN) กับตัวแปรเกณฑ์ คือ เจตนาต่อการประพุดิฝิดศีล 5 (I) ด้วยสหสัมพันธ์แบบพหุคูณ ดังรายละเอียดแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเจตคติต่อการประพุดิฝิดศีล 5 (A_B) และ การกล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิดศีล 5 (SN) กับเจตนาต่อการประพุดิฝิดศีล 5 (I)

เจตนา	N	β_1	β_2	r1	r2	R	F
เจตนาจะฆ่าสัตว์	316	.2478	.4162	.3477	.4757	.5331	62.1243***
เจตนาจะลักขโมย	316	.2321	.4981	.2528	.5543	.5983	87.2539***
เจตนาจะประพุดิฝิดในกาม	316	.1833	.4408	.3143	.4952	.5253	59.6327***
เจตนาจะพูดเท็จ	316	.2734	.4574	.4088	.5383	.5983	87.2566***
เจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด	316	.3255	.3925	.4472	.4912	.5824	30.3442***
เจตนาจะประพุดิฝิดศีล 5	316	.4944	.3405	.5326	.6267	.7008	157.0715***

จากตาราง 4 แสดงให้เห็นว่า เจตคติต่อการฆ่าสัตว์ มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะฆ่าสัตว์ ($r_1 = .3477$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_1 = .2478$ และพบว่ากลุ่มอ้างอิงในการฆ่าสัตว์ มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะฆ่าสัตว์ ($r_2 = .4757$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_2 = .4162$ ทั้งเจตคติต่อการฆ่าสัตว์และกลุ่มอ้างอิงในการฆ่าสัตว์ มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาที่จะฆ่าสัตว์ $R = .5331$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

และพบว่าเจตคติต่อการลักขโมย มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะลักขโมย ($r_1 = .3528$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_1 = .2321$ และพบว่า

กลุ่มอ้างอิงในการลักขโมย มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะลักขโมย ($r_2 = .5543$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_2 = .4981$ ทั้งเจตคติต่อการลักขโมย และกลุ่มอ้างอิงในการลักขโมย มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาที่จะลักขโมย $R = .5983$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

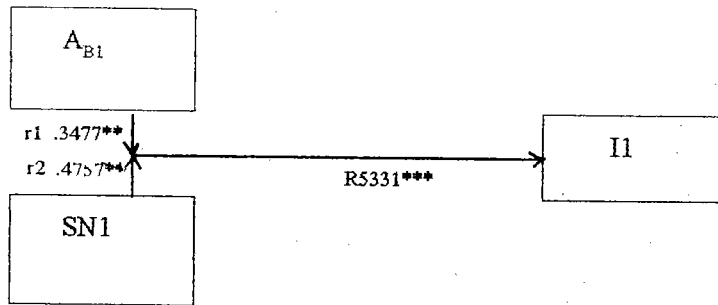
และพบว่าเจตคติต่อการประพฤติดีกในกาม มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะประพฤติดีกในกาม ($r_1 = .3143$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_1 = .1833$ และพบว่ากลุ่มอ้างอิงในการประพฤติดีกในกาม มีความสัมพันธ์กับ เจตนาที่จะประพฤติดีกในกาม ($r_2 = .4952$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_2 = .4408$ ทั้งเจตคติต่อการประพฤติดีกในกาม และกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติดีกในกาม มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาที่จะประพฤติดีกในกาม $R = .5253$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

และพบว่าเจตคติต่อการพูดเท็จ มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะพูดเท็จ ($r_1 = .4088$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_1 = .2734$ และพบว่ากลุ่มอ้างอิงในการพูดเท็จ มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะพูดเท็จ ($r_2 = .5383$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_2 = .4574$ ทั้งเจตคติต่อการพูดเท็จ และกลุ่มอ้างอิงในการพูดเท็จ มีอิทธิพลร่วมกัน ต่อเจตนาที่จะพูดเท็จ $R = .5983$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

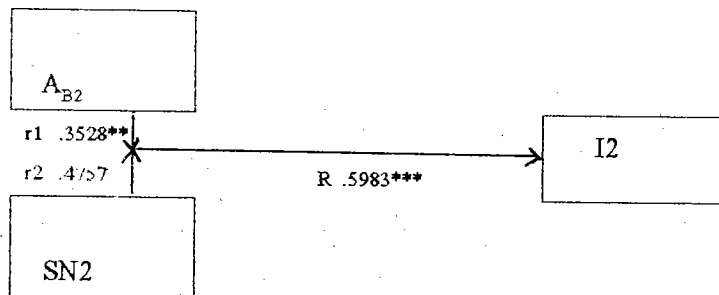
และพบว่าเจตคติต่อการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ($r_1 = .4472$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_1 = .3255$ และพบว่ากลุ่มอ้างอิงในการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด มีความสัมพันธ์กับเจตนาที่จะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ($r_2 = .5383$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_2 = .3925$ ทั้งเจตคติต่อการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และกลุ่มอ้างอิงในการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาที่จะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด $R = .5824$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

และพบว่าเจตคติต่อการประพฤติดีกสี่ 5 (การฆ่าสัตว์ การลักขโมย การประพฤติดีกในกาม การพูดเท็จ การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) มีความสัมพันธ์กับเจตนาประพฤติดีกสี่ 5 ($r_1 = .5326$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ $\beta_1 = .4944$ และพบว่ากลุ่มอ้างอิงในการประพฤติดีกสี่ 5 มีความสัมพันธ์กับเจตนาประพฤติดีกสี่ 5 ($r_2 = .6267$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสำคัญเชิงสัมพัทธ์

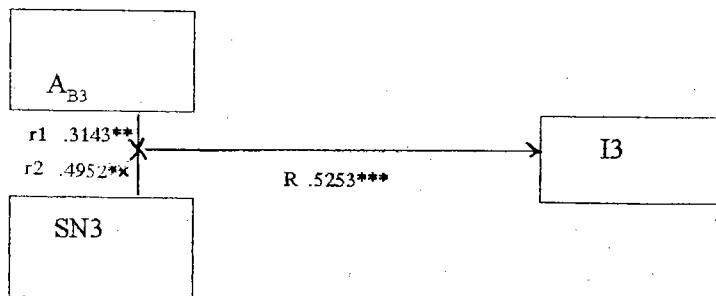
$\beta_2 = .3405$ ทั้งเจตคติต่อการประพุดิผิตสีต 5 และกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิต สีต 5 มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาประพุดิผิตสีต 5 $R = .7008$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 เพื่อให้เห็นภาพโครงสร้างของความสัมพันธ์ของตัวแปรภณฑ์และตัวแปรทำนายอย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงนำเสนอในรูปโครงสร้างทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ดังแสดงในภาพประกอบ 5, 6, 7, 8, 9, 10, ตามลำดับ

ภาพประกอบ 5

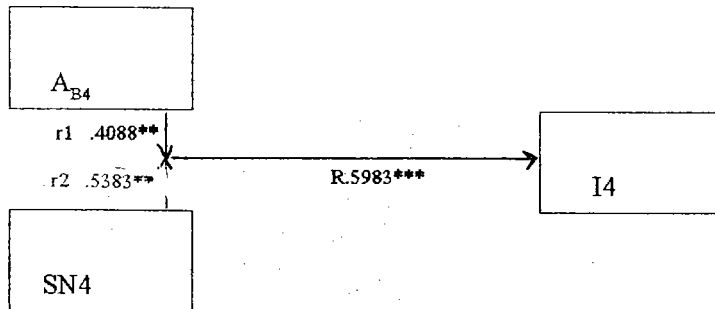

ภาพประกอบ 6

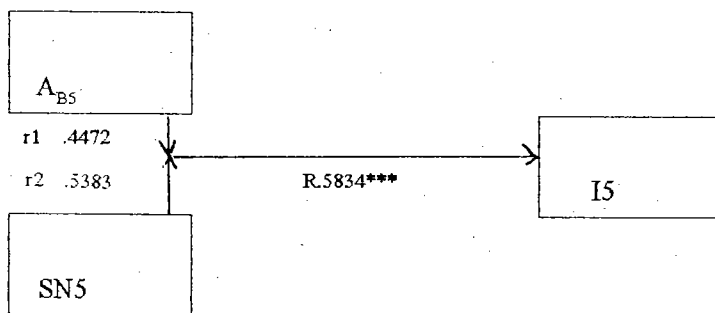

ภาพประกอบ 7

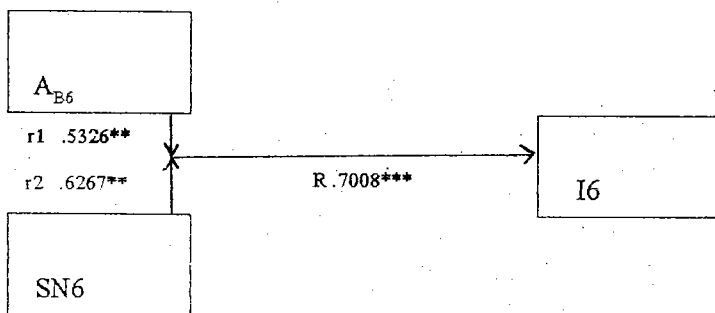
ภาพประกอบ 5 - 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประพุดิฝิตสีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิตสีล 5 และเจตนาประพุดิฝิตสีล 5 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ภาพประกอบ 5 ประพุดิฝิตสีลข้อ 1 ภาพประกอบ 6 ประพุดิฝิตสีลข้อ 2 ภาพประกอบ 7 ประพุดิฝิตสีลข้อ 3

ภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 9

ภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 8 - 10 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประพุดิฝิตสี 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิตสี 5 และเจตนาประพุดิฝิตสี 5 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ภาพประกอบ 8 ประพุดิฝิตสีข้อ 4 ภาพประกอบ 9 ประพุดิฝิตสีข้อ 5 ภาพประกอบ 10 ประพุดิฝิตสี 5

ตอนที่ 2

การศึกษาเจตคติต่อการประพุดิฝิตศึล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเสนอผลการวิเคราะห์ ด้วยค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงไว้ในตาราง 5

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเจตคติต่อการประพุดิฝิตศึล 5 ของนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การประพุดิฝิตศึล 5	N	\bar{X}	SD
การฆ่าสัตว์	316	-1.97	1.33
การลักขโมย	316	-2.58	0.91
การประพุดิฝิตศึลในกาม	316	-2.53	1.01
การพูดเท็จ	316	-2.66	1.51
การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติล	316	-2.43	1.05
รวม	316	-2.35	0.88

จากตาราง 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเจตคติไม่ดีอย่างมากต่อการประพุดิฝิตศึล 5 โดยเฉพาะมีเจตคติไม่ดีมากที่สุดต่อการพูดเท็จ การลักขโมย การประพุดิฝิตศึลในกาม และการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติล ส่วนการฆ่าสัตว์นักเรียนมีเจตคติไม่ดีค่อนข้างมาก

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรง กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิด
ศีล 5 โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 6

ตาราง 6 แสดงความสัมพันธ์ของเจตคติทางตรงและเจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิดศีล 5 ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การประพฤติผิดศีล 5	N	r
การนำสัตว์	316	.2167 **
การลักขโมย	316	.2650 **
การประพฤติผิดทางกาม	316	.2039 **
การพูดเท็จ	316	.2697 **
การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด	316	.3695 **
การประพฤติผิดศีล 5	316	.4243 **

** แทน $p < .01$

จากตาราง 6 พบว่า เจตคติทางตรงต่อการประพฤติผิดศีล 5 แต่ละข้อ ทุกข้อของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
สัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิดศีล 5 แต่ละข้อ ทุกข้ออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 ทุกค่า

การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิตศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่เจตนาจะประพุดิผิตศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5 โดยการเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับผลของการประพุดิผิตศีล 5 ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 7 - 11

ตาราง 7 แสดงการทดสอบความแตกต่างของความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพุดิผิตศีลข้อ 1 หรือ การฆ่าสัตว์ของกลุ่มที่เจตนาประพุดิผิตศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5

ความเชื่อ	กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์			กลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้ไม่สบายใจ	68	1.515	1.634	207	2.087	1.472	-2.70**
2 ทำให้มีบาป	68	2.074	1.558	207	2.251	1.436	-.87
3 ทำให้ได้รับผลกระทบลบสนอง	68	1.338	1.866	207	1.812	1.680	-1.96*
4 ทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้เนื้อสัตว์มาบริโภค	68	1.221	2.164	207	1.575	1.8300	-1.32
5 ทำให้สนุก	68	-.941	1.860	207	-1.604	1.907	2.50*

* แทน $p < .05$, ** แทน $p < .01$

จากตาราง 7 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนา จะฆ่าสัตว์เชื่อว่าการฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งทั้งสองกลุ่มต่างก็เชื่อค่อนข้างสูงว่าการฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ และพบว่า กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์เชื่อว่าการฆ่าสัตว์ทำให้ได้รับผลกระทบลบสนอง และทำให้สนุก ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความเชื่อที่ว่าทำให้ได้รับผลกระทบลบสนองทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างสูง ส่วนความเชื่อที่ว่าทำให้สนุก กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ไม่เชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ไม่เชื่อค่อนข้างมาก และยังพบอีกว่า กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์เชื่อว่าการฆ่าสัตว์ทำให้มีบาป และทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้เนื้อสัตว์มาบริโภค ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์อย่างไม่มีนัยสำคัญ ทางสถิติ . ความเชื่อที่ว่าทำให้มีบาปกลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์เชื่อค่อนข้างมาก ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์เชื่ออย่างมาก ส่วนความเชื่อที่ว่าทำให้ได้ป้องกันตัวให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้เนื้อสัตว์มาบริโภคทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก

ตาราง 8 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประหลาดผีเสื้อข้อ 2 หรือ การลักขโมย ของกลุ่มเจตนาจะลักขโมยกับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย

ความเชื่อ	กลุ่มเจตนาจะลักขโมย			กลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้ไม่สบายใจ	29	1.4483	2.010	251	1.8765	2.007	-1.09
2 ทำให้เป็นคนหวาดระแวง	29	.4138	2.368	251	1.9960	1.89	-4.56***
3 ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ	29	1.0690	2.235	251	1.8924	1.916	-2.15*
4 ทำให้รู้สึกผิด	29	1.0345	2.413	251	2.1594	1.634	-3.32***
5 ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง	29	1.4483	2.414	251	2.1633	1.744	-2.00*

* แทน $p < .05$, *** แทน $p < .001$

จากตาราง 8 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะลักขโมยเชื่อว่าการลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง และทำให้รู้สึกผิด ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มเจตนาจะลักขโมยมีความเชื่อเป็นกลาง กลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย เชื่อค่อนข้างมากกว่าการลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง และเชื่ออย่างมากว่าการลักขโมยทำให้รู้สึกผิด และพบว่ากลุ่มเจตนาจะลักขโมยเชื่อว่าการลักขโมยทำให้ถูกสังคมรังเกียจ และเสื่อมเสียชื่อเสียงต่างกับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความเชื่อที่ว่าทำให้ถูกสังคมรังเกียจ กลุ่มเจตนาจะลักขโมยเชื่อเล็กน้อย ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมยเชื่อค่อนข้างมาก ส่วนความเชื่อที่ว่าทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง กลุ่มเจตนาจะลักขโมยเชื่อค่อนข้างมาก ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมยเชื่ออย่างมาก ส่วนความเชื่อที่ว่าการลักขโมยทำให้ไม่สบายใจ ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งทั้งสองกลุ่มมีความเชื่อค่อนข้างมากกว่าการลักขโมยทำให้ไม่สบายใจ

ตาราง 9 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิดศีลข้อ 3 หรือการประพุดิผิดในกาม ของกลุ่มเจตนาจะประพุดิผิดในกาม กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพุดิผิดในกาม

ความเชื่อ	กลุ่มเจตนาประพุดิผิดในกาม			กลุ่มเจตนาจะไม่ประพุดิผิดในกาม			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้รู้สึกผิด	20	-.2500	2.403	263	1.4867	2.260	-3.30***
2 ทำให้กังวลใจ	20	.8000	2.238	263	1.9886	1.652	-3.02***
3 ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ	20	1.300	1.625	263	1.8441	1.757	-1.34
4 ทำให้มีศัตรู	20	.000	2.152	263	1.5665	1.806	-3.69***
5 ทำให้มีความสุข	20	-.200	2.042	263	-1.6083	1.993	-3.04***

*** แทน $p < .001$

จากตาราง 9 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะประพุดิผิดในกาม เชื่อว่าการประพุดิผิดในกามทำให้รู้สึกผิด ทำให้กังวลใจ ทำให้มีความสุข และทำให้มีศัตรู ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพุดิผิดในกาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความเชื่อที่ว่าทำให้รู้สึกผิด กลุ่มเจตนาจะประพุดิผิดในกามมีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ประพุดิผิดในกาม มีความเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่าทำให้กังวลใจกลุ่มเจตนาจะประพุดิผิดในกามเชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ประพุดิผิดในกามเชื่อค่อนข้างมาก ส่วนความเชื่อที่ว่าทำให้มีความสุข กลุ่มเจตนาจะประพุดิผิดในกามเชื่อเป็นกลาง กลุ่มเจตนาจะไม่ประพุดิผิดในกามไม่เชื่อค่อนข้างมาก และพบว่ากลุ่มเจตนาจะประพุดิผิดในกามเชื่อว่าการประพุดิผิดในกามทำให้ถูกสังคมรังเกียจ ต่างกันกับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพุดิผิดในกามอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก

ตาราง 10 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีลข้อ 4 หรือการพูดเท็จ ของกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ และกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ

ความเชื่อ	กลุ่ม เจตนาจะพูดเท็จ			กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้ไม่สบายใจ	59	1.1864	1.814	226	1.9779	1.747	-3.07***
2 ทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจ ของผู้อื่น	59	1.3729	1.865	226	2.9690	1.817	-2.23**
3 ทำให้ขาดมิตรแท้	59	1.0508	2.169	226	2.0487	1.742	-3.71***
4 ทำให้รู้สึกผิด	59	.9153	2.144	226	1.9646	1.779	-3.86***
5 ทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา	59	-3.898	2.051	226	-1.2699	2.005	2.99***

** แทน $p < .01$ *** แทน $p < .001$

จากตาราง 10 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จเชื่อว่าการพูดเท็จทำให้ขาดมิตรแท้ ทำให้ไม่สบายใจ ทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา และทำให้รู้สึกผิด ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความเชื่อที่ว่า การพูดเท็จทำให้ขาดมิตรแท้ กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จเชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่าทำให้ไม่สบายใจกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จเชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จเชื่อค่อนข้างมาก ส่วนความเชื่อที่ว่าทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จเชื่อว่าการพูดเท็จทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ต่างกันกับ กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ เชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ เชื่ออย่างมาก ส่วนความเชื่อที่ว่าทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จมีความเชื่อเป็นกลาง กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จไม่เชื่อเล็กน้อย

ตาราง 11 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติดีศีลข้อ 5 หรือการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดของกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดกับกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด

ความเชื่อ	กลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด			กลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต	35	.08	2.207	250	2.048	1.843	-3.66***
2 ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ	35	.3143	2.336	250	1.744	1.922	-4.01***
3 ทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ	35	.7143	2.191	250	1.780	1.796	-3.20**
4 ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน	35	.7429	2.442	250	2.1200	1.715	-4.20***
5 ทำให้มีปัญหาครอบครัว	35	.9143	2.143	250	2.0441	1.656	-3.63***

** แทน $p < .01$, *** แทน $p < .001$

จากตาราง 11 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดเชื่อว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน และทำให้มีปัญหาครอบครัว ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดเชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดเชื่อค่อนข้างมากและยังพบอีกว่ากลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดเชื่อว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดเชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดเชื่อค่อนข้างมาก

การศึกษาการเปรียบเทียบ ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่มเจตนาจะประพฤติดี ผิดศีล 5 กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติดี ผิดศีล 5 โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่าง ของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) ดังรายละเอียดที่ เสนอในตาราง 12 -16

ตาราง 12 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนน ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงระหว่าง กลุ่ม เจตนาจะฆ่าสัตว์ กับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่ม เจตนาจะฆ่าสัตว์			กลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	68	-9118	2.028	207	-2.1208	1.583	5.09***
2 ญาติพี่น้อง	68	-.8235	2.0880	207	-2.3816	1.200	7.60***
3 เพื่อน	68	-1.1029	2.117	207	-2.1884	1.520	4.61***
4 ครูอาจารย์	68	-1.7500	1.670	207	-2.3430	1.286	3.05**

** แทน $p < .01$, *** แทน $p < .001$

จากตาราง 12 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์มีความเชื่อต่อ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ต่าง กันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ ไม่เชื่อเล็กน้อยว่าพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่า สัตว์ไม่เชื่อก่อนข้างมาก ว่าพ่อแม่จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ และไม่เชื่ออย่างมากกว่าญาติพี่น้อง เพื่อน จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ และพบว่ากลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์มีความเชื่อต่อครูอาจารย์ต่างกัน กับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ไม่เชื่อ ก่อนข้างมากกว่าครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ไม่เชื่ออย่างมากกว่า ครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์

ตาราง 13 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
เจตนาจะลักขโมย กับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มเจตนาจะลักขโมย			กลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	29	-1.1379	1.922	257	-2.434	1.264	4.91***
2 ญาติพี่น้อง	29	-.8966	1.988	257	-2.4582	1.092	6.56***
3 เพื่อน	29	-1.5517	1.429	257	-2.4462	1.190	3.75***
4 ครูอาจารย์	29	-1.000	2.138	257	-2.4980	1.078	6.22***

*** แทน $p < .001$

จากตาราง 13 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะลักขโมย มีความเชื่อต่อพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ
ครูอาจารย์ต่างกับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 โดยกลุ่ม
เจตนาจะลักขโมย ไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง และครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ลัก
ขโมย และไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่าเพื่อนจะสนับสนุนให้ลักขโมย ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมยไม่
เชื่ออย่างมากว่าพ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้ลักขโมย

ตาราง 14 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงระหว่างกลุ่ม
เจตนาจะประพฤติผิดในกามกับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติในกาม

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มเจตนาจะประพฤติในกาม			กลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดในกาม			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	20	-1.1500	1.843	207	-2.4905	1.188	4.65***
2 ญาติพี่น้อง	20	-.9000	2.049	207	-2.4297	1.123	5.46***
3 เพื่อน	20	-.3000	2.179	207	-2.3498	1.316	6.35***
4 ครูอาจารย์	20	-1.300	2.003	207	-2.6464	.856	5.94***

*** แทน $p < .001$

จากตาราง 14 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดในกามมีความเชื่อต่อ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง
เพื่อน และครูอาจารย์ ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดในกาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .001 โดยกลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดในกามไม่แน่ใจว่าเพื่อนจะสนับสนุนให้ประพฤติผิดใน
กามหรือไม่ แต่ไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง จะสนับสนุนให้ประพฤติในกาม และไม่
เชื่อก่อนข้างมากกว่า ครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ประพฤติผิดในกาม ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่
ประพฤติผิดในกามไม่เชื่ออย่างมากว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์จะสนับสนุน
ให้ประพฤติผิดในกาม

ตาราง 15 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงระหว่าง
กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ กับกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ			กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	59	-1.2034	1.700	226	-2.4204	1.267	6.09***
2 ญาติพี่น้อง	59	-1.000	2.068	226	-2.371	1.230	6.54 ***
3 เพื่อน	59	-.9492	1.969	226	-2.2611	1.490	5.61***
4 ครูอาจารย์	59	-1.2712	1.964	226	-2.5796	1.031	7.00***

*** แทน $p < .001$

จากตาราง 15 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จมีความเชื่อต่อ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ
ครูอาจารย์ ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่ม
เจตนาจะพูดเท็จไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์จะสนับสนุนให้พูดเท็จ
ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จไม่เชื่ออย่างมากกว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์จะสนับสนุนให้พูดเท็จ

ตาราง 16 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงระหว่าง
กลุ่มเจตนา จะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดกับกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มเจตนาจะดื่มสุรา และเสพสิ่งเสพติด			กลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	35	-1.1429	1.927	250	-2.5400	1.120	6.21***
2 ญาติพี่น้อง	35	-1.0857	2.063	250	-2.4320	1.181	5.66***
3 เพื่อน	35	-.8857	2.220	250	-2.1680	1.543	4.33***
4 ครูอาจารย์	35	-1.31343	1.922	250	-2.5320	1.123	5.41***

*** แทน $p < .001$

ตาราง 16 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดมีความเชื่อต่อ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง
ครูอาจารย์ ต่างกันกับกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .001 โดยกลุ่มเจตนาจะดื่มสุรา และเสพสิ่งเสพติดไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง
และเพื่อน จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่าครูอาจารย์จะ
สนับสนุน ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดไม่เชื่ออย่างมากกว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง
เพื่อน และครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด

การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพาศติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มประพาศติผิดศีล 5 สูง กับกลุ่มประพาศติผิดศีล 5 ต่ำ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพาศติผิดศีล 5 ดังรายละเอียดที่เสนอในตาราง 7 - 21

ตาราง 17 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวผลของการประพาศติผิดศีล ข้อ 1 หรือการฆ่าสัตว์ ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ

ความเชื่อ	กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้ไม่สบายใจ	56	1.3036	1.916	12	2.75	.622	-2.57**
2 ทำให้มีบาป	56	1.743	1.904	12	2.1833	1.73	-.62
3 ทำให้ได้รับผลกรรมตอบสนอง	56	1.1607	2.147	12	2.25	1.422	-1.68
4 ทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้นเนื้อสัตว์มาบริโภค	56	1.1964	2.292	12	1.5833	1.832	-.55
5 ทำให้สนุก	56	-1.1250	1.888	12	-1.9167	1.311	1.38

** แทน $p < .01$

จากตาราง 17 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูงเชื่อว่า การฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ ต่างกันกับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูงเชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำเชื่ออย่างมากว่าการฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ และยังพบอีกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูง เชื่อว่าการฆ่าสัตว์ทำให้มีบาป ทำให้ได้รับผลกรรมตอบสนอง ทำให้ได้ป้องกันตัวให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้นเนื้อสัตว์มาบริโภค และทำให้สนุก ต่างกันกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการฆ่าสัตว์สูง เชื่อค่อนข้างมากกว่าการฆ่าสัตว์ทำให้มีบาป ทำให้ได้รับผลกรรมตอบสนอง และทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้นเนื้อสัตว์มาบริโภค และไม่เชื่อเล็กน้อยว่าการฆ่าสัตว์ทำให้สนุก กลุ่มที่มีพฤติกรรมฆ่าสัตว์ต่ำเชื่ออย่างมากว่า การฆ่าสัตว์ทำให้มีบาป ทำให้ได้รับผลกรรมตอบสนอง และเชื่อค่อนข้างมากกว่าทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้นเนื้อสัตว์มาบริโภค และไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่าการฆ่าสัตว์ทำให้สนุก

ตาราง 18 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศิตีลศีลข้อ 2 หรือการลักขโมยของกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูงและกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยต่ำ

ความเชื่อ	กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้ไม่สบายใจ	8	.75	2.315	188	1.8989	1.985	-1.59
2 ทำให้เป็นคนหวาดระแวง	8	.25	2.765	188	1.883	1.832	-2.41*
3 ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ	8	1.75	2.315	188	1.9202	1.847	-.25
4 ทำให้รู้สึกผิด	8	1.25	2.435	188	1.809	1.809	-1.25
5 ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง	8	.50	2.928	188	1.754	1.754	-2.57*

* แทน $p < .05$

จากตารางที่ 18 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูง เชื่อว่าการลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูง มีความเชื่อเป็นกลางว่าการลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง แต่เชื่อเล็กน้อยว่าการลักขโมยทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยต่ำ เชื่อค่อนข้างมากกว่า การลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และยังพบอีกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูง เชื่อว่าการลักขโมยทำให้ไม่สบายใจ ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ และทำให้รู้สึกผิด ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยสูง เชื่อเล็กน้อยว่าการลักขโมยทำให้ไม่สบายใจ และเชื่อค่อนข้างมากกว่าการลักขโมยทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ และทำให้รู้สึกผิด กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการลักขโมยต่ำ เชื่อค่อนข้างมากกว่า การลักขโมยทำให้ไม่สบายใจ ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ และทำให้รู้สึกผิด

ตาราง 19 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศิผิดศีลข้อ 3 หรือการประพาศิผิดในกาม ของกลุ่มประพาศิผิดในกามสูงกับกลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำ

ความเชื่อ	กลุ่มประพาศิผิดในกามสูง			กลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้รู้สึกผิด	13	.3846	2.534	244	1.4918	2.234	-1.73
2 ทำให้กังวลใจ	13	.6923	2.359	244	2.2087	1.606	-2.85**
3 ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ	13	1.2077	2.057	244	1.9918	1.592	-1.49
4 ทำให้มีศัตรู	13	.3846	2.567	244	1.5574	1.693	-2.36 *
5 ทำให้มีความสุข	13	-1.69	1.974	244	-1.5943	1.959	-.18

* แทน $p < .05$, ** แทน $p < .01$

จากตาราง 19 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มประพาศิผิดในกามสูงเชื่อว่าการประพาศิผิดในกามทำให้กังวลใจ ต่างกันกับกลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มประพาศิผิดในกามสูงเชื่อเล็กน้อยว่าการประพาศิผิดในกามทำให้กังวลใจ กลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำเชื่อค่อนข้างมาก และพบว่ากลุ่มประพาศิผิดในกามสูง เชื่อว่าการประพาศิผิดในกามทำให้มีศัตรู ต่างกันกับกลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มประพาศิผิดในกามสูงมีความเชื่อเป็นกลางว่าการประพาศิผิดในกามจะทำให้มีศัตรู กลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำเชื่อค่อนข้างมากกว่าทำให้มีศัตรู และยังพบอีกว่ากลุ่มประพาศิผิดในกามสูงเชื่อว่าการประพาศิผิดในกามทำให้รู้สึกผิด ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ และทำให้มีความสุข ต่างกันกับกลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความเชื่อที่ว่าประพาศิผิดในกามทำให้รู้สึกผิด กลุ่มประพาศิผิดในกามสูงมีความเชื่อเป็นกลาง กลุ่มประพาศิผิดในกามต่ำ เชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่าทำให้ถูกสังคมรังเกียจ ทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่าประพาศิผิดในกามทำให้มีความสุข ทั้งสองกลุ่มไม่เชื่อค่อนข้างมาก

ตาราง 20 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประหลาดผีคือข้อ 4 หรือการพูดเท็จของกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ

ความเชื่อ	กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1. ทำให้ไม่สบายใจ	47	2.1915	1.209	16	2.50	.632	-.97
2. ทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น	47	1.8723	1.583	16	2.125	1.708	-.54
3. ทำให้ขาดมิตรแท้	47	1.5319	1.886	16	2.1875	1.047	-.132
4. ทำให้รู้สึกผิด	47	1.3617	2.110	16	2.125	1.258	-1.36
5. ทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา	47	-.6383	2.211	16	-.250	2.266	-160

จากตาราง 20 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง เชื่อว่าการพูดเท็จทำให้ไม่สบายใจ ทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ทำให้ขาดมิตรแท้ ทำให้รู้สึกผิด และทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยความเชื่อที่ว่าทำให้ไม่สบายใจทั้งสองกลุ่มเชื่ออย่างมาก ความเชื่อที่ว่าทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น และทำให้ขาดมิตรแท้ กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง เชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำเชื่ออย่างมาก ความเชื่อที่ว่าการพูดเท็จทำให้รู้สึกผิด กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูงเชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำเชื่ออย่างมาก ความเชื่อที่ว่าการพูดเท็จทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูงไม่เชื่อเล็กน้อย กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ มีความเชื่อเป็นกลาง

ตาราง 21 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศิตศีลข้อ 5 หรือการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง กับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ

ความเชื่อ	กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพ สิ่งเสพติดสูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพ สิ่งเสพติดต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต	68	.9444	2.155	153	1.9869	1.895	-2.18*
2 ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ	68	.3333	2.275	153	1.863	1.988	-2.69**
3 ทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ	68	1.4444	2.036	153	1.6471	1.935	-.42
4 ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน	68	1.8333	1.948	153	2.0719	1.777	-.53
5 ทำให้มีปัญหาครอบครัว	68	1.00	2.223	153	2.1895	1.499	-3.01**

* แทน $p < .05$, ** แทน $p < .01$

จากตาราง 21 พบว่านักเรียนชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง เชื่อว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทำให้ถูกสังคมรังเกียจ และทำให้มีปัญหาครอบครัว ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง มีความเชื่อเป็นกลางต่อความเชื่อที่ว่า การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดจะทำให้ถูกสังคมรังเกียจ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ เชื่อค่อนข้างมากว่าจะถูกสังคมรังเกียจ ส่วนความเชื่อที่ว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้มีปัญหาครอบครัว กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง เชื่อเล็กน้อย กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ เชื่ออย่างมากว่าจะทำให้เกิดปัญหาครอบครัว และพบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง เชื่อว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง เชื่อเล็กน้อย กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ เชื่อค่อนข้างมาก และพบอีกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง เชื่อว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ และทำให้สูญเสียทรัพย์สิน ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก ว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ และทำให้สูญเสียทรัพย์สิน

การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพฤตินิดสีด 5 สูง กับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมประพฤตินิดสีด 5 ต่ำ โดยเสนอผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความเชื่อ เกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) ดังรายละเอียดแสดงไว้ในตาราง 22 - 26

ตาราง 22 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

ระหว่างกลุ่มประพฤตินิดสีด 5 ข้อ 1 สูงหรือมีพฤติกรรมกระทำสัตว์สูงกับกลุ่มที่ประพฤตินิดสีด 5 ข้อ 1 หรือมีพฤติกรรมกระทำสัตว์ต่ำ

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์สูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์ต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	12	-1.50	2.111	304	-1.727	1.801	.43
2 ญาติพี่น้อง	12	-1.50	2.195	304	-1.977	1.583	1.01
3 เพื่อน	12	-.780	2.667	304	-1.977	1.648	2.46**
4 ครูอาจารย์	12	-.667	3.04	304	-2.224	1.343	3.78***

** แทน $p < .01$, *** แทน $p < .001$

จากตาราง 22 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์สูง มีความเชื่อต่อครูอาจารย์ ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์สูง ไม่เชื่อเล็กน้อยว่าครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์ต่ำ ไม่เชื่ออย่างมาก ว่าครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ และพบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์สูง มีความเชื่อต่อเพื่อนต่างกับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์ต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์สูง ไม่เชื่อเล็กน้อยว่าเพื่อนจะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์ต่ำ ไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่าเพื่อนจะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ และยังพบอีกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์สูง มีความเชื่อต่อพ่อแม่ และญาติพี่น้อง ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกระทำสัตว์ต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งทั้งสองกลุ่มไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์

ตารางที่ 23 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อต่อกับกลุ่มอ้างอิง
ระหว่างกลุ่มประพฤตินิสิต ข้อ 2 หรือมีพฤติกรรมกำกวมสูง กับกลุ่มประพฤตินิสิต
ข้อ 2 หรือมีพฤติกรรมกำกวมต่ำ

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมสูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	12	-1.750	1.765	304	-2.247	1.415	1.18
2 ญาติพี่น้อง	12	-1.167	2.250	304	-2.273	1.313	2.77**
3 เพื่อน	12	-1.083	2.353	304	-2.306	1.272	3.13**
4 ครูอาจารย์	12	-.667	2.309	304	-2.309	1.293	4.16***

** แทน $p < .01$, *** แทน $p < .001$

จากตารางที่ 23 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมสูง มีความเชื่อต่อ ครูอาจารย์ต่างกัน
กับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มที่มี
พฤติกรรมกำกวมสูง ไม่เชื่อเล็กน้อย ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมต่ำ ไม่เชื่ออย่าง
มากกว่า ครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้ลักขโมย และพบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมสูง มีความ
เชื่อต่อเพื่อน ญาติพี่น้อง ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมสูง ไม่เชื่อเล็กน้อย ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรม
กำกวมต่ำ ไม่เชื่ออย่างมากกว่า เพื่อน และญาติพี่น้อง จะสนับสนุนให้ลักขโมย และยังพบอีกว่า
กลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมสูง มีความเชื่อต่อ พ่อแม่ ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมกำก
วมต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมสูง ไม่เชื่อค่อนข้างมาก
ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมกำกวมต่ำ ไม่เชื่ออย่างมากกว่า พ่อแม่ จะสนับสนุนให้ลักขโมย

ตาราง 24 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงระหว่างกลุ่ม
ประพตติผิตศีลข้อ 3 หรือการประพตติผิตในกวมสูงกับกลุ่มประพตติผิตศีลข้อ 3 หรือการ
ประพตติผิตในกวมต่ำ

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มประพตติผิตในกวมสูง			กลุ่มประพตติผิตในกวมต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1 พ่อแม่	12	-1.250	2.137	304	-2.375	1.291	2.87***
2 ญาติพี่น้อง	12	-1.50	1.977	304	-2.280	1.329	1.95*
3 เพื่อน	12	-1.250	2.417	304	-2.171	1.486	4.27***
4 ครูอาจารย์	12	-2.083	1.975	304	-2.493	1.804	1.24

* แทน $p < .05$, *** แทน $p < .001$

จากตาราง 24 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มประพตติผิตในกวมสูงมีความเชื่อต่อ พ่อแม่ และ เพื่อน ต่างกัน
กับกลุ่มประพตติผิตในกวมต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มประพตติผิตในกวม
สูง มีความเชื่อเป็นกลาง กลุ่มประพตติผิตในกวมต่ำ ไม่เชื่ออย่างมาก กลุ่มประพตติผิตในกวมสูง
ไม่เชื่อเล็กน้อย กลุ่มประพตติผิตในกวมต่ำ ไม่เชื่ออย่างมากว่า พ่อแม่ จะสนับสนุนให้ประพตติ
ผิตในกวม และพบว่ากลุ่มประพตติผิตในกวมสูง มีความเชื่อต่อ ญาติพี่น้อง ต่างกันกับกลุ่ม
ประพตติผิตในกวมต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มประพตติผิตในกวมสูง ไม่เชื่อ
ค่อนข้างมาก กลุ่มประพตติผิตในกวมต่ำ ไม่เชื่ออย่างมาก และพบอีกว่ากลุ่มประพตติผิตในกวมสูง
มีความเชื่อต่อ ครูอาจารย์ ต่างกันกับกลุ่มประพตติผิตในกวมต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
กลุ่มประพตติผิตในกวมสูง ไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า ครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ประพตติผิตในกวม
ส่วนกลุ่มประพตติผิตในกวมต่ำ ไม่เชื่ออย่างมาก

ตาราง 25 แสดงผลการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง

ระหว่างกลุ่มประพฤติกรรมศีลข้อ 4 หรือมีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง กับกลุ่มประพฤติกรรมศีลข้อ 4 หรือ มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1. พ่อแม่	12	-1.417	2.065	304	-2.145	1.457	1.67
2. ญาติ พี่น้อง	12	-1.417	2.193	304	-2.069	1.528	1.42
3. เพื่อน	12	-.333	2.348	304	-2.007	1.613	3.46***
4. ครูอาจารย์	12	-1.00	2.335	304	-2.299	1.362	3.14***

*** แทน $p < .001$

จากตาราง 25 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง มีความเชื่อต่อ เพื่อน ครูอาจารย์ ต่างกันกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง มีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ ไม่เชื่อก่อนข้างมาก ว่าเพื่อนจะสนับสนุนให้พูดเท็จ และไม่เชื่ออย่างมากกว่า ครูอาจารย์จะสนับสนุนให้พูดเท็จ และยังพบอีกว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง มีความเชื่อต่อ พ่อแม่ และ ญาติพี่น้อง ต่างกันกับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง ไม่เชื่อก่อนข้างมาก ว่าพ่อแม่ และญาติพี่น้อง จะสนับสนุนให้พูดเท็จ ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำไม่เชื่ออย่างมาก

ตาราง 26 แสดงการทดสอบความแตกต่างของคะแนนความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง ระหว่างกลุ่ม
ที่ประพฤติผิดศีลข้อ 5 หรือมีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง กับกลุ่มที่ประพฤ
ติผิดศีลข้อ 5 หรือ มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ

กลุ่มอ้างอิง	กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง			กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ			t
	N	\bar{X}	SD	N	\bar{X}	SD	
1.พ่อแม่	12	-1.917	1.832	304	-2.342	1.333	1.07
2.ญาติพี่น้อง	12	-1.333	2.229	304	-2.293	1.334	2.37*
3.เพื่อน	12	-1.417	1.676	304	-2.013	1.687	1.20
4.ครูอาจารย์	12	-1.083	2.314	304	-2.405	1.239	3.47***

* แทน $p < .05$ *** แทน $p < .001$

จากตาราง 26 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง มีความเชื่อต่อ ครู
อาจารย์ ต่างกันกับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ
.001 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง ไม่เชื่อเล็กน้อย ส่วนกลุ่มที่มี
พฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ ไม่เชื่ออย่างมากว่า ครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ดื่มสุรา
และเสพสิ่งเสพติด และพบว่ากลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง มีความเชื่อต่อ
ญาติพี่น้อง ต่างกันกับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง ไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า
ญาติพี่น้อง จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและ
เสพสิ่งเสพติดต่ำ ไม่เชื่ออย่างมาก และยังพบอีกว่า กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่ง
เสพติดสูง มีความเชื่อต่อ พ่อแม่ และเพื่อน ต่างกันกับ กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุรา และเสพ
สิ่งเสพติดต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่ง กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด
สูง ไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า พ่อแม่ และ เพื่อน จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ส่วน
กลุ่มที่มีพฤติกรรมกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำไม่เชื่ออย่างมาก

บทที่ 5

สรุป อธิบาย และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. หากความสัมพันธ์พหุคูณระหว่างเจตคติต่อการประพุดิผิตศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 กับเจตนาประพุดิผิตศีล 5
2. เพื่อทำความเข้าใจตัวแปรต่าง ๆ
 - 2.1 ศึกษาเจตคติต่อการประพุดิผิตศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 - 2.2 หากความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการประพุดิผิตศีล 5 กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพุดิผิตศีล 5
 - 2.3 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิตศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่เจตนาจะประพุดิผิตศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5
 - 2.4 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่เจตนาจะประพุดิผิตศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5
 - 2.5 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิตศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่ประพุดิผิตศีล 5 สูง กับกลุ่มที่ประพุดิผิตศีล 5 ต่ำ
 - 2.6 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่ประพุดิผิตศีล 5 สูง กับกลุ่มที่ประพุดิผิตศีล 5 ต่ำ

สมมุติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. เจตคติต่อการประพุดิผิตศีล 5 กับการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 มีความสัมพันธ์ร่วมกัน ต่อเจตนาประพุดิผิตศีล 5
2. เจตคติทางตรงต่อการประพุดิผิตศีล 5 กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพุดิผิตศีล 5 มีความสัมพันธ์กัน
3. นักเรียนที่เจตนาประพุดิผิตศีล 5 และเจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5 มีความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิตศีล 5 ต่างกัน
4. นักเรียนที่เจตนาประพุดิผิตศีล 5 และเจตนาจะไม่ประพุดิผิตศีล 5 มีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 ต่างกัน
5. นักเรียนที่มีพฤติกรรมประพุดิผิตศีล 5 สูง และมีพฤติกรรมประพุดิผิตศีล 5 ต่ำมีความเชื่อเกี่ยวกับการประพุดิผิตศีล 5 ต่างกัน

6. นักเรียนที่มีพฤติกรรมประพฤตินิสิต 5 สูง และมีพฤติกรรมประพฤตินิสิต 5 ต่ำ มีความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพฤตินิสิต 5 ต่างกัน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2539 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีจำนวนโรงเรียนทั้งหมด 7 โรงเรียน และจำนวนห้องเรียน 9 ห้องเรียน และจำนวนนักเรียน 316 คน ซึ่งเลือกมาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ แบบวัดพฤติกรรมการประพฤตินิสิต 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ของไอเซน และพีชไบน์ (1980) จำนวนทั้งสิ้น 119 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8969 ประกอบด้วย 8 ชุดตัวแปร ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤตินิสิต 5 (b_1) จำนวน 25 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .8854

ชุดที่ 2 แบบวัดการประเมินผลความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤตินิสิต 5 (e_1) จำนวน 25 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .9015

ชุดที่ 3 แบบวัดเจตคติต่อการประพฤตินิสิต 5 (A_{B_1}) จำนวน 30 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .8342

ชุดที่ 4 แบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิง (NB_1) จำนวน 20 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .9451

ชุดที่ 5 แบบวัดแรงงูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประพฤตินิสิต 5 (Mc_1) จำนวน 4 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .9425

ชุดที่ 6 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงเกี่ยวกับการประพฤตินิสิต 5 (SN_1) จำนวน 5 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9103

ชุดที่ 7 แบบวัดความตั้งใจในการประพฤตินิสิต 5 (I) จำนวน 5 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8627

ชุดที่ 8 แบบวัดพฤติกรรมการประพฤตินิสิต 5 (B) จำนวน 5 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .8931

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้ามีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลกับโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. 2540 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2540
2. นำแบบวัดที่ตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปสอบกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 316 คน โดยชี้แจงให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทราบวัตถุประสงค์ของการเก็บข้อมูล และขอความร่วมมือเพื่อให้ได้ผลตามความเป็นจริง
3. นำแบบวัดที่เก็บมาได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ ในการตอบแบบวัดทุกฉบับ เพื่อนำไปตรวจให้คะแนน
4. นำแบบวัดฉบับสมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์
5. นำผลการวัดหรือคะแนนมาจัดระเบียบหมวดหมู่ เพื่อเตรียมวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. เจตคติต่อการประพุดิฝิตศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิฝิตศีล 5 มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาประพุดิฝิตศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเจตคติไม่ใช่มากต่อการประพุดิฝิตศีล 5 โดยเฉพาะ การพูดเท็จ การลักขโมย การประพุดิฝิตในกาม การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และมีเจตคติไม่ดีค่อนข้างมากต่อการฆ่าสัตว์
3. พบว่านักเรียนมีเจตคติทางตรงต่อการประพุดิฝิตศีล 5 แต่ละข้อ สัมพันธ์กับเจตคติทางอ้อมต่อการประพุดิฝิตศีล 5 และการประพุดิฝิตศีล แต่ละข้อ ทุกข้อ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ
4. นักเรียนกลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ และกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ว่าการฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ และเชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ว่าการฆ่าสัตว์ทำให้สนุก และทำให้ได้รับผลกระทบตบสนอง และทั้งสองกลุ่มต่างก็เชื่อค่อนข้างมากกว่า การฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ ทำให้ได้รับผลกระทบตบสนอง ทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้นื้อสัตว์มาบริโภค ความเชื่อที่ว่า การฆ่าสัตว์ ทำให้สนุก กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ไม่เชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เชื่ออย่างมาก

และพบอีกว่า นักเรียนกลุ่มเจตนาจะลักขโมย และกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย เชื่อต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่ว่า การลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง และทำให้รู้สึก ผิด และเชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ว่าการลักขโมย ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง โดยกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย เชื่อค่อนข้างมากกว่า การลักขโมยทำให้ เป็นคนหวาดระแวง ทำให้รู้สึกผิด และทำให้ไม่สบายใจ ความเชื่อที่ว่า การลักขโมย ทำให้ถูก สังกรรมรังเกียจ กลุ่มเจตนาจะลักขโมย เชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมยเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่า การลักขโมยทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง กลุ่มเจตนาจะลักขโมยเชื่อค่อนข้างมาก กลุ่ม เจตนาจะไม่ลักขโมยเชื่ออย่างมาก

กลุ่มเจตนาจะประพฤติดีกในกาม และกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติดีกในกาม เชื่อต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่ว่า การประพฤติดีกในกามทำให้รู้สึกผิด ทำให้กังวลใจ ทำให้มีศัตรู และทำให้มีความสุข โดยกลุ่มเจตนาจะประพฤติดีกในกามมีความเชื่อเป็นกลาง ว่า การประพฤติดีกในกามทำให้รู้สึกผิด และทำให้มีศัตรู ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติดีกในกาม เชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่า การประพฤติดีกในกามทำให้กังวลใจ กลุ่มเจตนาจะประพฤติดีก ในกาม เชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติดีกในกามเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่า การ ประพฤติดีกในกามทำให้มีความสุข กลุ่มเจตนาจะประพฤติดีกในกามมีความเชื่อเป็นกลาง กลุ่ม เจตนาจะไม่ประพฤติดีกในกามไม่เชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่า การประพฤติดีกในกาม ทำให้ ถูกสังกรรมรังเกียจ ทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก

กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ และกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 ที่ว่า การพูดเท็จทำให้ไม่สบายใจ ทำให้ขาดมิตรแท้ ทำให้รู้สึกผิด และทำให้รู้สึก เป็นเรื่องธรรมดา และเชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ว่า การพูดเท็จทำให้ไม่ เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น โดยกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จเชื่อเล็กน้อย ว่า การพูดเท็จ ทำให้ขาดมิตรแท้ และทำให้รู้สึกผิด ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ เชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่า การพูดเท็จทำให้ ไม่สบายใจ กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ เชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ เชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อ ที่ว่าการพูดเท็จ ทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่า การ พูดเท็จ ทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ มีความเชื่อเป็นกลาง กลุ่มเจตนาจะไม่ พูดเท็จ ไม่เชื่อเล็กน้อย

กลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ที่ว่า การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้ เสีย สุขภาพกายและจิต ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน ทำให้มีปัญหาคอครบครัน และ เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ว่า การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้มี

พฤติกรรมผิดปกติ โดยกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดเชื่อเล็กน้อย ว่า การดื่มสุราและ
 เสพสิ่งเสพติด ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน และ
 ทำให้มีปัญหาครอบครัว ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด เชื่อค่อนข้างมาก ความ
 เชื่อว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ กลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่ง
 เสพติดเชื่อเล็กน้อย กลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด เชื่อค่อนข้างมาก กล่าวโดยสรุป
 ได้ว่า กลุ่มเจตนาจะประพฤติดีศีล 5 (เจตนาจะฆ่าสัตว์ เจตนาจะลักขโมย เจตนาจะประพฤ
 ดิในกาม เจตนาจะพูดเท็จ เจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) และกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤ
 ดิศีล 5 มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพฤติดีศีล 5 แตกต่างกันเกือบทุกความเชื่อเด่นชัด

5. กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ และกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อ
 แม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 และมีความเชื่อ
 ต่อกลุ่มอ้างอิง คือ ครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยกลุ่มเจตนา
 จะฆ่าสัตว์ไม่เชื่อเล็กน้อยว่าพ่อแม่ ญาติพี่น้อง และเพื่อนจะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ ส่วนกลุ่มเจตนา
 จะไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ ไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า ครูอาจารย์ จะสนับ
 สนุนให้ฆ่าสัตว์ ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ไม่เชื่ออย่างมาก

กลุ่มเจตนาจะลักขโมย และกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ
 พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
 โดยกลุ่มเจตนาจะลักขโมยไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง และครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้
 ลักขโมย และไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า เพื่อน จะสนับสนุนให้ลักขโมย ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ลัก
 ขโมย ไม่เชื่ออย่างมากว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้ลักขโมย

กลุ่มเจตนาจะประพฤติดิในกาม และกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติดิในกาม มีความเชื่อต่อ
 กลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ ครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
 ระดับ .001 โดยกลุ่มเจตนาจะประพฤติดิในกามมีความเชื่อเป็นกลางว่า เพื่อน จะสนับสนุนให้
 ประพฤติดิในกาม แต่ไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง จะสนับสนุนให้ประพฤติดิในกาม
 และไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า ครูอาจารย์จะสนับสนุน ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติดิในกาม ไม่
 เชื่ออย่างมากว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ ครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้ประพฤติดิในกาม

กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ และกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่
 ญาติพี่น้อง เพื่อน และ ครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่ม
 เจตนาจะพูดเท็จไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้พูด
 เท็จ ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จไม่เชื่ออย่างมาก

กลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ไม่เชื่อเล็กน้อยว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง และ เพื่อน จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า ครูอาจารย์ จะสนับสนุน ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ไม่เชื่ออย่างมากกว่า พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ ครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด กล่าวโดยสรุปได้ว่า กลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดศีล 5 (เจตนาจะฆ่าสัตว์ เจตนาจะลักขโมย เจตนาจะประพฤติผิดในกาม เจตนาจะพูดเท็จ เจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) และกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดศีล 5 มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ครูอาจารย์ แตกต่างกัน

6. นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์สูง และกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ที่ว่าการฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์สูงเชื่อค่อนข้างมากกว่า การฆ่าสัตว์ ทำให้ไม่สบายใจ กลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำเชื่ออย่างมาก ความเชื่อที่ว่า การฆ่าสัตว์ทำให้มีบาป ทำให้ได้รับผลกระทบตนเอง และ ทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้เนื้อสัตว์มาบริโภค กลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์สูง เชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ เชื่ออย่างมากกว่าการฆ่าสัตว์ ทำให้มีบาป ทำให้ได้รับผลกระทบตนเอง และเชื่อค่อนข้างมากกว่า ทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้เนื้อสัตว์มาบริโภค และไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า การฆ่าสัตว์ทำให้สนุก ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์สูง ไม่เชื่อเล็กน้อยว่าการฆ่าสัตว์ทำให้สนุก

กลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยสูง และกลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยต่ำ เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ว่าการลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยสูงมีความเชื่อเป็นกลางว่า การลักขโมย ทำให้เป็นคนหวาดระแวง และเชื่อเล็กน้อยว่าการลักขโมยทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยต่ำเชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยสูงเชื่อเล็กน้อยว่าการลักขโมยทำให้ไม่สบายใจ และเชื่อค่อนข้างมากกว่า การลักขโมยทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ ทำให้รู้สึกผิด ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยต่ำเชื่อค่อนข้างมาก

กลุ่มประพฤติผิดในกามสูง และกลุ่มประพฤติผิดในกามต่ำ เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 ที่ว่าการประพฤติผิดในกามทำให้กังวลใจ และเชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ว่า การประพฤติผิดในกามทำให้มีศัตรู โดยกลุ่มประพฤติผิดในกามสูงเชื่อเล็กน้อยว่าการประพฤติผิดในกามทำให้กังวลใจ ส่วนกลุ่มประพฤติผิดในกามต่ำเชื่อค่อนข้างมาก

ความเชื่อที่ว่า การประพาศิณในกามทำให้มีศัตรู และทำให้รู้สึกผิด กลุ่มประพาศิณในกามสูงมีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มประพาศิณในกามต่ำเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่า การประพาศิณในกามทำให้ถูกสังกรรม์เกี่ยวข้อง ทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก ส่วนความเชื่อที่ว่า การประพาศิณในกามทำให้มีความสุข ทั้งสองกลุ่มไม่เชื่อค่อนข้างมาก

กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง และกลุ่มที่มี พฤติ กรรม การพูดเท็จต่ำ เชื่อต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ว่า การพูดเท็จทำให้ไม่สบายใจ ทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ทำให้ขาดมิตรแท้ ทำให้รู้สึกผิด และทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำเชื่ออย่างมากกว่า การพูดเท็จทำให้ไม่สบายใจ ความเชื่อที่ว่า การพูดเท็จ ทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น ทำให้ขาดมิตรแท้ กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูงเชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำเชื่ออย่างมากที่สุด ความเชื่อที่ว่า การพูดเท็จ ทำให้รู้สึกผิด กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูงเชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำเชื่ออย่างมากที่สุด ความเชื่อที่ว่า การพูดเท็จทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูงไม่เชื่อเล็กน้อย กลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำมีความเชื่อเป็นกลาง

กลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่ม สุราและเสพสิ่งเสพติดสูง และกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ เชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ว่า การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดทำให้ถูกสังกรรม์เกี่ยวข้อง และทำให้มีปัญหาคอครบรั้ว และเชื่อต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่ว่า การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูงมีความเชื่อเป็นกลางว่า การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้ถูกสังกรรม์เกี่ยวข้อง ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ เชื่อค่อนข้างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง เชื่อเล็กน้อย ว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ทำให้เกิดปัญหาคอครบรั้ว ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ เชื่อค่อนข้างมาก และทั้งสองกลุ่มเชื่อค่อนข้างมาก ว่า การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ และทำให้สูญเสียทรัพย์สิน กล่าวโดยสรุปได้ว่า กลุ่มที่มีพฤติกรรมการประพาศิณศีล 5 สูง (พฤติกรรม การฆ่าสัตว์ การลักขโมย การประพาศิณในกาม การพูดเท็จ การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) และกลุ่มที่มีพฤติกรรมการประพาศิณศีล 5 ต่ำ มีความเชื่อต่อผลของการประพาศิณศีล 5 แตกต่างกัน ในความเชื่อที่ว่า การประพาศิณศีล 5 ทำให้ไม่สบายใจ ทำให้เป็นคนหวาดระแวง ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ทำให้กังวลใจ ทำให้มีศัตรู ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ทำให้ถูกสังกรรม์เกี่ยวข้อง และทำให้มีปัญหาคอครบรั้ว

7. นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์สูง และกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ ครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูงไม่เชื่อเล็กน้อยว่า ครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำไม่เชื่ออย่างมาก กลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง ไม่เชื่อค่อนข้างมากกว่า ญาติพี่น้อง พ่อแม่ และ เพื่อน จะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ ไม่เชื่ออย่างมาก กล่าวโดยสรุปได้ว่า กลุ่มที่มีพฤติกรรมการประพฤติดีศีล 5 สูง (พฤติกรรมการฆ่าสัตว์ การลักขโมย การประพฤติดีศีลในกาม การพูดเท็จ การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) และกลุ่มที่มีพฤติกรรมการประพฤติดีศีล 5 ต่ำ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง แตกต่างกัน

อภิปรายผล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวแปร ที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการประพฤติดีศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2539 ตามแนวทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ของไอเซน และฟิชไบน์ (Ajzen and fishbein. 1980) โดยทำการวัดตัวแปรต่าง ๆ ได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับผลของการประพฤติดีศีล 5 การประเมินผลของการประพฤติดีศีล 5 เจตคติต่อการประพฤติดีศีล 5 ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติดีศีล 5 แรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง กลุ่มอ้างอิงทางตรง เจตนาต่อการประพฤติดีศีล 5 ซึ่งได้มาจากความเชื่อเด่นชัด ในการกำหนดพฤติกรรม ได้ พิจารณาการกระทำ (Action) ที่หมาย (Target) เวลา (Time) และ บริบท (Context)

จากผลการศึกษาลครั้งนี้ผู้วิจัยจะอภิปรายผลตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 อภิปรายผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ความสัมพันธ์ของ เจตคติต่อการประพฤติดีศีล 5 (A_B) การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติดีศีล 5 (SN) เจตนาต่อการประพฤติดีศีล 5 (I) และพฤติกรรมการประพฤติดีศีล 5 (B)

1.1 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการประพฤติดีศีล 5 (A_B) กับเจตนาประพฤติดีศีล 5 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .5326 แสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนเจตนาประพฤติดีศีล 5 นั้น ขึ้นอยู่กับ เจตคติต่อการประพฤติดีศีล 5 นักเรียนที่เจตนาจะประพฤติดีศีล 5 มีเจตคติไม่ดีเล็กน้อยต่อการประพฤติดีศีล 5 ส่วนนักเรียนที่เจตนาจะไม่ประพฤติดีศีล 5 มีเจตคติที่ไม่ดีอย่างมาก ต่อการประพฤติดีศีล 5 ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ของไอเซน และ ฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein. 1980 54 - 56) ที่กล่าวว่าความตั้งใจของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล หรือ เจตคติต่อ

พฤติกรรม และสอดคล้องกับผลการวิจัยของราชนันท์ บุญธิมา (2536 : 81) ซึ่งพบว่าเจตคติมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ โดยมีค่าสหสัมพันธ์เท่ากับ .60 ความสัมพันธ์ระหว่างการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตศีล 5 (SN) กับเจตนาจะประพุดิผิตศีล 5 (I) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ .6267 แสดงให้เห็นว่า การที่นักเรียนเจตนาจะประพุดิผิตศีล 5 ขึ้นอยู่กับ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของไอเซน และฟิชไบน์ (Ajzen and Fishbein. 1980 : 57) ที่กล่าวว่า ความตั้งใจของบุคคลขึ้นอยู่กับปัจจัยทางสังคม หรือการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โปมาแซล และ เจคคาร์ด (Pomazal and Jaccard. 1976 : 322) สมศรี ส่งแสง (2532 : 107) ซึ่งพบว่าการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ โดยมีค่าสหสัมพันธ์ เท่ากับ .35, .59 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาสิล 5 ที่ละข้อ พบว่า เจตคติต่อการฆ่าสัตว์และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการฆ่าสัตว์ มีความสัมพันธ์ร่วมกันต่อเจตนาที่จะฆ่าสัตว์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .5331 องค์ประกอบ เจตคติต่อการฆ่าสัตว์ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการฆ่าสัตว์ สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตนาที่จะฆ่าสัตว์ ได้ร้อยละ 28

เมื่อพิจารณาสิลข้อ 2 พบว่า เจตคติต่อการลักขโมยและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการลักขโมย มีความสัมพันธ์ร่วมกัน ต่อเจตนาที่จะลักขโมย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .5983 องค์ประกอบเจตคติ ต่อการลักขโมย และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการลักขโมย สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตนาที่จะลักขโมย ได้ ร้อยละ 36

เมื่อพิจารณาสิลข้อ 3 พบว่า เจตคติต่อการประพุดิผิตในกาม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตในกาม มีความสัมพันธ์ร่วมกันต่อเจตนาที่จะประพุดิผิตในกาม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .5253 องค์ประกอบเจตคติต่อการประพุดิผิตในกาม และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพุดิผิตในกาม สามารถอธิบายความแปรปรวน ของเจตนาที่จะประพุดิผิตในกาม ได้ร้อยละ 28

เมื่อพิจารณาสิล ข้อ 4 พบว่า เจตคติต่อการพูดเท็จและการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการพูดเท็จ มีความสัมพันธ์ร่วมกันต่อเจตนาที่จะพูดเท็จ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .5983 องค์ประกอบเจตคติต่อการพูดเท็จ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการพูดเท็จ สามารถอธิบายความแปรปรวนของเจตนาที่จะพูดเท็จ ได้ร้อยละ 36

เมื่อพิจารณาสิล ข้อ 5 พบว่า เจตคติต่อการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง ในการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด มีความสัมพันธ์ร่วมกันต่อเจตนาที่จะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .001 โดยมีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .5824

องค์ประกอบเจตคติต่อการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการดื่มสุรา และเสพสิ่งเสพติด สามารถอธิบายความแปรปรวนของ เจตนาที่จะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ได้ ร้อยละ 34 จากผลการศึกษาดังกล่าว สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1 ที่ว่า เจตคติต่อการประพฤติ ผิดศีล 5 และ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 มีความสัมพันธ์ร่วมกันต่อเจตนา ที่จะประพฤติผิดศีล 5 และสนับสนุนทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ที่กล่าวว่า เจตนาเชิงพฤติกรรม สามารถทำนายได้จากองค์ประกอบ เจตคติ และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง โดยมีน้ำหนักการทำนาย เป็นตัวกำหนดความสำคัญเชิงสัมพัทธ์ ขององค์ประกอบทั้งสอง (Ajzen and Fishbein. 1980 : 99)

ตอนที่ 2 อภิปรายผลเกี่ยวกับตัวแปรต่างๆ

2.1 อภิปรายผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีเจตคติไม่ใช่มากต่อการประพฤติผิดศีล 5 โดยเฉพาะ การพูดเท็จ การลักขโมย การประพฤติ ผิดในกาม การดื่มสุรา และเสพสิ่งเสพติด และมีเจตคติไม่ดีกว่าค่อนข้างมากต่อการฆ่าสัตว์ เป็นที่น่า สงเกตว่านักเรียนกลุ่มนี้ ส่วนใหญ่มีจิตสำนึกที่ผิดศีล 5

2.2 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเจตคติทางตรงต่อการประพฤติผิดศีล 5 และ เจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิดศีล 5 พบว่า นักเรียนมีเจตคติทางตรงต่อการประพฤติผิดศีล 5 และเจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิดศีล 5 สัมพันธ์ กัน และสัมพันธ์กันทุกค่าของข้อศีลซึ่ง สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2 ที่ว่าเจตคติทางตรงต่อการประพฤติผิดศีล 5 และเจตคติทางอ้อม ต่อการประพฤติผิดศีล 5 มีความสัมพันธ์กัน และสอดคล้องกับทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล ของ ฟิชไบน์และไอเซน (Fishbein and Ajzen 1980) ที่กล่าวว่า เจตคติของบุคคลที่มีต่อพฤติกรรม มี ความสัมพันธ์กับความเชื่อเกี่ยวกับผลของการกระทำพฤติกรรม กับการประเมินผลการ กระทำนั้น

2.3 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระ นครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์กับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์มีความเชื่อเกี่ยวกับการฆ่าสัตว์แตกต่างกันมากที่สุด ในความเชื่อที่ว่าทำให้ไม่สบายใจ โดยกลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์มีความเชื่อเล็กน้อย ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์มีความเชื่อค่อนข้างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ความเชื่อที่ว่า การฆ่าสัตว์ทำให้ ได้รับผลกระทบตอบสนอง และทำให้สนุก ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันเล็กน้อย ดังนั้นถ้าจะเปลี่ยนนัก เรียนกลุ่มที่มี เจตนาจะฆ่าสัตว์ ให้เป็นนักเรียนกลุ่มที่มีเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ น่าจะทำได้ไม่ยากนัก โดยการเพิ่มความเชื่อ และความไม่เชื่อ

และพบว่านักเรียนกลุ่มเจตนาจะลักขโมย กับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย มีความเชื่อเกี่ยวกับ ผลของการลักขโมยแตกต่างกันมากที่สุด ในความเชื่อที่ว่าทำให้เป็นคนหวาดระแวง โดยกลุ่มเจตนา

จะลักษณะโหมยมีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ลักษณะโหมยมีความเชื่อค่อนข้างมาก ความเชื่อที่ว่าการลักขโมยทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันเล็กน้อย ควรมีการเปลี่ยนความเชื่อได้

และพบว่านักเรียนกลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดในกาม กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดในกามมีความเชื่อต่อผลของการประพฤติผิดในกามแตกต่างกัน มากที่สุดในความเชื่อที่ว่าทำให้มีศัตรู โดยกลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดในกามมีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดในกามมีความเชื่อค่อนข้างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันมาก ถ้าจะเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดในกาม คงจะเปลี่ยนยากเพราะแตกต่างกันมาก

และพบว่า นักเรียนกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ กับกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ มีความเชื่อต่อผลของการพูดเท็จแตกต่างกันมากที่สุด ในความเชื่อที่ว่าทำให้ขาดมิตรแท้ และทำให้รู้สึกผิด โดยกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จมีความเชื่อเล็กน้อย ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จเชื่อค่อนข้างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันมาก ถ้าจะเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มเจตนาจะพูดเท็จ คงจะเปลี่ยนยากเพราะแตกต่างกันมาก

และยังพบอีกว่า นักเรียนกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด กับกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด มีความเชื่อเกี่ยวกับผลของการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดแตกต่างกันมากที่สุด ในความเชื่อที่ว่า ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน และทำให้มีปัญหาครอบครัว โดยกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด มีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มเจตนาจะไม่ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดมีความเชื่อค่อนข้างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันมาก ถ้าจะเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด คงจะเปลี่ยนยากเพราะแตกต่างกันมาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดศีล 5 (เจตนาจะฆ่าสัตว์ เจตนาจะลักขโมย เจตนาจะประพฤติผิดในกาม เจตนาจะพูดเท็จ และเจตนาจะดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) มีความเชื่อต่อผลของการประพฤติผิดศีล 5 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3 ที่กล่าวว่า นักเรียนที่เจตนาจะประพฤติผิดศีล 5 และเจตนาจะไม่ประพฤติผิดศีล 5 มีความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 ต่างกัน

2.4 การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ กับกลุ่มเจตนาจะไม่ฆ่าสัตว์ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ ครูอาจารย์ แตกต่างกันอย่างมาก และเมื่อพิจารณาถึงนักเรียน กลุ่มเจตนาจะลักขโมยกับกลุ่มเจตนาจะไม่ลักขโมย กลุ่มเจตนาจะประพฤติ

ผิดในกามกับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพตติผิดในกาม กลุ่มเจตนาจะพูดเท็จกับกลุ่มเจตนาจะไม่พูดเท็จ กลุ่มเจตนาจะคัมสุราและเสพสิ่งเสพติดกับกลุ่มเจตนาจะไม่คัมสุราและเสพสิ่งเสพติด ต่างก็มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์ แตกต่างกัน อย่างมาก

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นักเรียนกลุ่มเจตนาจะประพตติผิดศีล 5 (เจตนาจะฆ่าสัตว์ เจตนาจะลักขโมย เจตนาจะประพตติผิดในกาม เจตนาจะพูดเท็จ เจตนาจะคัมสุราและเสพสิ่งเสพติด) มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และ ครูอาจารย์ แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 4 ที่ว่า นักเรียนที่เจตนาประพตติผิดศีล 5 กับเจตนาจะไม่ประพตติผิดศีล 5 มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง แตกต่างกัน และเป็นที่น่าสังเกตว่า นักเรียนกลุ่มเจตนาจะไม่ประพตติผิดศีล 5 มีความเชื่ออย่างมากว่า กลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์ จะไม่สนับสนุนให้ประพตติผิดศีล 5 ส่วนกลุ่มเจตนาจะประพตติผิดศีล 5 มีความเชื่อเป็นกลางถึงมีความเชื่อค่อนข้างมาก

2.5 จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์ สูง กับนักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำ มีความเชื่อต่อผลของการฆ่าสัตว์แตกต่างกันมากที่สุดในความเชื่อที่ว่า การฆ่าสัตว์ทำให้ไม่สบายใจ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์สูง มีความเชื่อค่อนข้างมาก ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการฆ่าสัตว์ต่ำมีความเชื่ออย่างมาก

และพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยสูง กับนักเรียนกลุ่ม ที่มี พฤติกรรม การลักขโมยต่ำ มีความเชื่อต่อผลของการลักขโมยแตกต่างกันมากที่สุดในความเชื่อที่ว่าทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยสูง มีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการลักขโมยต่ำ เชื่อค่อนข้างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ความเชื่อที่ว่าการลักขโมยทำให้เป็นคนหวาดระแวง และทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันเล็กน้อย ควรมีการเปลี่ยนความเชื่อได้

และพบว่ากลุ่มที่ประพตติผิดในกามสูง กับ กลุ่มที่ประพตติผิดในกามต่ำ มี ความเชื่อต่อผลของการประพตติผิดในกาม แตกต่างกันมากที่สุดในความเชื่อที่ว่า ทำให้กังวลใจ โดยกลุ่มที่ประพตติผิดในกามสูงมีความเชื่อเล็กน้อยเกือบจะไม่เชื่อ ส่วนกลุ่มประพตติผิดในกามต่ำมีความเชื่ออย่างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ความเชื่อที่ว่าการประพตติผิดในกามทำให้มีศัตรู ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันเล็กน้อย ควรมีการเปลี่ยนความเชื่อได้

และพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จสูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ มีความเชื่อต่อผลของการพูดเท็จแตกต่างกันมากที่สุดในความเชื่อที่ว่า ทำให้รู้สึกผิด ซึ่งทั้งสองกลุ่มต่างก็เชื่อค่อนข้างมาก

และพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการคัมสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง กับกลุ่มที่มี

พฤติกรรมการณ์ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ มีความเชื่อต่อผลของการดื่มสุราแตกต่างกันมากที่สุด ในความเชื่อที่ว่า ทำให้มีปัญหาครอบครัว โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง มีความเชื่อเล็กน้อย ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ มีความเชื่ออย่างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ความเชื่อที่ว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ทั้งสองกลุ่มเชื่อต่างกันเล็กน้อย ควรมีการเปลี่ยนความเชื่อได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ประพฤตินิสิต 5 สูง (พฤติกรรมการณ์ฆ่าสัตว์ พฤติกรรมการณ์ลักขโมย พฤติกรรมการณ์ประพฤตินิสิตในกาม พฤติกรรมการณ์พูดเท็จ พฤติกรรมการณ์ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ประพฤตินิสิต 5 ต่ำ มีความเชื่อต่อผลของการประพฤตินิสิต 5 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 5 ที่ว่า นักเรียนที่มี พฤติกรรมการณ์ประพฤตินิสิต 5 สูง และมีพฤติกรรมการณ์ประพฤตินิสิต 5 ต่ำ มีความเชื่อต่อผลของการประพฤตินิสิต 5 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ ชีระพร อุวรรณโณ (2528 : 144) ที่กล่าวว่า ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผลของฟิชไบน์ และไอเซน มีความเชื่อว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผล และใช้ข้อมูลทีตนมืออย่างเป็นระบบ มนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำของตน ก่อนตัดสินใจลงมือทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น

2.6 จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ฆ่าสัตว์สูงกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ฆ่าสัตว์ต่ำ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันมากที่สุดคือ ครูอาจารย์ โดยกลุ่มฆ่าสัตว์สูงมีความเชื่อเล็กน้อยว่า ครูอาจารย์จะไม่สนับสนุนให้ฆ่าสัตว์ ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ฆ่าสัตว์ต่ำไม่เชื่ออย่างมาก ว่าครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ฆ่าสัตว์

และพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ลักขโมยสูงกับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ลักขโมยต่ำ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันมากที่สุดคือ ครูอาจารย์ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ลักขโมยสูงไม่เชื่อเล็กน้อยว่าครูอาจารย์จะสนับสนุนให้ลักขโมย ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์ลักขโมยต่ำไม่เชื่ออย่างมาก

และพบว่านักเรียนกลุ่มประพฤตินิสิตในกามสูงกับกลุ่มประพฤตินิสิตในกามต่ำมีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันมากที่สุดคือ เพื่อน โดยกลุ่มประพฤตินิสิตในกามสูงมีความเชื่อเป็นกลาง ส่วนกลุ่มที่ประพฤตินิสิตในกามต่ำไม่เชื่อค่อนข้างมาก ว่าเพื่อนจะสนับสนุนให้ประพฤตินิสิตในกาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งสองกลุ่มไม่เชื่อต่างกันเล็กน้อยว่า ญาติพี่น้องจะสนับสนุนให้ประพฤตินิสิตในกาม ควรมีการเปลี่ยนความเชื่อเป็น ไม่เชื่อมากยิ่งขึ้นว่า ญาติพี่น้องจะสนับสนุนให้ประพฤตินิสิตในกาม

และพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์พูดเท็จสูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมการณ์พูดเท็จต่ำ

มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันมากที่สุดคือ เพื่อน และครูอาจารย์ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรม การพูดเท็จสูงมีความเชื่อเป็นกลางถึงไม่เชื่อเล็กน้อยว่าเพื่อน และครูอาจารย์ จะสนับสนุนให้พูด เท็จ ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการพูดเท็จต่ำ ไม่เชื่อก่อนข้างมากถึงไม่เชื่ออย่างมาก

และพบว่านักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง กับกลุ่มที่มี พฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิงแตกต่างกันมากที่สุด คือ ครู อาจารย์ โดยกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูงไม่เชื่อเล็กน้อยว่า ครูอาจารย์จะ สนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ส่วนกลุ่มที่มีพฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดต่ำ ไม่เชื่ออย่างมาก เป็นที่น่าสังเกตว่า ทั้งสองกลุ่มไม่เชื่อต่างกันเล็กน้อยว่า ญาติพี่น้องจะสนับสนุน ให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ควรมีการเปลี่ยนความเชื่อเป็นไม่เชื่อมากยิ่งขึ้นว่า ญาติพี่น้องจะ สนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญ ศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มที่มีพฤติกรรมการประพฤตินิสิต 5 สูง (พฤติกรรมการ ฆ่าสัตว์ พฤติกรรมการลักขโมย พฤติกรรมการประพฤตินิสิตในกาม พฤติกรรมการพูดเท็จ พฤติกรรมการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด) กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพฤตินิสิต 5 ต่ำ มีความ เชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพฤตินิสิต 5 แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ข้อ 6 ที่ว่า นักเรียนที่มีพฤติกรรมประพฤตินิสิต 5 สูง และมีพฤติกรรมประพฤตินิสิต 5 ต่ำ มี ความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการประพฤตินิสิต 5 แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ควรหาแนวทางปรับเปลี่ยนนักเรียนกลุ่มที่เจตนาประพฤตินิสิต 5 ให้ มีเจตนาจะไม่ประพฤตินิสิต 5 และเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนกลุ่มที่ประพฤตินิสิต 5 สูง ให้ประพฤตินิสิต 5 ต่ำ โดยเปลี่ยนทั้งปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคม ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล คือ

- เปลี่ยนเจตคติของนักเรียน โดยการเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มเจตนาจะฆ่าสัตว์ในความ เชื่อที่ว่า การ ฆ่าสัตว์ ทำให้ได้รับผลกระทบตอบสนอง ให้มีความเชื่อมากยิ่งขึ้น และเปลี่ยนความ เชื่อที่ว่าทำให้สนุก ให้เป็นไม่เชื่อมากยิ่งขึ้น
- เปลี่ยนเจตคติของนักเรียน โดยการเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มเจตนาจะลักขโมยใน ความเชื่อที่ว่า การลักขโมย ทำให้เป็นคนหวาดระแวง และ ทำให้สังคมรังเกียจ ให้มีความเชื่อมาก ยิ่งขึ้น

- เปลี่ยนเจตคติของนักเรียน โดยการเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มที่มีพฤติกรรมลักขโมยสูง ในความเชื่อที่ว่าการลักขโมย ทำให้เป็นคนหวาดระแวง และ ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ให้มีความเชื่อมากยิ่งขึ้น

- เปลี่ยนเจตคติของนักเรียน โดยการเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มประพฤตินิคมสูง ในความเชื่อที่ว่าการประพฤตินิคม ทำให้มีศัตรู ให้มีความเชื่อมากยิ่งขึ้น

- เปลี่ยนเจตคติของนักเรียน โดยการเปลี่ยนความเชื่อของกลุ่มที่มีพฤติกรรมดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง ในความเชื่อที่ว่าการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด ทำให้เสียสุขภาพและจิต ให้มีความเชื่อมากยิ่งขึ้น

ปัจจัยทางสังคม

- เปลี่ยนความเชื่อต่อญาติพี่น้อง ของกลุ่มที่ประพฤตินิคมสูง ให้เป็นไม่เชื่อมากยิ่งขึ้นว่า ญาติพี่น้องจะสนับสนุนให้ประพฤตินิคม

- เปลี่ยนความเชื่อต่อญาติพี่น้อง ของกลุ่มที่มีพฤติกรรมดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติดสูง ให้เป็นไม่เชื่อมากยิ่งขึ้นว่า ญาติพี่น้องจะสนับสนุนให้ดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

ข่าวสด. ฉบับประจำวันที 6 มิถุนายน พ.ศ. 2539

“คอลัมน์ คุณภาพสังคม,” ไทยรัฐ. ฉบับประจำวันที่ 21 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539,

“คอลัมน์ คุณภาพสังคม,” ไทยรัฐ. ฉบับประจำวันที่ 23 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539,

“คอลัมน์ ชายคาหน้า 3,” ไทยรัฐ. ฉบับประจำวันที่ 27 มกราคม พ.ศ. 2539,

“คอลัมน์ ชายคาหน้า 3,” ไทยรัฐ. ฉบับประจำวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2539,

“คอลัมน์ โลกวัยเด็ก,” เดลินิวส์. ฉบับประจำวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2538,

“คอลัมน์ โลกสีเขียว,” ไทยรัฐ. ฉบับประจำวันที 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2539,

“คอลัมน์ หมายเหตุประเทศไทย,” ไทยรัฐ. ฉบับประจำวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2538,

ชาญศิลป์ อุทรโยธา. การทำนายและเข้าใจพฤติกรรมกรรมการเลือกคณะวิศวกรรมศาสตร์

ในการสอบโควต้ามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปี 2528 การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการ
กระทำด้วยมีเหตุผลของ Ajzen และ Fishbein. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. เชียงใหม่
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2528 อัดสำเนา.

ถาวร แซ่ตั้ง. การทำนายพฤติกรรมกรรมการเลือกสมัครสอบเข้าเรียนต่อคณะวิทยา

ศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์
ศ.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529 อัดสำเนา.

ไทยรัฐ. ฉบับวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2539,

ธีระพร อูวรรณโณ. “การวัดทัศนคติ ปัญหาในการใช้เพื่อทำนายพฤติกรรม,”

บทความประกอบการนำอภิปรายในการสัมมนาระดับชาติว่าด้วยการพัฒนา
แบบทดสอบครั้งที่ 4 เรื่องเทคนิคการพัฒนาเครื่องมือวัดเพื่อระบบการ
ติดตามปรับปรุงคุณภาพการศึกษา โครงการพัฒนาแบบทดสอบ โครงการ
พัฒนาการศึกษาอาเซียน. ณ โรงแรมแกรนด์พาเลซ เมืองพัทยา จังหวัด
ชลบุรี. 30 ตุลาคม 2527, อัดสำเนา.

ปรองชน พูลสวัสดิ์. การสร้างแบบทดสอบวัดเบญจศีล สำหรับเด็กนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
2531. อัดสำเนา.

ปิ่น มุกข์นันท. พ.อ. คำบรรยายพุทธศาสตร์ กรุงเทพฯ: คลังวิทยาลัย, 2504.

พระราชวรมณี (ประยุทธ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์, กรุงเทพฯ:

มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2518.

พระศรีสุทธีโมลี. พุทธธรรม สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2514.

- พุทธทาส ภิกขุ. ไตรปิฎกธรรม. กรุงเทพฯ: ชรรมหาบุญนิธิ, 2519 ก.
- มาโนช คັນชนวิชัย. “ปัญหาการทำยทอจริยธรรมกับอนาคตของชาติ.” คุรุปริทัศน์. 41-48; กันยายน 2523.
- ราชันย์ บุญธิมา. การทำนายพฤติกรรมทุจริตการสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2536 อัคสำเนา.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการมม, 2536.
- วชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระ. เบญจศีลเบญจธรรม. มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2521.
- วรรณิ จิรชุตติโรจนั. การศึกษาทัศนคติ การกล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เจตนาเชิงพฤติกรรมและพฤติกรรม ในการใช้บริการการปรึกษาของนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 3 และปีที่ 6 ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 52 2527. อัคสำเนา.
- ศาสนา กรม กระทรวงศึกษาธิการ. พระไตรปิฎกภาษาไทย. ฉบับหลวง เล่มที่ 26 พิมพ์ครั้งที่ 2. ในฉลองรัชดาภิเษกพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.
- สมเด็จพระสังฆราช (สกล มหาสังฆปริณายก). “สัมโมทนียกถา,” วารสารพ.ส.ด. 14 : 5-14; พฤศจิกายน-ธันวาคม 2525.
- สมทรง ปุญญฤทธิ์. คู่มือครูสอนศีลธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักหนังสือธรรมบูชา 2523.
- สมศรี ชูส่งแสง. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตพื้นที่ขยายโอกาสทางการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัคสำเนา.
- อภิธรรม, บุญนิธิ. คู่มือการศึกษาพระอภิธรรมมัตถสังคหะ. กรุงเทพฯ : สุทธิสารการพิมพ์ 2520.
- ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2536.

Ajzen. Icek and Fishbein. Martin “ Attitudes and Normative Variables as Predictors of specific Behavior ,” Journal of Personality and Social psychology. 27 : 41 - 57 ; July , 1973.

Understanding attitudes and Predicting social Behavior . Englewood cliffs, N. J. , : Prentice - Hall, 1980.

Fishbein, Martin and Ajzen Icek. “ Attitude Towards objects as Predictors of Single and Multiple Behavior Criteria,” Psychological Review. 81 : 59 - 74 ; January, 1974.

Fishbein , Martin and Ajzen Icek . Belief. Attitunde. Intention and behavior ,An Introduction to Theory and Research. Reading, Mass: Addison - wesley Publishing Company , 1975.

Miller, G. A. “ ther Magical Number Seven, Plus and Minus Two: Some Limitson our Capacity for Processing Informatian,” psychological Review. 62 : 81 - 97 ; 1956 .

woodwarth,T.S. and H. Schlosberg. Experimental Psychology. New York : Holt and Co ., 1954.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

ผลการสำรวจความเชื่อเด่นชัด (Salient Belief) กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient Reference) และคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพาศิผลิต 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพาศิคิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตารางที่ 27 แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพาศิคิดศีล ข้อ 1 หรือการฆ่าสัตว์ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดกลุ่มความเชื่อ	ผลที่เกิดจากการฆ่าสัตว์	ความถี่
1.	ทำให้ไม่สบายใจ	222
2.	ทำให้มีบาป	122
3.	ทำให้ได้รับผลกระทบตบสนอง	43
4.	ทำให้ได้ป้องกันตัวเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือได้เนื้อสัตว์มาบริโภค	42
5.	ทำให้สนุก	14
6.	ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ	12
7.	ทำให้เป็นคนที่มีจิตใจกระด้าง	11
8.	ทุกชีวิตในโลกมีคุณค่า	7
9.	ทำให้สัตว์สูญพันธุ์	6
10.	คนอื่นมองในแง่ร้าย	5
	รวม	484

ตาราง 28 แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลของการประพาศติผิดศีล ข้อ 2
หรือการลักขโมยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดกลุ่มความเชื่อ	ผลที่เกิดจากการลักขโมย	ความถี่
1.	ทำให้ไม่สบายใจ	234
2.	ทำให้เป็นคนหวาดระแวง	117
3.	ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ	82
4.	ทำให้รู้สึกผิด	56
5.	ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง	31
6.	ทำให้ร่ำรวย	14
7.	เสียอนาคต	7
8.	ติดเป็นนิสัย	5
9.	พอใจและสนุกตื่นเต้น	3
	รวม	549

ตาราง 29 แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพาศติผิดศีลข้อ 3 หรือการ ประ
พาศติผิดในกาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดกลุ่มความเชื่อ	ผลการประพาศติในกาม	ความถี่
1.	ทำให้รู้สึกผิด	190
2.	ทำให้กังวลใจ	120
3.	ทำให้ถูกสังคมรังเกียจ	82
4.	ทำให้มีศัตรู	43
5.	ทำให้มีความสุข	21
6.	เกิดปัญหาในครอบครัว	19
7.	ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง	8
8.	ได้ประสบการณ์	4
	รวม	487

ตาราง 30 แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัดเกี่ยวกับผลการประพาศิฝิตศีลข้อ 4 หรือการพูดเท็จ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดกลุ่มความเชื่อ	ผลที่เกิดจากการพูดเท็จ	ความถี่
1.	ทำให้ไม่สบายใจ	136
2.	ทำให้ไม่เป็นที่ไว้วางใจของผู้อื่น	103
3.	ทำให้ขาดมิตรแท้	63
4.	ทำให้รู้สึกผิด	58
5.	ทำให้รู้สึกเป็นเรื่องธรรมดา	26
6.	ตนเองจะมีภัย	11
7.	สนุก	11
8.	จะคิดเป็นนิสัย	10
9.	ช่วยให้ตัวเองพ้นผิด	8
10.	เกิดผลร้ายต่อผู้อื่น	6
11.	เฉย	4
	รวม	436

ตาราง 31 แสดงความถี่ของความเชื่อเด่นชัด เกี่ยวกับการประพาศิฝิตศีล ข้อ 5 หรือการดื่ม
สุราและเสพสิ่งเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

จัดกลุ่มความเชื่อ	ผลที่เกิดจากการดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด	ความถี่
1	ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต	228
2	ทำให้สังคมรังเกียจ	80
3	ทำให้มีพฤติกรรมผิดปกติ	67
4	ทำให้สูญเสียทรัพย์สิน	54
5	ทำให้มีปัญหารอบครัว	36
6	ทำให้สนุก มีความสุข สบายใจ สัมทุกข์	33
7	ทำให้เสียอนาคต	31
	รวม	529

กลุ่มอ้างอิงเด่นชัดเกี่ยวกับการประพจน์ผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 32 แสดงจำนวน ผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพจน์ผิดศีล 5 ข้อ 1
หรือการฆ่าสัตว์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ความถี่
1	ญาติพี่น้อง	50
2	พ่อแม่	41
3	เพื่อน	41
4	พระหรือนักบวช	25
5	ครูอาจารย์	3
6	ชมรมอนุรักษสัตว์	1
รวม		161

ตาราง 33 แสดงจำนวนผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพจน์ผิดศีล ข้อ 2 หรือการลักขโมย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ความถี่
1	เพื่อน	57
2	พ่อแม่	53
3	ญาติพี่น้อง	37
4	ครูอาจารย์	14
5	พระหรือนักบวช	2
6	ตำรวจ	2
7	ผู้ศรัทธาเสพติด	2
8	โจร	2
9	นายจ้าง	1
รวม		170

ตาราง 34 แสดงจำนวนผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพุดิผิตศีล ข้อ 3 หรือการประพุดิผิตในกาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ความถี่
1	พ่อแม่	197
2	เพื่อน	158
3	พี่น้อง	114
4	ญาติ	105
5	ครูอาจารย์	35
6	คู่อริ	10
7	สามีภรรยา	6
8	พระหรือนักบวช	5
9	พวกอันธพาล	3
	รวม	633

ตาราง 35 แสดงจำนวนผู้สนับสนุน และคัดค้าน การประพุดิผิตศีล ข้อ 4 หรือการพุดเท็จ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ความถี่
1	เพื่อน	52
2	พ่อแม่	43
3	ญาติพี่น้อง	37
4	ครูอาจารย์	11
5	หมอพยาบาล	1
6	พวกอันธพาล	1
7	พระหรือนักบวช	1
	รวม	146

ตาราง 36 แสดงจำนวนผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพุดิผิตศีล ข้อ 5 หรือการดื่มสุรา และเสพสิ่งเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ความถี่
1	พ่อแม่	99
2	เพื่อน	89
3	ญาติพี่น้อง	71
4	ครูอาจารย์	27
5	พวกอันธพาล	4
6	พระหรือนักบวช	3
7	ตำรวจ	1
8	หมอพยาบาล	1
รวม		294

ตาราง 37 แสดงจำนวนผู้สนับสนุน และคัดค้านการประพุดิผิตศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	บุคคลหรือกลุ่มบุคคล	ความถี่
1	พ่อแม่	457
2	ญาติพี่น้อง	414
3	เพื่อน	397
4	พระและครูอาจารย์	144
5	กู๋รัก	11
6	พวกอันธพาล	8
7	สามเณรรรษา	6
8	ตำรวจ	3
9	ชมรมอนุรักษัศัตว์	2
10	หมอพยาบาล	1
รวม		1443

คำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพาศิฝคศศล 5

ตาราง 38 แสดงควมถล ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพาศิฝคศศล ซล 1 หรือการขมถลศศล
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ควมถล
1	ดี -- เลว	103
2	บาป - บุญ	47
3	ควรทำ - ไม่ควรทำ	34
4	ผิด - ถูก	31
5	โหดร้าย - ใจดี	3
6	สบายใจ - กังวลใจ	2
7	ป่าเถื่อน - ไม่ป่าเถื่อน	1
8	เมตตา - ใจร้าย	1
9	สนุก - เบื่อหน่าย	1
10	น่ากลัว - ไม่น่ากลัว	1
11	เบียดเบียนชีวิต - ไม่เบียดเบียนชีวิต	1
	รวม	225

ตาราง 39 แสดงความถี่ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล ข้อ 2 หรือ การลักขโมย
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่
1	ดี - เลว	102
2	ผิด - ถูก	37
3	ควรทำ - ไม่ควรทำ	21
4	บาป - บุญ	12
5	เดือดร้อน - ไม่เดือดร้อน	7
6	น่าละอาย - ไม่น่าอาย	2
7	เป็นกังวล - สบายใจ	2
8	น่ารังเกียจ - ไม่น่ารังเกียจ	2
9	เห็นแก่ตัว - ไม่เห็นแก่ตัว	1
	รวม	186

ตาราง 40 แสดงความถี่ของคำคุณศัพท์ เกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล ข้อ 3 หรือการประพฤติผิด
ในกาม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่
1	ดี - เลว	296
2	ผิด - ถูก	92
3	ควรทำ - ไม่ควรทำ	77
4	บาป - บุญ	13
5	น่าอับอาย - ไม่น่าอับอาย	7
6	เสียความรู้สึก - ไม่เสียความรู้สึก	4
7	เสียอนาคต - มีอนาคต	4
8	กังวล - สบายใจ	4
9	เศร้าใจ - ดีใจ	3
	รวม	500

ตาราง 41 แสดงความถี่ของคำคุณศัพท์เกี่ยวกับการประพุดิผิดศีล ข้อ 4 หรือการพูดเท็จ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่
1	ดี - เลว	201
2	ควรทำ - ไม่ควรทำ	181
3	ถูก - ผิด	90
4	ศรัทธา - ไม่เชื่อถือ	52
5	บุญ - บาป	37
6	ปลอดภัย - อันตราย	21
7	น่ารัก - น่ารังเกียจ	10
8	น่าอับอาย - ไม่น่าอับอาย	5
9	สบายใจ - กังวล	2
	รวม	559

ตาราง 42 แสดงความถี่ของคำคุณศัพท์ที่เกี่ยวกับการประพุดิผิดศีล ข้อ 5 หรือการดื่มสุราและ
เสพสิ่งเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ลำดับที่	คำคุณศัพท์	ความถี่
1	ดี - เลว	110
2	ควรทำ - ไม่ควรทำ	23
3	ผิด - ถูก	22
4	เสียสุขภาพ - สุขภาพดี	11
5	นำไปสู่ความชั่ว - นำไปสู่ความดี	4
6	บาป - บุญ	3
7	ขาดสติ - มีสติ	2
8	มีคุณ - มีโทษ	2
	รวม	177

ภาคผนวก ข

คำอธิบายจำแนกรายชื่อของแบบวัดพฤติกรรมการประพฤติดีดีศีล 5 ของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 6

ตาราง 43 แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อ ของแบบวัดพฤติกรรมการประพาศิณีศีล 5
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ตัวแปร	ข้อ	t	ตัวแปร	ข้อ	t
b	1	11.62***	e	26	42.58***
	2	9.73***		27	9.84***
	3	19.36***		28	22.75***
	4	15.21***		29	39.92***
	5	23.11***		30	28.5***
	6	31.41***		31	29.4***
	7	17.19***		32	13.48***
	8	14.17***		33	10.00***
	9	14.20***		34	29.71***
	10	13.74***		35	8.65***
	11	47.17***		36	29.39***
	12	20.67***		37	45.83***
	13	19.64***		38	16.76***
	14	33.53***		39	15.32***
	15	21.7***		40	18.44***
	16	16.38***		41	25.44***
	17	14.46***		42	19.57***
	18	19.16***		43	10.90***
	19	26.16***		44	21.67***
	20	27.61***		45	19.90***
	21	24.45***		46	8.61***
	22	32.75***		47	10.71***
	23	23.30***		48	20.19***
	24	21.17***		49	10.84***
	25	24.45***		50	9.83***

ตาราง 43 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อ	t	ตัวแปร	ข้อ	t	
A _B	51	5.76***	A _B	79	4.52***	
	52	6.16***		80	5.22***	
	53	6.61***		NB	81	6.08***
	54	5.90***			82	5.36***
	55	7.67***			83	4.68***
	56	8.81***			84	5.46***
	57	4.15***			85	4.70***
	58	4.18***			86	6.66***
	59	4.68***			87	7.25***
	60	4.50***			88	7.18***
	61	5.51***			89	7.08***
	62	4.72***			90	7.01***
	63	4.37***			91	8.67***
	64	3.88***			92	8.02***
	65	4.33***			93	7.86***
	66	5.27***			94	9.04***
	67	4.14***			95	8.72***
	68	5.47***			96	9.14***
	69	6.71***			97	7.20***
	70	5.48***			98	7.35***
	71	6.78***		99	6.36***	
	72	6.76***		100	6.00**	
	73	8.48***		MC	101	16.14***
	74	7.37***			102	17.57***
	75	4.50***			103	12.95***
	76	4.37***			104	12.47***
	77	6.15***		SN	105	9.15***
	78	5.29***			106	7.87***

ตาราง 43 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อ	t	ตัวแปร	ข้อ	t
SN	107	7.21***	B	114	10.76***
	108	9.97***		115	4.78***
	109	7.93***		116	14.22***
I	110	14.02***	117	5.81***	
	111	10.63***	118	6.97***	
	112	8.66***	119	11.56***	
	113	11.94***			

ภาคผนวก ก

แสดงการตรวจสอบความสอดคล้องรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งชุด โดยการหาค่าสหสัมพันธ์ Item - test correlation ของเพียร์สัน

ตาราง 44 แสดงการตรวจสอบความสอดคล้องรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ โดยการหาค่า สหสัมพันธ์
Item - test correlation ของเพียร์สัน

ตัวแปร	ข้อ	ความสอดคล้องรายข้อกับ คะแนนรวมทั้งฉบับ	ตัวแปร	ข้อ	ความสอดคล้องรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับ
b	1	.3642***	e	26	.4539***
	2	.4731***		27	.4814***
	3	.3806***		28	.3129***
	4	.4193***		29	.4251***
	5	.3747***		30	.5017***
	6	.3236***		31	.3894***
	7	.4903***		32	.3492***
	8	.4129***		33	.4536***
	9	.3184***		34	.5237***
	10	.3014***		35	.5459***
	11	.3983***		36	.3892***
	12	.4545***		37	.6041***
	13	.3789***		38	.4939***
	14	.4423***		39	.5237***
	15	.3638***		40	.6149***
	16	.3191***		41	.4095***
	17	.4748***		42	.3842***
	18	.4532***		43	.5436***
	19	.3841***		44	.4781***
	20	.3236***		45	.5541***
	21	.3454***		46	.6238***
	22	.4734***		47	.5439***
	23	.4359***		48	.6147***
	24	.4814***		49	.6375***
	25	.4641***		50	.5087***

ตาราง 44 (ต่อ)

ตัวแปร	ข้อ	ความสอดคล้องรายข้อกับ คะแนนรวมทั้งฉบับ	ตัวแปร	ข้อ	ความสอดคล้องรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งฉบับ		
A _B	51	.5814***	A _B	76	.6437***		
	52	.5479***		77	.6112***		
	53	.6347***		78	.5462***		
	54	.6229***		79	.6123***		
	55	.7012***		80	.5804***		
	56	.4174***		NB	81	.6843***	
	57	.5314***			82	.6361***	
	58	.5235***			83	.6829***	
	59	.6324***			84	.6987***	
	60	.4439***			85	.6811***	
	61	.6241***			86	.7421***	
	62	.4756***			87	.7442***	
	63	.4654***			88	.6641***	
	64	.5382***			89	.7148***	
	65	.4984***			90	.6566***	
	66	.5642***			91	.7484***	
	67	.6371***			92	.6674***	
	68	.7039***			93	.6983***	
	69	.6464***			94	.7471***	
	70	.4726***			95	.8081***	
	71	.4913***			96	.6767***	
	72	.5732***			97	.8284***	
	73	.6561***			98	.6468***	
	74	.4827***			I	99	.7028***
	75	.4259***				100	.8124***

ตาราง 44 (ต่อ)

ตัวแปร	ชื่อ	ความสอดคล้องรายข้อกับ คะแนนรวมทั้งชุด	ตัวแปร	ชื่อ	ความสอดคล้องรายข้อ กับคะแนนรวมทั้งชุด
MC	101	.7854***	I	110	.8118***
	102	.8319***		111	.8239***
	103	.8101***		112	.8904***
	104	.8624***		113	.8037***
SN	105	.8224***	B	114	.8342***
	106	.8212***		115	.7431***
	107	.8091***		116	.6347***
	108	.8224***		117	.5643***
	109	.8345***		118	.6702***
				119	.4914***

ภาคผนวก ง
แบบวัดพฤติกรรมการประพาศิฝัดสีล 5

หาความเชื่อเด่นชัด กลุ่มอ้างอิงเด่นชัด คำคุณศัพท์ ที่มีต่อการประพาศิคิดคือ 5

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความถาม แต่ละข้อก่อนเติมคำตอบที่สมบูรณ์ ลงในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

ก. หาความเชื่อเด่นชัด (Salient Belife) ที่มีต่อการประพาศิคิดคือ 5

(0) ท่านคิดว่าการ**ฆ่าสัตว์**มีผลอย่างไรกับท่าน

ผลที่เกิดด้านดี

ผลที่เกิดด้านไม่ดี

(0) ท่านคิดว่าการ**ลักขโมย**มีผลอย่างไรกับท่าน

ผลที่เกิดด้านดี

ผลที่เกิดด้านไม่ดี

(0) ท่านคิดว่าการ **ประพาศิตในกาม** มีผลอย่างไรกับท่าน

ผลที่เกิดด้านดี

ผลที่เกิดด้านไม่ดี

(0) ท่านคิดว่าการ **พูดเท็จ** มีผลอย่างไรกับท่าน

ผลที่เกิดด้านดี

ผลที่เกิดด้านไม่ดี

(0) ท่านคิดว่า การดื่มสุราและเซพถึงเซพติดมีผลอย่างไรกับท่าน
ผลที่เกิดด้านดี

ผลที่เกิดด้านไม่ดี

ข. หากกลุ่มอ้างอิงเด่นชัด (Salient Referent) ที่มีต่อการประพตติผิตคือ 5

(0) ถ้าท่านจะฆ่าสัตว์ท่านนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่สนับสนุน หรือเห็นด้วยกับการฆ่าสัตว์ของท่าน

(00) ท่านนึกถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่คัดค้าน หรือไม่เห็นด้วย กับการฆ่าสัตว์ของท่าน

(0) ถ้าท่านจะลักขโมยท่านนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่สนับสนุน หรือเห็นด้วยกับการลักขโมยของท่าน

(00) ท่านนึกถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่คัดค้าน หรือ ไม่เห็นด้วย กับการลักขโมยของท่าน

(0) ถ้าท่านจะประพฤติผิดในกามท่านนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่สนับสนุน หรือเห็นด้วย กับการประพฤติผิดในกามของท่าน

(00) ท่านนึกถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่คัดค้าน หรือ ไม่เห็นด้วย กับการประพฤติผิดในกามของท่าน

(0) ถ้าท่านจะพูดเท็จท่านนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่สนับสนุน หรือเห็นด้วยกับการพูดเท็จของท่าน

(00) ท่านนึกถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ใดบ้าง ที่คัดค้าน หรือ ไม่เห็นด้วย กับการพูดเท็จของท่าน

(0) ถ้าท่านจะดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดท่านนึกถึงบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบ้าง ที่สนับสนุน หรือเห็นด้วยกับการดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดของท่าน

(00) ท่านนึกถึงบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ใดบ้าง ที่คัดค้าน หรือ ไม่เห็นด้วย กับการดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติดของท่าน

ค. หากำคุณศัพท์ที่มีต่อการประพุดติผิดศีล 5

(0) การมำสัตว์เป็นสิ่งที่

(0) การลักขโมยเป็นสิ่งที่

(0) การประพุดติผิดในกามเป็นสิ่งที่

(0) การพุดเท็จเป็นสิ่งที่

(0) การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติคเป็นสิ่งที่

แบบสอบถาม

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้ ถามเกี่ยวกับความรู้สึกรู้สึกต่อการประพาศติพิศศีล 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้สึก ความคิดเห็นและลักษณะพฤติกรรมของนักเรียนที่มีต่อการประพาศติพิศศีล 5 นักเรียนมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นอย่างไรขึ้นอยู่กับตัวของตนเอง คำตอบของนักเรียนจะไม่มีผลกระทบต่อนักเรียนอย่างไร

ในการตอบแบบสอบถามไม่ต้องลงชื่อ จึงขอความกรุณาให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด และโปรดตอบให้ครบทุกข้อความ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางบุญเริ่ม สุพัฒนา

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

ชุดที่ 1 และ 2

คำชี้แจง ให้นักเรียนพิจารณาข้อความแต่ละข้อ แล้วเขียนเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างให้ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุดเพียงเครื่องหมายเดียวในแต่ละข้อ และไปรคตอบทุกข้อ

1. **ฉันขำสัตว์ ทำให้ฉันไม่สบายใจ**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

2. **ฉันไม่สบายใจ เป็นสิ่งที่**

ดี								เลว
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

3. **ฉันขำสัตว์ ทำให้ฉันมีบาป**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

4. **ฉันมีบาป เป็นสิ่งที่**

ดี								เลว
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

5. **ฉันขำสัตว์ จะทำให้ฉันได้รับผลกระทบตอตนเอง**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช้ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

6. การที่ฉันได้รับผลกระทบตอบสนอง เป็นสิ่งที่

๑๑

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลข

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

7. ฉันฆ่าสัตว์ เพื่อป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากสัตว์หรือเพื่อให้ได้เนื้อสัตว์บริโภค

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

8. การที่ฉันป้องกันตนเองให้พ้นภัยจากสัตว์ หรือให้ได้อาหารสัตว์มาบริโภคเป็นสิ่งที่

๑๑

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลข

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

9. ฉันฆ่าสัตว์ ทำให้ฉันสนุก

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

10. ฉันสนุก เป็นสิ่งที่

๑๑

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลข

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

11. ฉันลึกลับโมฆของคนอื่น ทำให้ฉันไม่สบายใจ กลัวว่าจะถูกจับได้

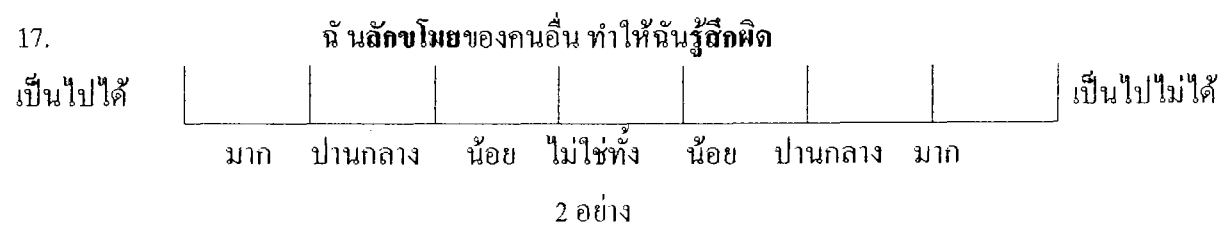
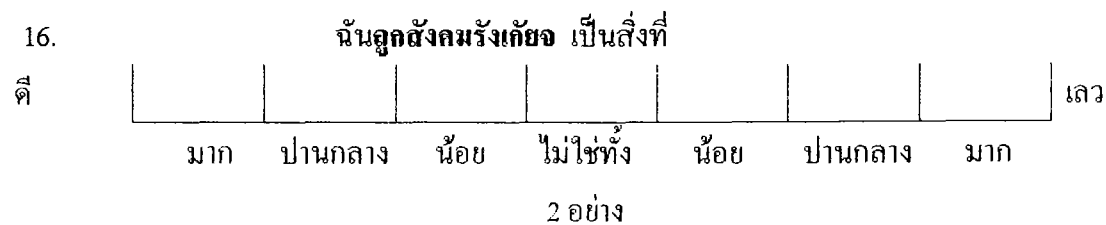
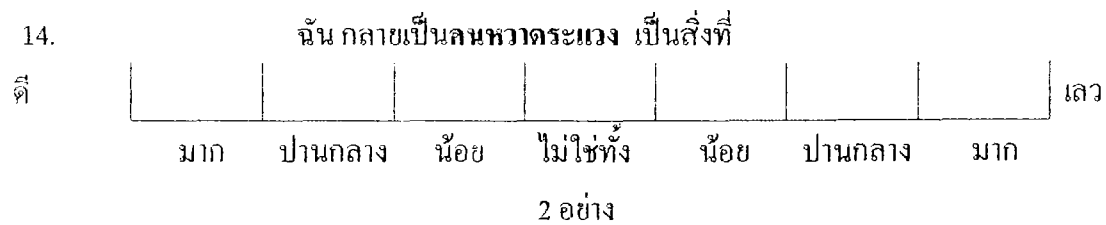
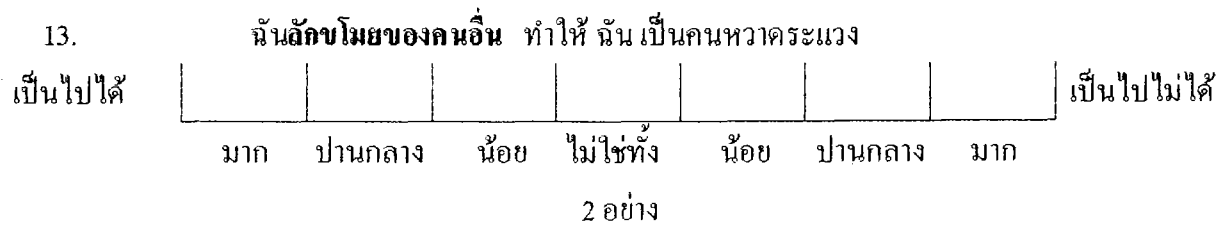
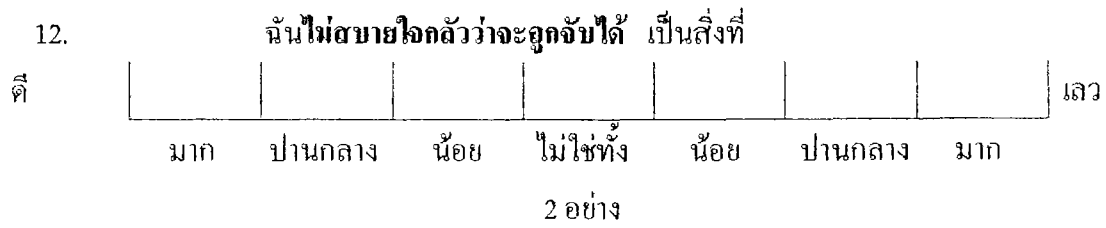
เป็นไปได้

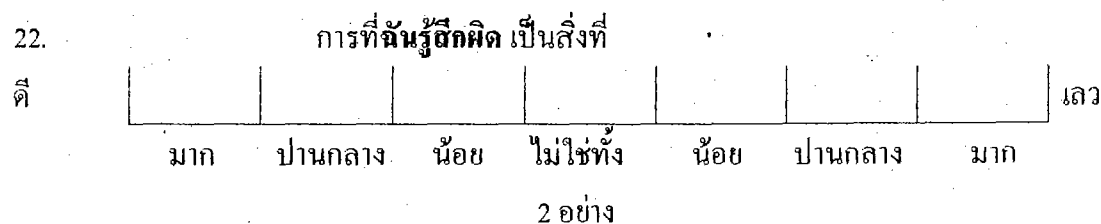
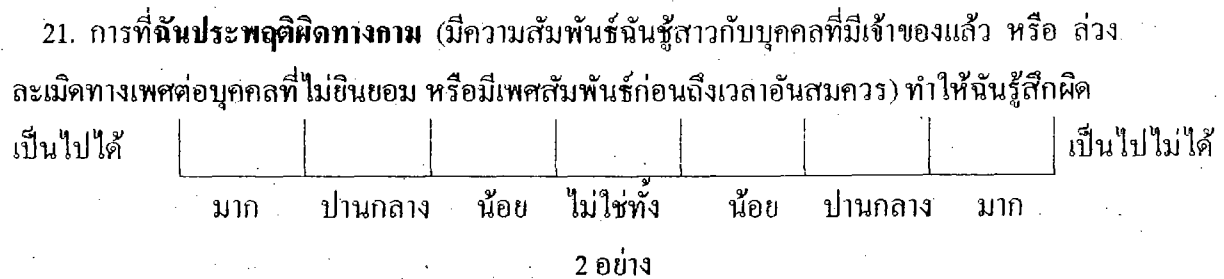
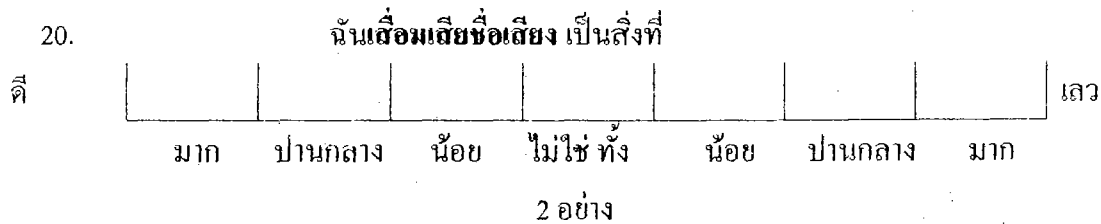
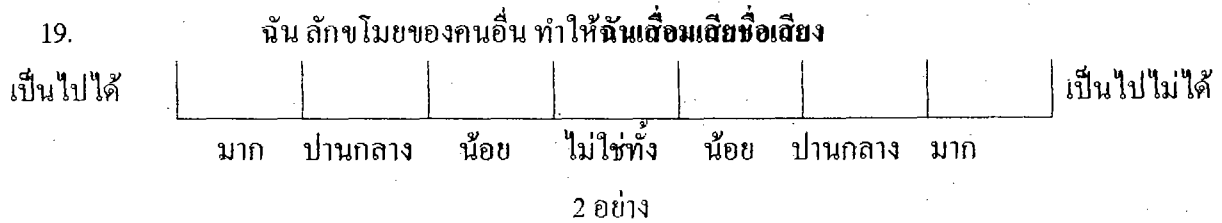
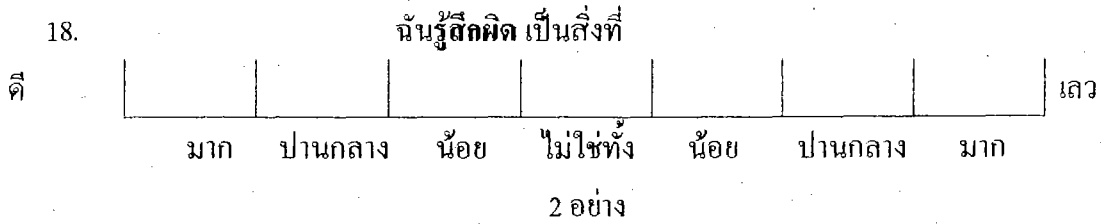
--	--	--	--	--	--	--	--

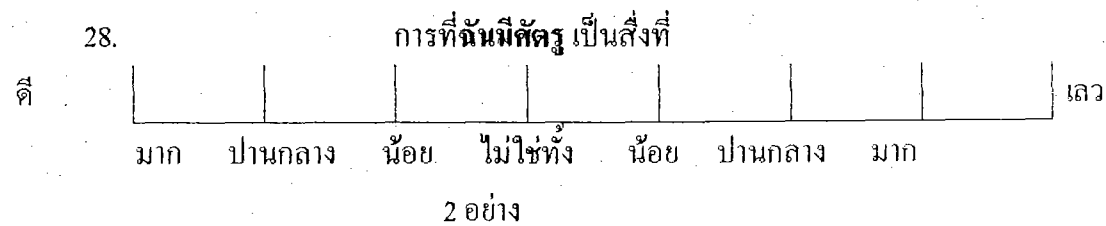
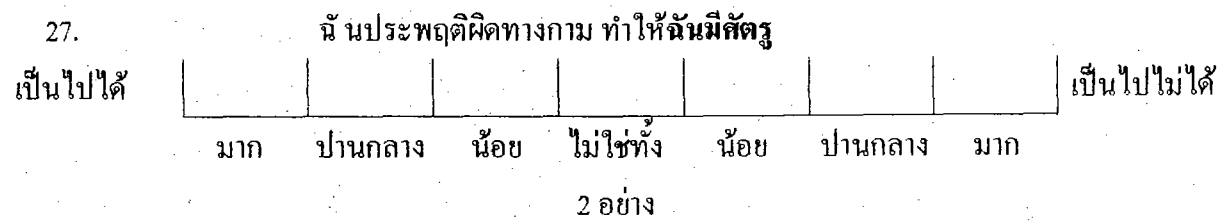
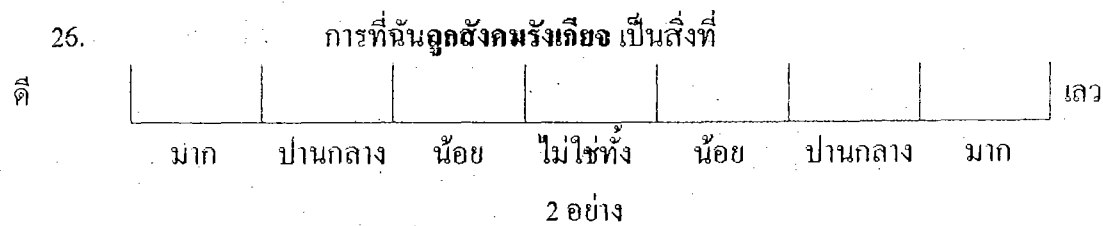
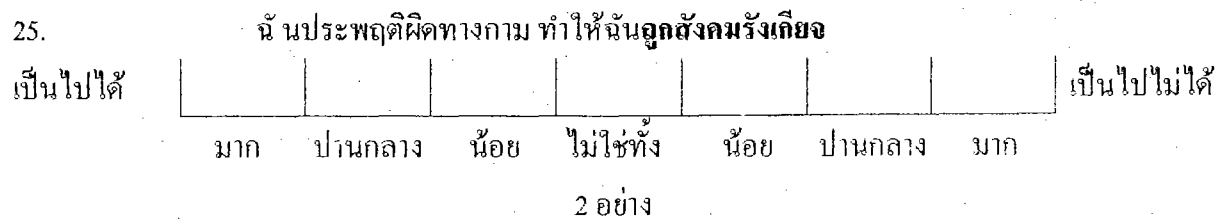
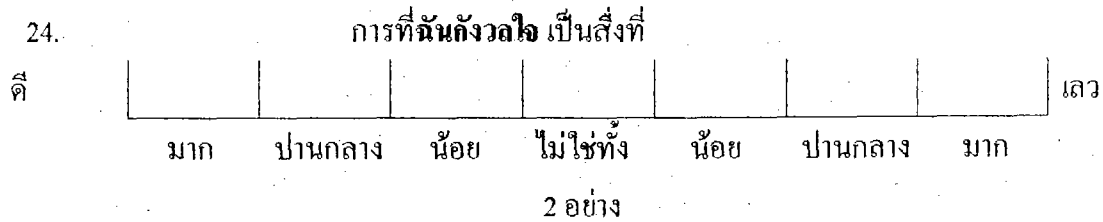
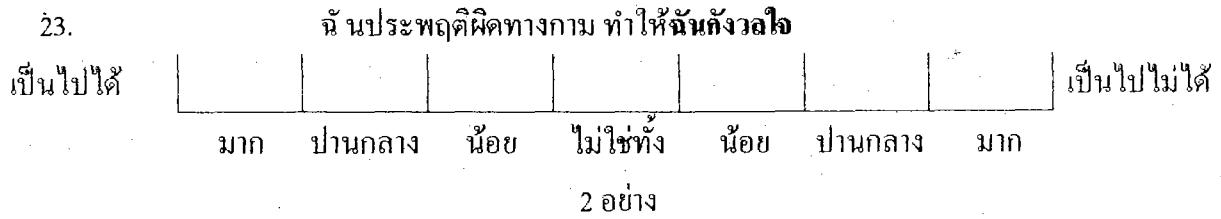
 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

29. **ฉันประพฤติผิดทางกาย ทำให้ฉันมีความสุข**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

30. **การที่ฉันมีความสุข เป็นสิ่งที่**

ดี

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

31. **ฉันพูดเท็จ ทำให้ฉันไม่สบายใจ**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

32. **การที่ฉันไม่สบายใจ เป็นสิ่งที่**

ดี

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

33. **ฉันพูดเท็จ ทำให้ฉัน ไม่เป็นที่ไว้วางใจของคนอื่น**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

34. **การที่ฉัน ไม่เป็นที่ไว้วางใจของคนอื่น เป็นสิ่งที่**

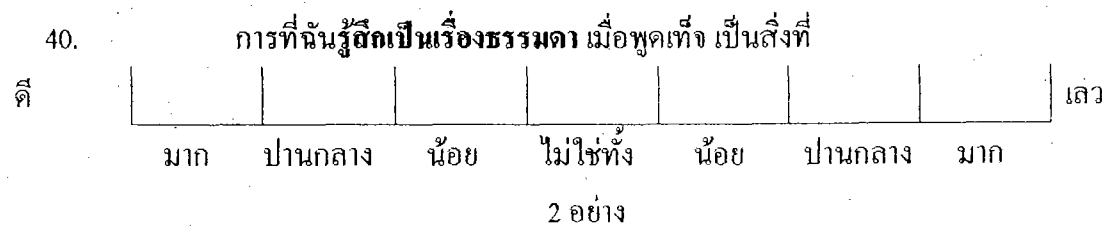
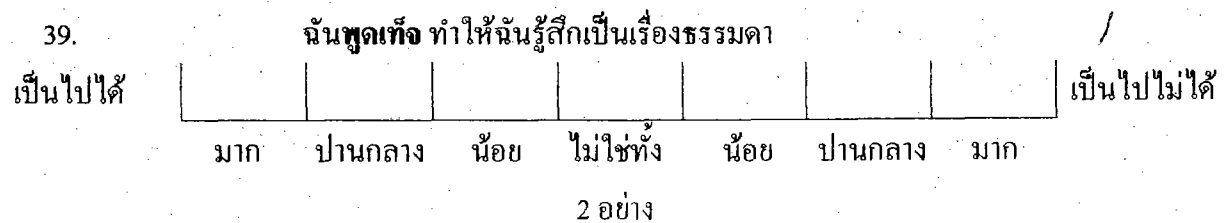
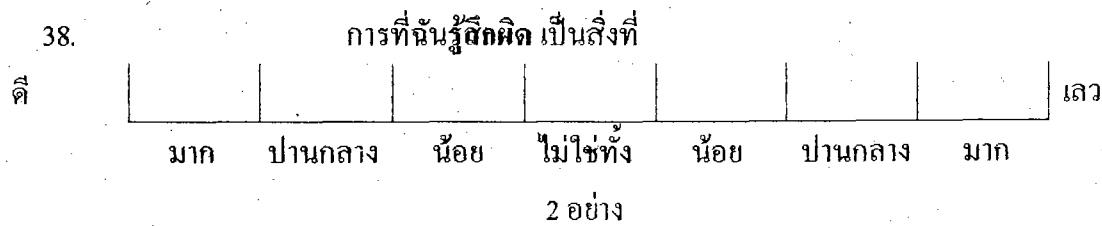
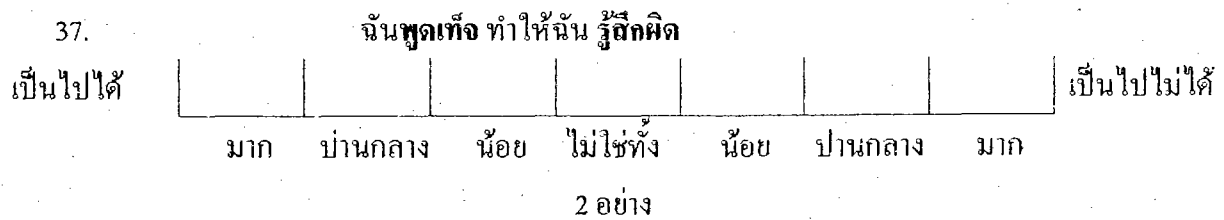
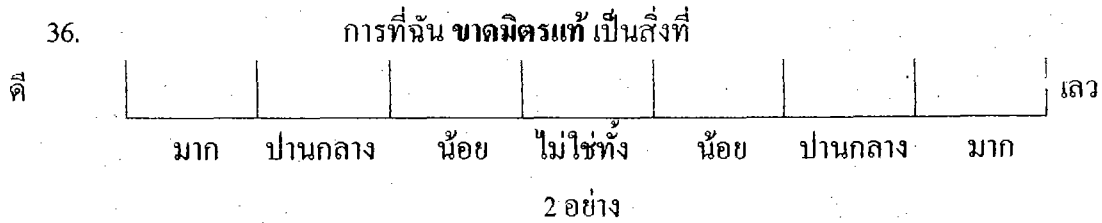
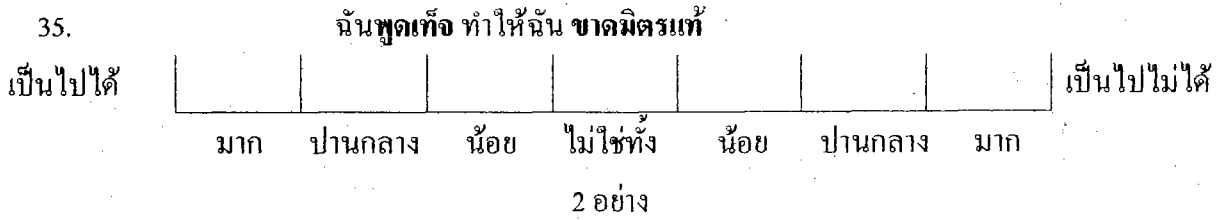
ดี

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

41. **ฉันดื่มสุรา หรือเซฟถึงเซฟติด ทำให้ฉัน เสียสุขภาพกายและจิต**
 เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

42. **การที่ฉันเสียสุขภาพกายและจิต เป็นสิ่งที่**

--	--	--	--	--	--	--	--

 เสว
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

43. **ฉันดื่มสุรา หรือเซฟถึงเซฟติด ทำให้ฉันถูกสังคมรังเกียจ**
 เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

44. **การที่ฉันถูกสังคมรังเกียจ เป็นสิ่งที่**

--	--	--	--	--	--	--	--

 เสว
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

45. **ฉันดื่มสุราหรือเซฟถึงเซฟติด ทำให้ฉันมีพฤติกรรมผิดปกติ**
 เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

46. **การที่ฉันมีพฤติกรรมผิดปกติ เป็นสิ่งที่**

--	--	--	--	--	--	--	--

 เสว
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

47. **ฉันดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติด ทำให้ฉันสูญเสียทรัพย์สิน**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

48. **การที่ฉันสูญเสียทรัพย์สิน เป็นสิ่งที่**

ดี

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

49. **ฉัน ดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติด ทำให้ฉันมีปัญหาครอบครัว**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

50. **การที่ฉันมีปัญหาครอบครัว เป็นสิ่งที่**

ดี

--	--	--	--	--	--	--

 เลว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

ชุดที่ 3

การฆ่าสัตว์ เป็นสิ่งที่

51	ควรทำ									ไม่ควรทำ
52	ถูก									ผิด
53	สบายใจ									กังวลใจ
54	ใจดี									โหดร้าย
55	สนุก									น่าเบื่อหน่าย
56	ไม่น่ากลัว									น่ากลัว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

การลัทธิโย เป็นสิ่งที่

57	ถูก									ผิด
58	ควรทำ									ไม่ควรทำ
59	น่ารัก									น่ารังเกียจ
60	สบายใจ									กังวลใจ
61	ไม่เดือดร้อน									เดือดร้อน
62	ไม่อับอาย									อับอาย

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

การประหลาดใจทางกาย เป็นสิ่งที่

63	บุญ									บาป
64	ควรทำ									ไม่ควรทำ
65	สบายใจ									กังวลใจ
66	มีอนาคต									เสียอนาคต
67	ไม่อับอาย									อับอาย
68	ความรู้สึกดี									เสียความรู้สึก

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

การพูดเท็จ เป็นสิ่งที่

69	ดี									เลว
70	ถูก									ผิด
71	บุญ									บาป
72	ควรทำ									ไม่ควรทำ
73	ปลอดภัย									อันตราย
74	น่ารัก									น่ารังเกียจ

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

การดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติด เป็นสิ่งที่

- 75 เลว

--	--	--	--	--	--	--	--

 เลว
- 76 ถูก

--	--	--	--	--	--	--	--

 ผิด
- 77 บุญ

--	--	--	--	--	--	--	--

 บาป
- 78 ควรทำ

--	--	--	--	--	--	--	--

 ไม่ควรทำ
- 79 มีคุณ

--	--	--	--	--	--	--	--

 มีโทษ
- 80 นำไปสู่ความดี

--	--	--	--	--	--	--	--

 นำไปสู่ความชั่ว

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

ชุดที่ 4

81. **พ่อแม่ของฉันคิดว่า ฉัน ควรมาสัตว์**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

82. **พ่อแม่ของฉันคิดว่า ฉัน ควรลักขโมย**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

83. **พ่อแม่ของฉันคิดว่า ฉัน ควรประพาศิติดทางกาย**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

84. **พ่อแม่ของฉันคิดว่า ฉัน ควรพูดเท็จ**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

85. **พ่อแม่ของฉันคิดว่า ฉัน ควรดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติด**

เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	

2 อย่าง

86. **ญาติพี่น้อง**ของฉันคิดว่า ฉัน ควรมาสัตว์
เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	
- 2 อย่าง
87. **ญาติพี่น้อง**ของฉันคิดว่า ฉัน ควรลักขโมย
เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	
- 2 อย่าง
88. **ญาติพี่น้อง**ของฉันคิดว่า ฉัน ควรประพฤติผิดทางกาม
เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	
- 2 อย่าง
89. **ญาติพี่น้อง**ของฉันคิดว่า ฉัน ควรพูดเท็จ
เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	
- 2 อย่าง
90. **ญาติพี่น้อง**ของฉันคิดว่าฉันควรดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติด
เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	
- 2 อย่าง
91. **เพื่อน**ของฉันคิดว่า ฉัน ควรมาสัตว์
เป็นไปได้								เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	
- 2 อย่าง

92. เพื่อนของฉันคิดว่าฉันควรลัทธิขโมย

เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก

2 อย่าง

93. เพื่อนของฉันคิดว่าฉันควรประพฤติผิดทางกาม

เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก

2 อย่าง

94. เพื่อนของฉันคิดว่าฉันควรพูดเท็จ

เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก

2 อย่าง

95. เพื่อนของฉันคิดว่าฉันควรดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติด

เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก

2 อย่าง

96. พระและครูอาจารย์คิดว่า ฉัน ควรมาสัตว์

เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก

2 อย่าง

97. พระและครูอาจารย์คิดว่าฉันควรลัทธิขโมย

เป็นไปได้							เป็นไปได้
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก

2 อย่าง

98. **พระและครูอาจารย์คิดว่าฉันควรประพฤติผิดทางกาม**

เป็นไปได้

มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก		

 เป็นไปไม่ได้

2 อย่าง

99. **พระและครูอาจารย์คิดว่าฉันควรพูดเท็จ**

เป็นไปได้

มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก		

 เป็นไปไม่ได้

2 อย่าง

100. **พระและครูอาจารย์คิดว่าฉันควรสุราและเสพสิ่งเสพติด**

เป็นไปได้

มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก		

 เป็นไปไม่ได้

2 อย่าง

ชุดที่ 5

101. **โดยทั่วไปท่านต้องการทำตามสิ่งที่พ่อแม่ประสงค์ให้ทำ มากน้อยเพียงใด**

ต้องการ

มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก		

 ไม่ต้องการ

2 อย่าง

102. **โดยทั่วไปท่านต้องการทำในสิ่งที่ญาติพี่น้อง ประสงค์ให้ทำ มากน้อยเพียงใด**

ต้องการ

มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก		

 ไม่ต้องการ

2 อย่าง

103. โดยทั่วไปท่านต้องการทำในสิ่งที่ **เพื่อน** ประสงค์ให้ทำมากน้อยเพียงใด

ต้องการ

--	--	--	--	--	--	--	--

 ไม่ต้องการ

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

104. โดยทั่วไปท่านต้องการทำในสิ่งที่ **พระและครูอาจารย์** ประสงค์ให้ทำมากน้อยเพียงใด

ต้องการ

--	--	--	--	--	--	--	--

 ไม่ต้องการ

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

ชุดที่ 6

105. บุคคลที่มีความสำคัญต่อฉัน ส่วนมากคิดว่าฉันควร **ฆ่าตัว**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

106. บุคคลที่มีความสำคัญต่อฉัน ส่วนมากคิดว่าฉันควร **ลักขโมย**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

107. บุคคลที่มีความสำคัญต่อฉัน ส่วนมากคิดว่า ฉันควร **ประหลาดผิดทางกาม**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

108. บุคคลที่มีความสำคัญต่อฉัน ส่วนมากคิดว่า ฉันควร **พูดเท็จ**

เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้

มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก

2 อย่าง

109. บุคคลที่มีความสำคัญต่อนั้น ส่วนมากคิดว่า ฉัน **ควรดื่มสุราหรือเสพสิ่งเสพติด**
 เป็นไปได้

--	--	--	--	--	--	--

 เป็นไปไม่ได้
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

ชุดที่ 7

110. **การฆ่าสัตว์**
 ฉัน ตั้งใจจะทำ

--	--	--	--	--	--	--

 ฉัน ตั้งใจจะไม่ทำ
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

111. **การลักขโมย**
 ฉัน ตั้งใจจะทำ

--	--	--	--	--	--	--

 ฉัน ตั้งใจจะไม่ทำ
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

112. **การประทุษร้ายหนทางกาม**
 ฉัน ตั้งใจจะทำ

--	--	--	--	--	--	--

 ฉัน ตั้งใจจะไม่ทำ
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

113. **การพูดเท็จ**
 ฉัน ตั้งใจจะทำ

--	--	--	--	--	--	--

 ฉัน ตั้งใจจะไม่ทำ
 มาก ปานกลาง น้อย ไม่ใช่ทั้ง น้อย ปานกลาง มาก
 2 อย่าง

114. **การดื่มสุราหรือเฮทถึงเฮทติด**
ฉันตั้งใจจะทำ								ฉันตั้งใจจะไม่ทำ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่ใช่ทั้ง	น้อย	ปานกลาง	มาก	
- 2 อย่าง

ชุดที่ 8

115. **ในการดำเนินชีวิตในสังคม ฉันเคยฆ่าสัตว์**
ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บ่อย
116. **ในการดำเนินชีวิตในสังคมฉันเคยลักขโมย**
ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บ่อย
117. **ในการดำเนินชีวิตในสังคมฉันเคยประพฤติผิดทางคาม**
ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บ่อย
118. **ในการดำเนินชีวิตในสังคมฉันเคยพูดเท็จ**
ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บ่อย
119. **ในการดำเนินชีวิตในสังคมฉันเคยดื่มสุราหรือเฮทถึงเฮทติด**
ไม่เคย	นาน ๆ ครั้ง	บ่อย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นางบุญเริ่ม สุพัตตา
วัน เดือน ปี เกิด	21 ตุลาคม 2500
ที่อยู่ปัจจุบัน	17 หมู่ 5 ตำบลชายนา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 7
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดปิ่นแก้ว อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2526 จบปริญญาตรี ศษ.บ. วิชาเอกประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา พ.ศ. 2541 จบปริญญาโท กศ.ม. วิชาเอกการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับการประพตติผิตศีล ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
ตามทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล

บทคัดย่อ
ของ
บุญเริ่ม สุพัฒนา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวัดผลการศึกษา
พฤษภาคม 2541

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อหาความสัมพันธ์พหุคูณระหว่าง เจตคติต่อการ ประพฤติผิดศีล การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 กับเจตนาประพฤติผิดศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และ ศึกษาเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 ความสัมพันธ์ ระหว่างเจตคติทางตรงต่อการประพฤติผิดศีล 5 และเจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิดศีล 5 เปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 และความเชื่อเกี่ยวกับกลุ่มอ้างอิงในการ ประพฤติผิดศีล 5 ระหว่างกลุ่มที่เจตนาจะประพฤติผิดศีล 5 กับกลุ่มที่เจตนาจะไม่ประพฤติผิด ศีล 5 และระหว่างกลุ่มที่ประพฤติผิดศีล 5 สูง กับกลุ่มที่ประพฤติผิดศีล 5 ต่ำ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ปีการศึกษา 2539 จำนวน 316 คน ซึ่งได้มาตามการสุ่มแบบหลายขั้นตอน รวบรวมข้อมูลโดย ใช้แบบวัด 8 ชุด คือแบบวัดความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดการประเมินผลความ เชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดเจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดความเชื่อเกี่ยว กับกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดแรงจูงใจที่จะคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการ ประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดเจตนา ประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดพฤติกรรมประพฤติผิดศีล 5 แบบวัดทั้งหมดมีความเชื่อมั่น .8342 ถึง .9451 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการทดสอบที (t-test) หาค่าสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน หาค่าความสัมพันธ์พหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า

1. เจตคติต่อการประพฤติผิดศีล 5 และการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงในการประพฤติผิด ศีล 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระ นครศรีอยุธยา มีอิทธิพลร่วมกันต่อเจตนาประพฤติผิดศีล 5
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระ นครศรีอยุธยา มีเจตคติไม่ใช่อ่างอิงต่อการประพฤติผิดศีล 5 โดยเฉพาะ การลักขโมย การ ประพฤติผิดในความ การพูดเท็จ การดื่มสุราและเสพสิ่งเสพติด และมีเจตคติไม่ใช่อ่างอิงมาก ต่อการฆ่าสัตว์
3. เจตคติทางตรงต่อการประพฤติผิดศีล 5 และเจตคติทางอ้อมต่อการประพฤติผิดศีล 5 ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดพระนครศรี อยุธยา มีความสัมพันธ์กันที่ระดับ .01
4. นักเรียนกลุ่มเจตนาจะประพฤติผิดศีล 5 กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพฤติผิดศีล 5 มี ความเชื่อเกี่ยวกับการประพฤติผิดศีล 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

5. นักเรียนกลุ่มเจตนาจะประพาศิผลศีล 5 กับกลุ่มเจตนาจะไม่ประพาศิผลศีล 5 มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์แตกต่างกัน
6. นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศิผลศีล 5 สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศิผลศีล 5 ต่ำ มีความเชื่อเกี่ยวกับการประพาศิผลศีล 5 แตกต่างกัน ได้แก่ความเชื่อที่ว่า ทำให้ไม่สบายใจ ทำให้ได้รับผลกระทบตอบสนอง ทำให้เป็นคนหวาดระแวง ทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง ทำให้กังวลใจ ทำให้มีศัตรู ทำให้เสียสุขภาพกายและจิต ทำให้ถูกสังกรรมรังเกียจ และทำให้มีปัญหาครอบครัว
7. นักเรียนกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศิผลศีล 5 สูง กับกลุ่มที่มีพฤติกรรมประพาศิผลศีล 5 ต่ำ มีความเชื่อต่อกลุ่มอ้างอิง คือ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน และครูอาจารย์แตกต่างกัน

A RELATIONSHIP STUDY OF VARIABLE AND WRONG BEHAVIOR
OF FIVE PERCEPTS UNDER THE THEORY OF REASONED ACTION

AN ABSTRACT

BY

BOONREAM SUPATTA

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Educational Measurement
at Srinakharinwirot University

May 1998

The purpose of this study was to find the relationship between Five Percepts misconduct of Mathayom Suksa 6 students and the agreement of the reference group and the intention of Mathayom Suksa 6 students to find the attitude towards the Five Percepts misconduct and to find the relationship between the direct and the indirect attitude towards the Five Percepts misconduct and to compare the belief of Five Percepts misconduct with that of reference group with and without intention and group with high and low misconduct

The sample consisted of 316 Mathayom Suksa 6 students of secondary school under the department of General Education Changwat Pranakorn Sri Ayutthaya, second semester of 1996 academic year through stratified random sampling. The instrument included belief of the Five Percepts misconduct scale, belief of the Five Percepts misconduct evaluation scale, attitude towards the Five Percepts misconduct scale, belief of reference group scale, motivation in accordance with reference group of the Five Percepts misconduct scale, the agreement with reference group of the Five Percepts misconduct scale, the intention of the Five Percepts misconduct scale, and the behavioral of the Five Percepts misconduct scale. The data were analyzed by t-test and Pearson product Moment Correlation.

The results were as follows:

1. The attitude and the agreement with reference group of the Five Percepts misconduct Mathayom Suksa 6 students Changwat Pranakorn Sri Ayutthaya, second semester influenced mutually on the intention of the Five Percepts misconduct
2. Mathayom Suksa 6 students had bad attitude very much towards the Five Percepts misconduct, especially on stealing, sexual misconduct, lying, drinking and drug abuse and bad attitude rather high towards killing.
3. The direct and the indirect attitude towards the Five Percepts misconduct of Mathayom Suksa 6 students of Changwat Pranakorn Sri Ayutthaya, second semester had the significant correlation at .01 level.
4. The intention group and the unintention group had different belief towards the Five Percepts misconduct.
5. The intention group and the unintention group had different belief towards the reference group.

6. The group having high misconduct and the group having low misconduct had different belief towards results of Five Percepts misconduct, they were : unhappiness, fright, bad fame, anxiety, enemy, unhealthy, loathing and family problem.

7. The group having high misconduct and the group having low misconduct had different belief towards the reference group. they were parents, relatives, friends, teachers.